

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján

Hajnali derengés.

Dr Böszörményi Emil e. m. gondnok megnyitó beszéde.

Én az éjszaka vaksötétében a hajnali pityamalat derengésének közeledtét érzem. Ugy érzem, mintha a háboru öröksége: a vadállati ösztönök féktelen durvaságukból engedtek volna és emberiesebb érzelmek vettek volna erőt az emberen. Számos jelenséget látok, amelyek a világháboru és következményei által szerterombolt lelki világ és vallásos élet ébredését jelzik. Az emberiség kezd vágyani az Isten után, óhajtja az Istenhez közeledést. Az utóbbi időkben ugyanis sok vezető férfiú tett olyan nyilatkozatot, mely szerint ebből a világ-összeomlásból a kiút egyedül az Isten útján vezethet. Legutóbb az angol parlamentben hangzott el ez a gondolat. Kis méretű látókörömben azt tapasztalom, hogy a nép vágyik a lélek-tisztaságra, a megújódásra, az igazi lelki békére. Mindenütt, ha nem is tetszik még, de legalább már erősen hangoztatják a Szeretetet. Az áldozatosság szélesebb körben hódít, ha csappan is összecszerülleg a jótékonyság a gazdasági, az anyagi élet vészes legyöngülése következtében, de ezek az erények hova-inkább nagyobb tömegeket kezdenek áthatni. A vallásos érzés külső megnyilatkozása is mintha kedvezőbb képet mutatna: tapasztalatom szerint növekedik a templom látogatottság. A templomokat áhítatos emberek hova-tovább benépesítik és mohón kezdi felszívni a lélek az Isten igéjét. Egyháztársadalmi intézményeink egyenest lüktető életet mutatnak, elsősorban Nőszövetségeink, melyek azt hiszem, várakozás felett beváltották hozzá fűzött reményeinket, a bibliakörök, ifjúsági szervezeteink szaporodnak, nagyra értékelhető áldásos munkát végeznek Isten országának fundamentális újraépítésében. Ezeket olvasom ki az előttünk fekvő esperesi jelentés statisztikai adataiból is.

Igaz ugyan, hogy a háboru utáni években győzedelmes-

kedő destructiv irányzatokat nem volt képes megsemmisíteni a vallás örök emberi érzése, talán soha sem is fogja ezt leljesen megsemmisíteni. Mert ez is az emberi jellegből ered. De halványulni érzem ennek hatását az emberi nemre. Olvastam olyasfélét is, hogy maga az Isten-tagadás is éppen vallásos érzéssel próbálja megközelíteni az emberiség egyrészét. Tapaszthatjuk, hogy napjainkban több secta keletkezik új ál-apostolok lépnek fel egyházaink megbontására. De mindezek a hajnalhasadásra vonatkozó tételeket erősítik. Mert a vallásos érzés ébredésére gondolják építhetni céljaikat, mert érzik ők is, hogy az emberekben kezd ujjáéledni a vágy a Mindenható után.

Az is igaz, hogy az anyagi élet és jólét rohamos esést mutat. Most napjainkban, legutóbb inkább, mint azelőtt. A legvészterhesebb közgazdasági krízist éljük. De ez csak természetes, mert a lélek krízise maga után kell vonja a közgazdaság válságát is, éppugy, mint ahogy egy lelki betegség gyöngíti és beteggé teszi a testet. Az okot kell tehát meggyógyítanunk, hogy elmuljék az okozat. Hiába konferenciáznak a vezéri egyéniségek az emberiség jólétének kedvezővé tétele tárgyában, míg a lélek beteg, addig nem tudnak orvosságot találni. A lelket kell teljesen egészségessé tenni, azt kell meggyógyítani és akkor lassan elmulik a közgazdaság világkrízise is.

Az elmondottakkal adva az irány. A vallásos élet erősítése, fejlesztése, az emberiség helyes irányba nevelése. Ez az irány, ez az út, az egyházak iránya, útja. Reájuk vár a gyógyítás óriási munkája. Már láthatjuk, hogy maga a kezdet már is — ha bár csak kezdet is — eredményeket adott és láthatjuk, érezhetjük, hogy az irány, a mód helyes. De még csak a kezdet kezdetén vagyunk. Az egyházakon fog mulni a győzelem, Istenországának és ezzel az emberiség boldogulásának és boldogságának a győzelme. Ha valaha, most kell az erőket összefogni és megfeszíteni. Erről a helyről, egy élet tapasztalatai figyelmes szemlélődése alapján, veszteségek és balsors által megkezdve elsősorban titeket kérlek Isten elhívott szolgálói: lelkészek és tanítók, aztán titeket világi testvéreim, mindnyájatokat, akikben már felébredt a talán szunnyadozó Hit: szolgáljátok az Istent megfeszített minden erőttökkel, tehetségeitekkel, ne csüggedjete, ne fáradjatok a szünetelést nem tűrő munkában, folyton és folyton dolgozzatok egyházunk által megkezdett és jól bevált sikerrel biztató irányban, főleg a belmisszió útján, kapcsoljuk magunkhoz az ébredező emberiséget, ne engedjük át más irányzatok befolyásának és könnyű prédájának. A lel-

kek terhesek vágyakozással! Kérem, követelem, hogy fel a szünhetetlen munkára, az Isten útján, egy akarattal, egy lélekkel, Isten dicsőségére, az emberiség boldogságára! Véssétek sziveitekbe meggyőződésül azt, amivel ennek a széknek elfoglalásakor gyöngé szavaimat végeztem, amit hiszek, rendületlen hiszek, amihez az életemet hozzáformáltam, amihez cselekedeteimet igazítom, az én jelmondatomat:

„Aki Hitét megtartja, megtartja azt a Hit!”

Presbiternevelés.

II.

„Aki — mint presbiter — valamelyik egyháznak a kormányzását, vagy gondozását vállalta magára, az tudja meg, hogy az isteni hívás ereje által van ahoz az egyházhoz kötve,” — mondja Kálvin. [Instit.] Amikor ezt az aranyigazságot a mi presbiterünk megérezik, új élet kezdődik egyházunkban. Hogy ma még ettől messze állunk, az kétségtelen, de hogy folytonos nevelés által ide is eljuthatunk, az bizonyos.

Ma még nem tulozunk azon megállapítással, hogy bizony, a mai presbiter tekintete az egyházban inkább csak a közigazgatási oldalra, tehát a külső, emberi dolgokra irányul. Az ezeknél fontosabb belső, lelki ügyeket ő rábizza teljesen a lelkészre, mint olyat, amelyhez — szerinte — neki semmi köze nincs. Pedig milyen megszívlelésre méltóan mondja az idősebb Révész: „tartsa bár a presbitérium a gyülekezet gazdasági és pénzügyeit s épületeit a legnagyobb rendben, sőt diszben és fényben, ha minden évben jó lelkiismerettel el nem mondhatja magáról, hogy a bűnöket irtotta s a közerkölcsiséget előmozdította a gyülekezetben: akkor magát valódi keresztyén kálvinista presbitériumnak még korántse tartsa.”

Tehát nem a külső, hanem az egyház belső, lelki építése a presbiternek fődolga! A külső is őreá van bízva, de sokkal fontosabb a belső! Erre kell a nevelésnél a főszlyt helyezni. Azt kell minden rendelkezésünkre álló eszközzel bebizonyítani a presbiterek előtt, hogy ők éppen olyan szolgái Istennek és az egyháznak, mint a lelkész; éppen olyan felelőség nyomja vállalkat — úgy egyenkint, mint összesen — az egyház legkisebb tagjáért is, mint a lelkészét! A lelkésznek semmivel sincs több joga az egyházban, legfeljebb több kötelessége van, mint a presbitereknek!

Éreznie kell minden presbiternek, ha nem érzi, meg kell

vele éreztetni, hogy eskü alatt szolgál és ha az egyházban valakinek, úgy egy presbiternek elsősorban kötelessége pl. templomba járni, urvacsorával élni, házastársával megesküdni, egyházi adót megfizetni stb. mert ő reá néz, őt figyeli és követi a többi s ha nem mutat jópéldát, kétszeresen árt, mert nemcsak magát rontja, hanem másokat is! Egy presbiternek tudnia, éreznie kell, hogy az ő földi, látható egyháza, melyről ő gondot viselni tartozik, nem ellentéte, hanem alkotó fele ama másik, láthatatlan egyháznak, melynek feje szintén a Krisztus, akihez neki is készülnie kell és arra törekedni, hogy mások is Őhöz kézzeljenek!

Arra a kérdésre, hogyan nemesedhetik eddig egy presbiter lelke? — csak azt lehet felelni: nevelés által. Még pedig céltudatos és soha nem szünetelő neveléssel! És ezt a nevelést neki, magának kell megkezdeni, még pedig önként, nem kényszerítésből, mert csak úgy lesz rajta áldás. Egy presbiter, — ha úgy akarja — inkább török, de nem hajlik s ezzel fel nem értékelhető kárt okozhat egyházának, viszont az önkéntes, szívből teljesített szolgálatával „ércnél maradandóbb emléket állíthat magának!”

Az egyszer felébresztett presbiteri öntudatot aztán állandóan foglalkoztatni, újabb és újabb szolgálatba állítani a lelkész kötelessége. Kétszeres áldás ennek teljesítése, végzetes következményü az elhanyagolása. Viszont az is kétségtelen, hogy nagy körültekintéssel kell végeznünk ezt a munkát. Vigyázni kell arra, hogy a lelkészi és presbiteri akarat lehetőleg egyezzenek s bármikor kerül törésre a dolog, a lelkészi akarat erőszak nélkül győzzön! Amilyen nagy áldás az egyházra nézve a presbitereknek egymás közötti jóviszonya, ép olyan átok azoknak versengése. A harmóniának egyetlen biztosítéka szintén csak a lelkész lehet, akire hallgatni, akitől tanácsot kérni és elfogadni minden presbiternek kötelessége.

A nevelés nagy munkájában szinte pótolhatatlan és egyben nélkülözhetetlen a sajtó. Ez ma olyan erő, amely meggyőz és legyőz mindent. És — milyen csodálatos — mi még eddig nem fordítottunk gondot. Pedig a „Lelkészek Lapja” és a „Tanítók Lapja” mellett elférne és megélné egy gondos szerkesztésben megjelenő „Presbiterok Lapja”. Mennyi idevágó kérdést lehetne és kellene ebben népiesen megtárgyalni és vasárnaponként oda tenni minden presbiter asztalára. Én hiszem, hogy a mi kerületünk 2655 presbiterének a szeme egyszerre felragyogna, ha egy neki szóló kis ujságból olvasgatná, tanulgatná az ő pres-

biteri jogaira és kötelességeire vonatkozó tudnivalókat s a szívét Istenhez és felebarátaihoz közelebb hajlító egyházi eseményeket.

Az idő, amelyben élünk, erősen kötelez minket az ilyen munkára, amelynek gyümölcse kétszeres áldás, mert amikor ilyen munka folyik: a föld is örül, az ég is örül!

Szücs Antal

A százesztendős önmértékletesség.

„Teetotaler” centennárium.

A folyó év június havának harmadik hetében az angol nemzet óriási méretű demonstratív jellegű ünnepélyt rendezett az ugynevezett Kristálypalotában. Az iszákosság elleni önmértékletességi mozgalom [Temperance] százéves jubileuma volt az. 1832. évben Prestonban alapította azt meg hét kézimunkás ember. A napoleoni háborúk után ugyanis — mint minden nagy háború után — az erkölcsök ijesztő módon lezüllöttek. De legijesztőbb mértékben az iszákosság mérge harapódzott el szerte mindenfele. Át- meg átjárta annak romboló ereje a családi, a társadalmi, a vallásos és a nemzeti élet minden viszonylatát és irtózatot pusztított végezett azokban.

Látva ezt, a jobb lelkek régóta óhajtoztak valamiféle orvosság után. Alakítottak holmi mértékletességi társaságokat [moderation], miknek tagjai arra tettek fogadalmat, hogy „égetett” szeszt nem fogyasztanak. Ez azonban keveset használt. Mignem Livescy József, a Temperance-mozgalom atyja, egy prestoni sajtáros jóbarátjával Kuig Jánossal összejött és sok tanakodás után a teljes önmértékletességre szánta el magát. Ez történt 1832 augusztus 23-án. Kevéssel ezután szeptember elsején, vasárnap este még öt elszántlelkű munkásember csatlakozott hozzájuk és aláírták az első temperance-okmányt, e mozgalom magna chartáját, amely szószerint így hangzik: „Fogadalmat teszek, hogy megtartóztatom [abstineo] magamat mindennemű részegítő italtól, legyen az sör, bor, avagy égetett szesz — kivéve orvosságképen”. Heten irták alá e becses okmányt, a „prestoni hetek”, ahogyan nevezték őket eleinte emésztő gunyból, később nagy dicsőítésképen. Eleinte ugyanis óriási ellenkezéssel kellett megküzdeniök ez elszánt hősöknek. Hiszen még papok is prédikáltak ellenök, fantasztikus bolondoknak nevezték őket. Ugyhogy méltán elmondhatta egyik közülök: „A keresztényeknek csak a világ, a test és a gonosz ellen kell harcolniok,

de a temperancia embereinek még az egyházzal is harcolniok kell pótlásképen“. De félelem nélkül harcoltak s Isten velük volt, úgyhogy az a mozgalom, amelyik hét emberrel indult meg, ma már milliókat számlál tagjai gyanánt. Számtalan ágazata alakult és küldte el reprezentánsait a kristálypalotai nagy jubileumra, a világ minden részéből. Így a Band of Hope, a Recha-biták rendje, [elnevezve Jónadábról, a Rechab fiáról, aki megtagadta a borivást, Jeremiás 35. rész szerint] a Temperance Friendly Society, a Youth Total Abstinence Society, az amerikai eredetű Good Templar rend, a National Temperance Hospital, a Women's Temperance Association, a Blue Ribbon Campaign stb. stb. mutatva a parányi kezdetnek óriásivá történt megnövekedését.

Angliában a Temperance embereinek népies neve: „Teetotaler“ [ejtsd: titoteler]. Sajátságos név ez, semmiféle szótárban nincs benne. Mert ez egy kis dadogásnak az eredménye. Ugy történt a dolog ugyanis, hogy még a kezdet kezdetén 1838-ban egy Turner Richard nevű utazó halárus, akiről azt mondták, mindig olyan szomjas mint az a hal, amit árulni szokott, Livesey beszéde hatása alatt lemondott az iszákosságról, aláírta eleinte a „moderatio“ fogadalmát. Később látta, hogy félmunka nem munka, aláírta a „totalis abstinencia“ fogadalmát; „teljes önmegtartóztató“ lett. Sőt szószólójává is vált annak. Egy este éppen hevesen szónokolt az alkohol ellen, heve elragadta és harsány hangon kiáltotta: „Ime én is hive lettem a teljes önmegtartóztatásnak, én örök időkre tee - tee - total absztinens lettem!“ Livesey erre a szóra felugrott ültéből, Turnerhez rohant és boldog örömmel kiáltá neki: „Dicky, pompás új szót csináltál a mi számunkra: „Teetotaler“.

Az angol nyelv ugyanis a „t“ betűt nem té-nek, hanem tee[=lí]-nek ejti ki. Ezt dadogta Turner ismételten, heves lelkesedésében. Ma már komoly szó lett belőle s általánosan használja mindenki. Nemes célt, istenes mozgalmat fejez ma már ki, amely milliók életét mentette meg a végelpusztulástól.

Istennek áldó segedelme legyen rajta ezutánra is!

Bokor Sándor.

Az ORLE ügye a csehszlovákiai magyar református egyházban.

A magyarországi ORLE huszonötéves jubileuma kapcsán az utódállamok református lelkészeinek körében élénk eszmecsere folyik a Lelkészegyesületek megalakításának kérdése felett. A csehszlovákiai reformátusok hivatalos lapjában a „Refor-

mátus Egyház és Iskolá"-ban Csabay Pál Nyílt levelet intézett a püspökhöz, akik közül Péter Mihály rimaszombati lelkész, a felső tiszáninneri egyházkerület püspöke már válaszolt, ugyancsak a fent nevezett lapban válaszában többek között ezeket mondja:

Végül lelkésztársaim figyelmét, lelkiismeretem ösztönzése folytán, fel kell hívnom egy igen fontos körülményre. A magyarországi ORLE története világosan megcáfolta azt a kezdetben felmerült gyanút, hogy az az Egyház világi része, vagy a hivatalos Egyház ellen alakult volna. Az a buzgalom, amelyet a Nyílt levél írója elárul, midőn elsősorban a püspököket kéri fel a szervezésre, láthatólag mutatja, hogy az itten megalakítandó ORLE is — mindnyájunk nagy öröme — ezt a célt tartja szemelőtt. Karöltve kíván működni a hivatalos egyházzal, segítségével akar lenni annak, kovászként akarja áthatni az egyházat.

Világos dolog, hogy a hivatalos egyház munkája csak hatékonyabb lesz, ha a lelkészek és az egyház jogait védő munkában teljes intenzitással maga mellett fogja érezni az egész lelkészi kart. Itt ezt a gondolatot a mi különleges, a magyarországi egyházétől elütő helyzetünkben, nem győzném eléggé kiemelni. Mihelyt ugyanis csak egyetlen disszonans hang emelkednék egy ilyen lelkészegyesületben, mihelyt egy ilyen egyesület csak egy hanggal is elárulná, hogy ő az anyagi siker érdekében, — jogainkat illetőleg, — valami kevesebbel is megelégednék, mint a hivatalos egyház, akkor már mindjárt kész a szakadék, amelyet a kormány igyekeznék minél nagyobbá tágítani. Sokkal többet értünk volna el eddig is, ha mindig és mindenben szitárdak és egységesek lettünk volna. Ezt azért mondom, mert egy ilyen disszonans hang már is megütötte a fülemet, egy, az e tárgyban cikkező, különben igen értékes lelkésztársam részéről. A cikkben ugyanis az van mondva, hogy a köztársasági Elnök ur egy alkalommal nem bocsátotta színe elé a püspöki kart, fel nem tételezhető azonban, — mondja a cikkíró, — hogy az egyetemes lelkészi karral szemben ezt megtenné.

Vajjon, miért tenne különbséget a Köztársasági Elnök ur a püspökök és a lelkészi kar között? Hiszen az Elnök ur jól tudja, hogy a püspökök — mikor az Egyetemes Egyházat képviselik, — a lelkészi kart is képviselik. Én sohasem tételezném fel az Elnök urról azt, hogy Ő elhinné, hogy a lelkészi kar nem azonos a püspökökkel, mikor arról van szó, hogy a református egyházat egyenlő elbánás illeti nemcsak anyagi, de jogi tekintetben. Ennyit akartam — sine ira — megjegyezni.

Egyházmegyei közgyűlés.

A nagybányai egyházmegye szept. 9-én tartotta évi közgyűlését Szatmáron, amelyen egy kivételével az összes alkotó tagok megjelentek.

A közgyűlést a XC. zsoltár eléneklése után Széll György esperes és dr Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok nyitották meg. A megjelentek számbavétele és a tárgysorozat megállapítása után, az esperesi jelentéshez fűződő határozati javaslatokat terjesztette elő Oláh Sándor em.-i főjegyző, mellyel kapcsolatban dr Nagy Sándor világi tanácsbíró azt indítványozta, hogy az ifjusági istentiszteletek tartása és a presbyterek minden alkalommal való urvacsorázása tétessék kötelezővé minden gyülekezetben. Az indítvány felett széleskörű vita indult meg, amely azzal a módosítással fogadtatott el, hogy a lelkészek személyes rábeszéléssel hassanak oda, hogy a presbyterek az urvacsorával minél gyakrabban éljenek és így e tekintetben is jópéldával járjanak a hívek előtt.

Az időközi változásokról szóló jelentéssel kapcsolatban kegyelettel örökitette meg a közgyűlés Szaplóczay Bertalan nagybányai lelkész és Bartha Bálint óvári tanító emlékét és megerősítette állásaikban Spáczay Árpád felsőbányai, Oláh Sándor nagybányai, Várady József szamoskrassói lelkészeket, valamint Adorján Gusztáv óvári i. Puj Géza avasujvárosi, Ferencz Károly adorjáni és Makray Emma turterebesi tanítókat. Az egyházkerületi határozatok tudomásul vétetvén, ismételten elkötelezte közgyűlés az egyházakat a közigazgatási járulékok befizetésére. Sárköz és Sárközujlak egyesítését kimondta azzal, hogy a két egyház jogviszonyát később fogja megállapítani A vámfalui presbytérium határozatát, mely szerint felekezeti iskoláját vissza akarja állítani, örömmel vette tudomásul s jóváhagyta a nagybányai új lelkészi díjlevelet.

Több rendbeli közigazgatási ügy elintézése után meghallgatta a számvevőszék, missziói bizottság és lelkészértekezlet jelentéseit és ezeknek javaslatait határozati erőre emelte. A lelkészértekezlet javaslatának során elfogadta az ifj. munka ügyrendjét és felterjesztést tett az e. ker. közgyűléshez, hogy e szerint az egész kerületben egységesítse. A tanügyi bizottság jelentéséből örömmel értesült a felekezeti iskolák nivójának emelkedéséről és előterjesztést tett a vallástani kézikönyvek átdolgoztatása tárgyában. A máramarosszigeti liceum igazgatótanácsának javaslatait szintén elfogadta a közgyűlés.

A gyűlés végén Széll György esperes tett jelentést arról, hogy a tisztikar megbízatása lejárt és annak nevében bejelentette lemondását. Röviden összegezte a letűnt 10 esztendő munkásságának eredményeit, amely munkásság főként a háború és forradalmak által okozott romok eltakarítására és a bibliakörök, énekkarok és nőszövetségeken keresztül egy új nemzedék nevelésére irányult. A közgyűlés meghatoltan hallgatta a beszámolót és hálás köszönetet szavazott a tisztikarnak munkásságáért. Egyben elrendelte az új tisztikar megválasztását, a szavazatok beadásának határnapjául 1933 január 1-ét tűzvén ki. A közgyűlés Esperes imájával fejeződött be. Délután pedig az egyházmegyei bíróság ülésezett.

HIREK

Református Árvaházi Népes Naptárunk e hó közepén szélküldés alá kerül. A naptár az eddigi hét iv helyett tíz iv (160 oldalnyi) terjedelemben jelenik meg. Egyik nagyjelentőségű ujtás benne, hogy az 1931. évi nagyváradi Református Nagyhét tanácskozásai alkalmával felmerült kívánalmaknak eleget tesz és közli egyházkerületünk nagyobb gyülekezeteiből a „*Református szellemi munkások, kereskedők és iparosok névtárát.*” A névtár anyagát az illetékes lelkészi hivatalok Püspök ur felhívására küldték be s a sok ezer név több, mint két ívet ölel fel. Reméljük, hogy azok, akikről a Naptár megemlékezett, nem felejtkeznek el a mi Naptárunkról.

Lelkészi értekezlet. A nagybányai egyházmegye lelkészi kara augusztus 29-én népes értekezletet tartott Szalmáron. Magoss Ferenc elnök imádsága és megnyitója után az egyes lelkészi körök javaslatai szolgálták az értekezlet anyagául. Foglalkoztak a körök a férfiszövetség ügyével és bár volt olyan kör, mely időszerültenek tartotta, az érte-

kezlet, miután a kerületi közgyűlés e tárgyban határozott, a vitát feleslegesnek tartotta. A nagymérvű adóhátralékokkal kapcsolatban élénk megbeszélésre adott okot az a kérdés, hogy mit tegyen a presbitérium a kötelességét nem teljesítő egyháztaggal szemben. Felmerült az ilyen szülők gyermekeinek az iskolába fel nem vevése, a temetések alkalmával a harangozás megtagadása stb. s az értekezlet egy bizottságot küldött ki, mely az egyh. megyei közgyűlés elé javaslatot terjesszen. Ez ügyel kapcsolatban megállapítást nyert ismétellen az egyházfegyelem égető szüksége és a lelkészértekezlet, az egyh. m. közgyűlés útján azzal a kéréssel fordul az egyh. kerülethez, hogy a zsinat elmaradása következtében alkossa meg a maga egyházfegyelmi szabályrendeletét. A stó. ára vonatkozóan fe hívta az értekezlet a lelkészeket, hogy mindenki ragaszkodjék a kerületi megállapításhoz. Komoly eszmecserét váltott ki a nyugdíjintézet ügye, melynek eredményeképen felkéri az értekezlet a kerületi közgyűlést, hogy

a kerület eddigi járulékát ne vonja meg a nyugdíjintézetől s tegye lehelővé, hogy a lelkészkar nagyösszegű kezelési költsége mérsékeltesse és a szolgálatképtelen lelkészek nyugdíjba mehessenek. Ismétellen kimondta az értekezlet a köri belmissziói napok tartását. A reverzális kérdésről Boros Jenő előadást tartott s végül Kiss Bertalan ifj. ulazó titkár ismertette lelkes előadásában az ifjusági munkát, mellyel kapcsolatban elvben elfogadta egy egységes ügyrend készítését.

Értesítés. Értesitem a Heid. Káté Magyarázata előfizetőit, hogy a nyomdai munkálatoknak már vége felé járunk és ha valami közbe nem jön, október közepe táján az expedálás megfog történni. Miután a könyv előállítás költségeinek kiegyenlítésével a díjak utólagos inkasszállásáig nem várhatok s miután a tisztán-
 innen e. ker. egyik kis egyház-községe részéről a nyár folyamán meghívást nyertem, sőt meg is választattam, nem leszek abban a helyzetben, hogy a könyvet expedálhassam azoknak a címére is, akik kongruájukból történelmő levonással jelen kezdtek, de a levonás eddig még nem történt meg. Kérem tehát azoktól, akik még nem tették meg az előfizetési díj mielőbbi beküldését, mert akik nem küldik be, azoknak kénytelen leszek a könyvet utánvétellel expedálni. Az esetleges kellemellenségek és ráfizetések kikerülése végett pedig kérem, hogy akik ilyen módosítás mellett a könyvre nem reflektálnak, sziveskedjenek engem idejében — még az expedálás előtt — értesíteni. A könyv ára 160 Lei. Bolti ára 200 Lei. Testvéri szeretettel

Balázsfalva, 1932. szeptember 16.
 Derzsi Endre, re. lelkész.

Lelkész-iktatás Királydaróccon. A királydaróci reformátusok mai nemzedékének életében maradandó hatása lesz az az öröm-ünnep, amellyel új lekipásztortát Szendrei Dénes, a szatmárnémeti-i egyház volt s. lelkész-hitoktatóját e hó 11-én állásába beiktatta. Oszatlan öröm és lelkesedés fogadta az új lelkészt s a tisztességtevők között ott voltak az egyházmegye elnöksége, szép számmal a környékbeli paplársak és 16-an az elhagyott gyülekezet presbitériumából és nőszövetségéből. A beiktatást Gönczy Sándor nagykarolyi lelkész-esperes végezte, aki a Róma-beliékhez írott levél 1. részének 16. verse alapján mondott nagy-szabásu és áldó imát. Utána az új lelkész tartotta meg beköszöntőjét. A korinthusi második levél 4. részének 19—20. verseire épített tartalmas beszédében apostoli hittel, buzgósággal és reménységgel való sáfárkodásra kötelezte magát a szeretet országának terjesztésére. Az istentisztelet végével tartott presbitéri gyűlésen az egyház anyagi ügyeinek intézését vette át az új lelkész. A következő társas ebéden, melyen mintegy 60-an vettek részt, megható jelenet volt az a tisztelgés, melyet a leánybibliakör tagjai — lelkes beszéddel és énekléssel — mutatott be új vezetőjüknek. Egyébként a banketten számos dikció hangzott el, éltetve az új lelkészt és családját, valamint a gyülekezetet. A délutáni istentiszteletet Veress Kálmán irinyi lelkész látta el, aki a 80. zsoltár 4. verse alapján hirdette az ígét közvetlenül és lebilincselőn. Általában az egész nap Istentől rendelt drága alka-

lom volt s boldogan hisszük,
hogy belőle áldás fakad a gyü-
lekezet megújulására és Istennek
dicsőségére!

SZERKESZTŐI ÜZENET.

H. G. T-r. Mostanában nem

tudok rá sort keríteni — türelmet
kérek. — **T. Zs.** Megkaptam, de
ugyane rovatban előbb egy he-
tekkel ezelőtt érkezett cikket kell
hoznom. — **V. I. K-s** Az ün-
nepélyről rövid referádát kérek.
— **P. I. K-g.** Szintén.

■■■■ HIVATALOS RÉSZ ■■■■

Református Püspöki Hivatal Nagyvárad

4361—1922-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Többször előfordul, hogy állami ellenőrző közegek látogatják meg iskoláinkat, anélkül, hogy erről a látogatásról jegyzőkönyvet vennének fel. Azon körrendeleteim kiegészítésül, amelyek elrendelik, hogy a látogatási jegyzőkönyvek másolata haladéktalanul beküldendő a püspöki hivatalnak románul és magyarul, ezennel elrendelem, hogy azon állami ellenőrző látogatások is haladéktalanul bejelentendők, amelyekről jegyzőkönyvet nem vettek fel, jelezve a látogató nevét, állását s a szóbelileg tett észrevételeket, ill. a látogatás lefolyását. Oradea—Nagyvárad, 1932. szeptember hó 23. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4441—1932-III. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Lelkész, Segédlelkész és Lévitá-lelkész uraknak.* Közlöm a Kultuszminisztérium 134,913. sz. körrendeletét mihez tartás végett, kérve, hogy az abban foglaltaknak III. évnegyedi, azaz globális adónyugták beküldés. kötelezettségeiknek saját érdekekben haladéktalanul tegyenek eleget. A pénzügyminisztérium vonatkozó rendeletei alapján a fizetést élvező személyzetből az október hónapra készítendő Stalból mindazok kihagyandók, akik részéről a minisztériumba a központi hivatal a folyó évi július—szeptember hónapokra esedékes globálisadó befizetését igazoló eredeti nyugtát felterjeszteni nem tudja. Oradea—Nagyvárad, 1932. szeptember hó 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4496—1932-III. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nt. Esperes és Lelkész uraknak.* Értesitem az összes érdekelteket, hogy a 238,183. és 243,252. sz. pénzügyminiszteri körrendeletek értelmében mindazok, akik 4 hónapnál több időre nem jutottak hozzá állami illetményeikhez, jogosultak ezen követelésükből az 1931. évi adóikat, nemkülönben az ezidőszerint fennálló adó tartozásaikat kompenzáltatni, azaz kiegyenlíteni. E célból bejelentendő hivatalomhoz az 1931. évi és külön az 1932. évi beszámítani igénylendő adóösszeget, nemkülönben az adóhivatal (perceptia) neve, ahol ezen adó tartozás fizetendő. Tekintettel, hogy ezen kompenzálást csak az erdélyi egyházkerülettel történő kölcsönös tárgyalás és megállapodás alapján veszi kerületünk igénybe, ezidőszerint a munkálatok előkészítése céljából szükség van a számszerű adatokra és a beleegyező nyilatkozatokra. Fentiek alapján kérem, hogy aki ezen kompenzálást igénybe kívánja venni, a szükséges román nyelvű beleegyező-nyilatkozatot és adó tartozásának pontos összegét, valamint az adóhivatal helyét hivatalomhoz jelentse be. Oradea—Nagyvárad, 1932. október 1. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

ők a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

TAKARÉK OSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Fiók: Fugyóásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik hetibetét gyűjtéssel. *Le-
számítol váltókat. Folyósít jelzálog-
kölcsonöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.*

**Répszeli a trieszil „Adriai”
biztosító-társaságot.**

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani **legjobb mintájú
iskolai nyomtatvány-
raktáramat.**

Román magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az
állami tanügyi főhatóságok által **approbálva vannak** és a
legujabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Az **iskolai
nyomtatványok** árát mélyen leszállítottuk. Egyháznak nagy árengedmény. — Szives megrendelését kéri

Béres Károly könyvkereskedése
Oradea—Nagyvárad, str. A. Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon
6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA AUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.
a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kalvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján

Az ifjusági munka ujjaszervezése.

Az egyházkerületünkben folyó ifjusági-, közelebről fiu ifjusági munka részére két jelentős segítséget nyújt kerületi közgyűlésünk, illetve belmissziói bizottságunk. Az egyik az utazótitkár beállítása, másik a munka ügyrendjének kidolgozása.

Az utazótitkár beállítása régi vágyak és törekvések teljese-
sedése. Munkája elé nagy reménységgel nézünk és működésé-
től sokat várunk. Várjuk a munka közvetlenebb irányítását.
Eddig a kerületi közgyűlés, vagy a belmissziói előadó csak
nagy távolságról és legtöbbször csupán a közgyűlési határozatok,
vagy levelezések írott szavával hallhattak. Ezentúl az utazótitkár
személyes megjelenésével szemtől szemben a legközvetlenebbül
lehet az ifjuság vezetői: a lekipászorok, tanítók támogatására.
Eddig a munka kerületi irányítói csak a munka vezetőivel voltak
kapcsolatban — most a titkár látogatásai által magával az ifju-
sággal is, ami értékesebb és eredményesebb a vezetőkkel való
érintkezésnél. Eddig a kerület gondoskodása csak a nagyvonalu
irányításra terjedhetett ki, de nem juthatott el a részletekben
mutatkozó akadályok elhárításához, vagy ismét csak általános-
ságban és — a dolgok rendje szerint — több-kevesebb idő
mulva — most rövidebb időközökben a munka eltérő különféle
megnyilvánulásaiban is ott lehet a titkár személyes segítsége.

De bármily sokat remélünk és várunk is az ifj. titkár mű-
ködésétől, nem szabad tőle és egyedül tőle mindent várnunk.
Főként *nem szabad azt várnunk, hogy ő majd mindent elvégez he-
lyettünk*, hogy ahol a munka még meg sem kezdődött, ő majd
elindítja, ahol megakadt, ő mindig ott terem és átsegíti a válsá-
gokon. Erre a nagy munkatér és a korlátozott idő miatt is kép-
telen. *De nem szabad senkinek se bizalmatlanul vagy vonakodással
viselkedni iránta*, mert ifjui lelkesedésével, képességével, kizárólag
ezirányu külföldi előkészületével és itthoni gyakorlati tapasztala-

lataival, mindezek mellett képességének és idejének egyedül erre a munkára felhasználásával az ifjúsági mozgalomnak bizonyára nagy lendületet fog adni egyházkerületünkben.

A másik segítség az ügyrend kidolgozása. Hosszu, alapos megfontolás után és nagy aggodalmak között határoztuk el, mert *féltettük a kerettől a lelket, a szavaktól a lényegét és a sablontól az életet.* De megtettük, mert több ok készítetett erre. Első célunk az volt vele, hogy a munkának határozott irányt és okokat adjunk. Azt tapasztaltuk ugyanis, hogy sokan még ma sem látják tisztán sem a lényegét, sem a célt, amikor pedig már az ifj. munka több éve folyik kerületünkben és a bibliakörök egyházkerületünk gyülekezeteinek legnagyobb részében működnek. Az ügyrendben nemcsak a formát adjuk, hanem a tartalmat is, akkor, midőn az u. n. négyes programot is felvázoltuk. Másik célunk az volt, hogy az ifjúsági munkát egységesítsük. Bár legnagyobb részben bibliakör név alatt folyt a munka, de nagyon sok helyen vagy csak bibliakörök tartásában merült ki, vagy egyáltalán nem volt bibliakör, másfelől pedig voltak olyanok, melyek a Ker. Ifj. Egyesület nevet viselték, sőt volt Ker. Ifj. Egyesület bibliaköre című is. Fontos ok volt az a tapasztalat, mely szerint egyesek semmihez sem tudnak addig kezdeni, míg írott szabály nincsen a kezükben, melyre hivatkozhatnának és támaszkodjanak, másfelől pedig sok helyen a munka annyira előhaladott, hogy már önmaga megalkotta ügyrendjét és szükséges volt írásban megrögzíteni. Végül — más kisebb okok mellett azért is alkottuk meg az ügyrendet, hogy így a hasonló világmozgalomba formailag is bekapcsolódjunk.

Ezért a bibliakör címet felcseréltük az Ifjúsági Keresztyén Egyesülettel [IKE] De már jó előre leszögezzük, hogy nem általános keresztyén, hanem református keresztyén egyesületet akarunk és kell szerveznünk, aminthogy egyházunk kebelében nem is szervezhetünk más egyesületet. Ezt biztosítja és megköveteli az a tény, hogy ez a munka és a belmisszióknak minden ága nálunk a hivatalos egyház kezdeményezése és munkája — eltérőleg még a magyarosítástól is — de biztosítja hitvallásainknak az ügyrendben való kihangsúlyozása.

Lényegében azonban semmi új sincs. A szerinte megszervezett ifj. egyesület nem ad sem többet, sem kevesebbet, mint egy jól vezetett és a munka minden ágát felölelő bibliakör. Legfeljebb egyet tarthatunk benne újnak: a kettős tagságot. Eddig sok gondot okozott a nagyobb, főleg a városi ifjúság megszervezése. Dilemma előtt állottunk, vagy a munka mélységét tartjuk

fontosnak és csak azokat vesszük fel, kik komoly lelki életet élnek s akkor csak egy kisebb körre zsugorodik össze és az ifjuság nagyrésze kívül marad áldozatul esve idegen és ellenséges hatásoknak, — vagy mindenkit igyekszünk megnyerni s akkor a bibliakör nevét, tartalmát, célját feladjuk. A pártoló és rendes tagsággal — úgy hisszük — a dilemmát megoldottuk.

Az ügyrend nem elmélet, mert a gyakorlat termelte ki. Nem idegen mintáról, hanem az életről másoltuk le. A régi bibliakörök önmaguktól alkotott írás nélküli kialakult szervezetét foglaltuk írásba és egészítettük ki a legszükségesebbekkel. Tehát minden reményünk megvan rá, hogy minden igényt ki fog elégiteni. Nem akarjuk azonban hatalmi szóval erőszakolni, hanem az egyes lelkési körökben, vagy egyh. m. gyűléseken alkalmat adunk a megvitatásra és minden jószándéku megjegyzést szívesen veszünk. Csak az az óhajtásunk, hogy a megvitatott ügyrendet a legközelebbi egyh. m. gyűlés már most fogadja el, léptesse életbe, mint a nagybányai tette, hogy ezzel már a ker. gyűlés tartása előtt előbbre vigyük az ügyet.

Az életbeléptetés után az egyes gyülekezetek ifjúsági körei kezdjék meg az átszervezés végrehajtását. Erre az ősz, midőn a nagy dologidő lassan megszűnik, különösen alkalmas. De az átszervezésnél óvatosnak kell lenni! Bármennyire egyesület is az új neve az eddigi bibliaköri munkának, vigyáznunk kell, hogy üres tartalom nélküli, sőt veszedelmet rejtegető *egyesületesdivé ne válják*. Az átszervezést egyszerre, máról holnapra még ott sem lehet végrehajtani, ahol már eddig is ilyen keretek között folyt a munka. Mindenütt hosszabb-rövidebb ideig tartó előkészület szükséges hozzá. Ahol pedig még eddig semmi sem volt, a világért se kezdje senki se azzal, hogy az új egyesület megalakítsa a tisztikart, megválasztassa akkor, mikor még nemcsak kipróbált erők nincsenek, de talán még tagok is alig, akik közül ugye lehet, egy hét múlva már fele se fog megjelenni. Még ahol megalakítható is, ott sem szabad azonnal tisztségek osztogatásával kezdeni, mert hiúságok, sértődések stb. nagyon könnyen előre megáshatják az egyesület sirját, mint ezt a nőszövetségeknél tapasztalhattuk.

Ne a keretet tartsuk fontosnak, hanem a tartalmat és előbb a tartalmat teremtsük meg és csak azután adjuk meg neki az ügyrend keretét. Ahol ezt a sorrendet megtartják, ott segítség és áldás lesz belőle, ahol pedig megfordítják, ott csalódás, sikertelenség és a munkának hosszú időre helyrehozhatatlan elrontása.

Debreczeni István.

Egyházmegyei nőszövetségi közgyűlés Szalontán.

Egyházi életünk jelentős eseménye zajlott le Szalontán szeptember 30-án. Ezen a napon gyültek össze ugyanis az egyházmegye nőszövetségeinek kiküldöttői, hogy az évi közgyűlést megtartsák. Jelentősnek mondható ez a közgyűlés már azért is, mert a lelki ügyekre nézve oly kedvezőtlen gazdasági atmoszférában a nagyzeréndiek és ágyaiak 36—40 kilométert tettek meg tengelyen, sőt egészen megható a belényesujlaki három nőszövetségi képviselő esete, akik 95 kilométert tettek meg kocsin, hogy résztvehessenek a nagyszalontai közgyűlésen. Erdőhegy viszont azzal igazolta a nőszövetségi ügyeletképeségét, hogy 22 asszonyt küldött a közgyűlésre. Egyébként azt kell mondani, hogy nem volt hiábavaló a résztvevők fáradozása, mert a közel négy órahosszáig tartó gyűlés mindvégig igen nívósan folyt le és sokan nyertek ott indítást a további lelkes munkára.

A közgyűlést áhitat előzte meg, amelyet Máté 25, 34—40. alapján mondott értékes és aktuális bibliamagyarázattal Arday Aladár gyantai lelkész tartott meg. Utána Kassay Béla esperes mondott üdvözlő beszédet, aki látva a megjelentek szép számát, örömét fejezte ki, hogy kétségeit megszegyenítették és szent reménységét betöltötték.

A gyengélkedő Kassay Béláné elnöknő mellé ügyvezető elnöknőnek Ajtay Bélánét választotta meg a közgyűlés, aki filozófiai mélységű és költői szárnyalású beszédben adott programot, majd az 1931. évi nőszövetségi munkáról tartotta meg titkári jelentését Nagy Zoltán erdőhegyi lelkész, amelyet a pénztári jelentés egészített ki.

Szünet után a togozatok működését megkönnyítő igen praktikus ügyrendet fogadott el a közgyűlés, amelyet Ajtay Béláné készített és amelyet minden tagozatnak megküldenek. Végül hasznos indítvány, ugyszintén Dohi Árpád és Szőke Sándor lelkészek építő hatású hozzászólása után Kassay Béla esperes hálaadó imádsága zárta be az ünnepélyes és bensőséges közgyűlést.

Az „Union protestante chrétienne“ (Protestáns Keresztény Szövetség)-nek, amelynek az a célja, hogy — anélkül, hogy egy közös értelemben vett egyesületet alkotna — a németek és franciák közötti megértést munkálja, 1700 tagja van, 1200 német és 500 francia,

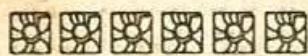
Ötvenéves lelkészi jubileum.

Ritkán előforduló felemelő ünnep tette áldottá a szeptember 18-iki vasárnapot Kisperegen. A gyülekezet ezen a napon ünnepelte ősz lelkésze szolgálatának 50 éves jubileumát.

Az ígét Keresztes József resicai lelkész hirdette az I. Kor. 4. r. 1—5 v. alapján, előbb Isten ítélő mérlege alá, majd szembeállítva lelkipásztort és gyülekezetét s míg az igehirdető lelke mélyéről felbuzgott az ige áldott üzenete, valóban mindnyájan éreztük, — a pásztor és a nyáj — hogy milyen nagy a mi felelősségünk Istennel és egyházzal szemben s hogy csak az Istenhez való nagy hűség és az egymásíránt való nagy szeretet tarthat meg minket. Mély hatást váltott ki a férfi-énekkar szép énekével. Istentisztelet végeztével Csatári Ilonka szép szavalata kötötte le az ünneplő sereg figyelmét. Ezután jubiláns fogadta az Urasztalánál a tisztelgéseket. Az e. m. közszeretben álló esperese nevében Keresztes József az ünnep mélyhitű, melegszerető igehirdetője, a világiak részéről Tóth Benjámín e. m. tanácsbíró, az e. m. lelkészi kara nevében pedig Balogh Gyula szemlaki lelkész, e. m. tanácsbíró köszöntötték a testileg és szellemileg még mindig friss erőben levő 78 éves multa visszatekintő öreg lelkészt. Ezek után a németperegi leány-egyház gondnoka fejezte ki jó kívánatait, majd a helybeli egyházközség, a politikai község, ref. tantestület, nőszövetség és énekkar küldöttségei tisztelegtek.

Az üdvözlésekre jubiláns lelkész adott külön-külön frappáns felelefeleket, melyekben a szeretet szavaival ref. anyaszentegyházunk iránti köteleltségjeljesítésre és e nehéz válságos időkben való hűségre és kitartásra buzdította őket, példának mutatva fel a gyülekezetnek Egyekből kiűzött őseit, akik mindent veszni hagytak inkább de a hitüket megtartották. Lelkes beszédben buzdította a nőszövetséget a belmissziói munkák felkarolására. A délutáni istentiszteleten Gavallér Lajos s. lelkész hirdette az ígét, amit kanonika vizitáció követelt.

Este a helybeli „Népkör“ helyiségében adott vacsorával végződött az ünnep. Mindenki meggazdagodott lélekkel távozott az 50 éves lelkészi jubileumról azzal a meggyőződéssel, hogy jó az Úr. G. L.

HIREK

Harangavaiás. A tüzvésszel sujtott máramarosszigeti egyház a múlt hó 18-án vasárnap örömmel ünnepet ült. Most, az üszkők romhalmazából dicsőségesen fölépített templomának nemsokára kövelkező fölszentelése előtt, a megrepedt harang helyébe állított új nagy harangját adta át közszolgálatának. Az ünnep fölemelő, buzgólagos és lélekgazdagító volt. A hívek úgy a délelőtti istentiszteleten, mint az este tar-

tolt vallásos összejövetelen zsuffolásig megtöltötték a jelenben templomul használt liceumi tágas tornacsarnokot. Az istentiszteletet Sárközi Lajos szalmárnémeti lelkész végezte, ugyanő beszélt a vallásos estélyen is. Az értékes és minden számában pompásan sikerült műsor keretében előadták Debreczeni István szalmári lelkész „A jövő harangja“ című hatásos szindarabját is, melynek kitűnő megjátszása mé-

lyen megindította a közönséget. Hirdessen az új harang áldást a gyülekezetnek, dicsőséget Istennek!

A múlt napokban meghalt Ujszentesen N. Balogh János jómodu és buzgó presbiter, aki végrendeletileg az ujszentesi egyháznak 20.000 (huszezer) lelt hagyományozott.

A temesvári Református Ifjúsági Egyesület szeptember hó 18-án egy nagyszabású és igen szépen sikerült ifjúsági napot rendezett Ujszentesen. A ifjúsági nap két részből állott: délután vallásos-délután volt, este pedig műsoros est. A vallásos délutánt a zsufolásig megtöltött templomban a „Jövel Szentlélek Úr Isten” eléneklése után Hamar György helybeli lelkész lélekemelő imádsága nyitotta meg, majd Csapó Sándor orgonanyitányt adott elő. Halász Irma és Jeszenszky Irma szavaltak, majd Divéki Erzsébet és Kutty Vilma énekedett, majd Orth Győző teológiai hallgató szavalt. Ajtay Gábor temesvári s. lelkész „A mai kor szociális problémái és az ifjúság” címen tartott tartalmas előadást. Kutty Vilma énekszólójával, Tóth Zoltán egyetemi hallgató pedig hegedűjátékával gyönyörködtette a közönséget. Ifjúsági ének, gyülekezeti ének és Ajtay Gábor s. lelkész imája zárta be a szépen sikerült vallásos-délután. Este műsoros-est volt, egyfelvonásos színműveket adtak elő nagy sikerrel. Az előadásból főként a cserkészek vették ki a részüket. A szépen sikerült ifjúsági nap, amelyen nemcsak ujszentesiek,

hanem temesváriak is nagy számban vettek részt, nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is szép eredménnyel zárult.

Krasznaszentmiklós ünnepe. A krasznaszentmiklói kicsiny református gyülekezet szeptember 25-én örömmel ült az alkalomból, hogy a júliusi nagy vihar által ronggált templomtornyát, Isten segítségével megjavíttathatta. Az ünnepi szolgálatot Veress Kálmán irinyi lelkész, az egyházköztség szülötte végezte úgy a délelőtti, mint a délutáni istentiszteleten. A délelőtti istentisztelet végeztével történt meg a gömb és a csillag felhúzása, amelyet megelőzőleg Veress László helybeli lelkész röviden ismertette az egyház történetét. Majd a „Tebenned bízunk...” hangjai mellett felhúzták a gömböt és a csillagot. Délután a vasárnap-i iskolás gyermekek vallásos ünnepélyt rendeztek a templomban, amely szavalatokból, szóló és karénekekből állott. Az egyes műsorszámokat Váry Imre helybeli kántor tanította be. Ugy a délelőtti, de különösen a délutáni Istentiszteleten nagy gyülekezet szorongott a templomban és jól esett ott látnunk a község előjáróit s a más felekezetű és nemzetiségű lakosokat is. Az egész ünnepély úgy erkölcsileg, mint anyagilag nagyon szép eredménnyel zárult és áldott alkalom volt arra, hogy e kicsiny gyülekezet híveinek lelkét közelebb vigye Istenhez.

Társszerkesztők; Arday Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.

■■■■ HIVATALOS RÉSZ ■■■■

Református Püspöki Hivatal Nagyvárad

4628—1932. sz. I. KÖRRENDELET. *A kebelbeli egyházközségek Tiszteles Lelkipásztorainak és Presbytériumainak.*

Egyházkerületi közgyűlésünk 79—1932. sz. határozatával a Férfi-Szövetségnek az esperesi kar által elkészített alapszabályát elfogadván, elrendelte, hogy a szövetség gyülekezeti, egyházmegyei és egyházkerületi tagozatai megszerveztessenek. Ennek folyamán az alapszabályt a közoktatási- és vallásügyi miniszter urhoz jóváhagyás kérése mellett fölterjesztetem, ki is azt ez évi szeptember 29-én 86.993/9470—1932. sz. a. kelt határozatával jóváhagyta és megerősítette.

Az így jóváhagyott alapszabályt itt közlöm szószerint egész terjedelmében:

A Királyhágómelléki Egyházkerület Református Férfiai Szövetségének Szabályzata.

1. §. *A szövetség címe:* Református Férfiak Szövetsége. Központi székhelye: Nagyvárad.

2. §. *A szövetség célja:* az, hogy az egyház férfitagjai aktív részt vegyenek a vallásos életben, úgy az istentiszteletek és vallásos összejövetelek buzgó látogatása, mint az egyháznak az árvák, betegek, szegények, munkanélküliek gondozására irányuló tevékenységeiben való közreműködése által.

E cél elérésére a szövetség előadásokat, tanfolyamokat, összejöveteleket, gyűléseket, ünnepélyeket az egyház által kijelölt helyiségben, szabadon, korlátozás nélkül tarthat. Jótékony-célú adományokat gyűjthet, alapokat és intézményeket létesíthet a fennálló törvények keretei közt, az egyházi hatóságok felügyelete és ellenőrzése alatt.

Céljai megvalósulásában a Szövetség a Nőszövetséggel együtt működhetik, de olyan módon, hogy munkájuk ne korlátozza, hanem kisegítse egymást.

A szövetség vagyona annak a jogi személynek [egyházközségnek, egyházmegyének, egyházkerületnek] a tulajdona, amely mellett az illető szövetség megszerveztetett.

3. §. *A szövetség szervezete:* A helyi tagozat. Minden egyházközség 18 évet betöltött és konfirmált férfitagja jelentkezhetik rendes tagul s akiket a választmány felvesz, azok a szövetség helybeli tagozatát alkotják. A tagok alapító, rendes és pártoló tagok lehetnek, aszerint, hogy milyen összegű önkéntes adománnyal járulnak évenként a szövetség céljaihoz. Az egyes kategóriák által fizetendő minimumot a helyi tagozatok viszonyaik és szükségük szerint állapítják meg. A tagsági kötelezett-

ség 3 évre terjed. A kilépés be nem jelentése a tagsági kötelezettséget újabb 3 évre meghosszabbítja. A kötelességét nem teljesítő, vagy nem fizető tag a három év leteltével a tagok közül törölendő.

Az egyházmegyei tagozat. Egy egyházmegye területén működő helyi tagozatok egyházmegyei tagozatot alkotnak. Tagjai a helyi tagozatok elnökei és minden 30 rendes tag után egy kiküldött. Az egyházmegyei tagozat a szövetség céljait egyházmegyei összefogó keretben végzi, a munkát egyöntetűvé teszi és irányítja s létesít olyan intézményeket, melyek a helyi tagozatok közös céljait szolgálják.

Az egyházkerületi tagozatot az egyházmegyei tagozatok kiküldöttei alkotják és pedig az egyházmegyei tagozatok elnökei és a tagozat minden 20 tagja után egy kiküldött. Az egyházkerületi tagozat az egész egyházkerület férfitársadalmának hivatalos képviselője és a szövetség céljait egyházkerületi összefogó keretben végzi, az egész munkát egyöntetűen irányítja és olyan intézményeket létesít, melyek az egész egyházkerület férfitársadalma által megvalósítható alapszabályszerű célokat szolgálnak.

Az egyházkerületi tagozat, egy másik egyházkerület hasonlóan kiépített tagozatával *Országos Református Férfiszövetség*g alakulhat, anélkül azonban, hogy ezáltal az egyházkerületi tagozatok különléte megszűnnék. A helyi, egyházmegyei, egyházkerületi tagozatoknak az illetékes lelkész, esperes, püspök vagy törvényes helyetteseik, valamint az egyházközségi egyházmegyei vagy egyházkerületi főgondnokok és gondnokok és az egyházmegyei, illetve az egyházkerületi belmissziói előadó *hivatalból* tagjai s öröködnék a szövetség egyházas magatartása, alapszabályszerű működése felett.

4. §. *Ügykezelés.* A szövetség ügyeit minden tagozatban a közgyűlés, a közgyűlés által három évre választott választmány és tisztviselők: elnökök alelnökök, titkár, pénztáros, ellenőrök és a választmány által kiküldött szakosztályok intézik. Az elnökség minden tagozatban kettős: egyik tag hivatalból a lelkész, illetőleg az esperes, püspök, a másik pedig a gyűlés által választott tag. A tanácskozási és munkarendet a közgyűlések állapítják meg az egyházmegyei és egyházkerületi főhatóság jóváhagyásával.

5. §. *Felügyelet.* A tagozatok felett a közvetlen felügyeletet a presbitérium, az egyházmegyei és az egyházkerületi közgyűlés, elnökségeik útján gyakorolják. A felügyelő egyházi hatósághoz a tagozatok évenként működésükről jelentést tenni tartoznak.

6. § *Felosztatás.* Az egyes tagozatok felosztatását kimondhatják az illetékes közgyűlések, ha a felosztatás a közgyűlési meghívón, mint tárgy ki volt tűzve és ha a közgyűlésen a rendes tagoknak legalább $\frac{2}{3}$ része jelen van.

Ennek hiányában a közgyűlés két hét elteltével újra összehívandó és a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz. A határozatot az illetékes egyházi főhatóságnak jóváhagyásra fel kell terjeszteni. A felosztott tagozat vagyona az egyházközsége, illetve az egyházmegyére, egyházkerületre száll s külön alapítványul kezelendő, szociális egyházi célok javára, az illetékes egyházi hatóságok rendelkezése és ellenőrzése mellett.

Egyes helyi tagozatok felosztatását az egyházkerületi közgyűlés is elrendelheti, ha az illető tagozat alapszabályellenesen működik, az egyház érdekei ellen vét, hithűségbe ütköző magatartást tanúsít vagy az állami törvények rendelkezéseivel ellentétbe kerül.

A hivatalból való felosztatást az egyházkerületi közgyűlés az illetékes egyházi ellenőrző hatóság jelentése és javaslata alapján eszközölt vizsgálat után rendeli el és foganatosítja.

7. § *Külső képviselő.* A Református Férfiak Szövetsége összes tagozataival egységet képez és mindenestől az egyház testéhez tartozik. Más testületekkel, intézményekkel, valamint az állami és politikai hatóságokkal szemben tagozatok szerint az egyházközség, az egyházmegye illetve az egyházkerület elnöksége képviseli, minthogy az összes tagozatok az egyházkerület védelme és felügyelete alatt állanak.

Ezek után fölkérem lelkésztestvéreimet, hogy az alapszabályban foglalt utasítások figyelembevételével egyházközségeikben olyképpen intézkedjenek a szövetség megalakításáról, hogy ennek megtörténtét legkésőbb ez év december hó 31. napjáig az esperesi hivataloknak mindenünnen jelenthessék, hogy így azután a nt. esperes urak is sürgősen intézkedhessenek az egyházmegyei tagozatok megalakítása iránt. Szükség van erre a sürgős eljárásra azért is, hogy egyházkerületünk főntebb fölhívott közgyűlési határozata értelmében az egyházkerületi tagozat is minél előbb megszervezhető legyen. Kifejezett óhajtásom és szándékom az, hogy az egyházkerületi tagozatnak legkésőbb a jövő év folyamán meg kell alakulnia.

Református anyaszentegyházunk és magyar népünk súlyosabb és válságosabb napokat, mint a jelenlegiek, talán sohasem élt még át. Nemcsak a rettenetes gazdasági krízis, hanem

hiveink lelki világában is mindegyre jobban tapasztalható leromlás következtében minden értékeink veszedelemben forognak s úgy ősi intézményeink, mint az ezeket fenntartó egyháztalagok és testületek lételükben ingatnak meg. Ha valamikor tehát, ugyan az örökkévaló Istennel és a jövendővel szemben reánk nehezedő felelősség tudatában szükség van minden nemesebb gondolkozásu egyháztalag összefogására, hogy egyházi, kulturális és gazdasági téren vállvetett munkával védekezhessünk és egymásnak mindenben segítségére lehessünk

Amikor a nőszövetség, alig három éves működése nyomán annyi áldás fakad egyházközségeinkben annak vallási, egyháztársadalmi tevékenykedése és a szegények gondozására irányult sok oldalú buzgólkodása nyomán, amikor a ref. ifjúság megszervezése s ezzel egy jövendő hitbuzgó református nemzedék nevelése is éppen most indult meg egyházkerületünkben teljes lendülettel az egész vonalon, amikor tehát ref. asszonyaink, leányaink és ifjainknak ugyszólván egész egyeteme vállvetve dolgozik egy jobb jövendő kialakításán, akkor a ref. férfiak sem maradhatnak ki a lelki megújulás s az ezzel végeredményében mindig együttjáró társadalmi és gazdasági föllendülés eme nehézde éppen azért nemes és férfihez méltó komoly munkájából. Méltóztassanak a nt. Lelkész Urak a gyülekezetben hittestvéreinkkel jól megértetni, hogy itt nem egy újabb hivatali szervezet kiépítéséről van szó, hanem egy olyan közös munka vállalásáról, amellyel a romlás forgatagain menteni akarjuk egyházunkat, iskoláinkat és atyafiságos szeretettel fölemelni az életlehetőségünkben már pusztuló félben levő hittestvéreinket. Árvaságunk egymásra utal bennünket és amikor senkinek segítő kezét nem várhatjuk, legalább a mienk nyuljon ki jóakarattal egymásért és atyáinktól öröklött drága nagy intézményeinkért. Oradea—Nagyvárad 1932. október 4. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4642—1932 III. sz. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbell tanítónak és tanítónőnek. A közokt. minisztérium 84619—1932. sz. rendelete alapján közlöm, hogy azok a tanítók és tanítónők, akik romániai kisebbségi intézetben 1926. év előtt szerezték meg diplomájukat és mostanáig román vizsgát nem tettek, sem végleges miniszteri autorizáció birtokában nincsenek, román nyelvi vizsgát tenni kötelesek. Az 1926. és következő években szerzett diplomákat a miniszter a román nyelvtudás igazolásául elfogadja. Oradea—Nagyvárad, 1932. október 4. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4780—1932-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak* Fontos tanügyi okokból függetlenül az eddig beküldött létszámjelentésektől azonnal jelentendő. 1. A ref. tankötelesek száma. 2. A ref. elemi iskolába beiratkozott ref. tankötelesek száma. 3. Magyar tannyelvű állami elemi iskolába beiratkozott ref. tankötelesek száma, 4. Román tannyelvű állami elemi iskolába beiratkozott ref. tankötelesek száma. 5. Bármely más jellegű és fokozatu iskolába beiratkozott ref. tankötelesek száma. 6. Amennyiben a beiskolázatlan növendékek száma $\frac{1}{2}$ % nál nagyobb, ez a körülmény pontosan indokolandó, különösen kimutatandó, hogy a beiskolázatlanok közül mennyi 7—11 és mennyi 11—14 éves van? Oradea—Nagyvárad, 1932. okt. 4. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

4781—1932 II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak*. A vallástani kézikönyvek rendelésénél nagy fennakadást okoz az a körülmény, hogy többen, különösen a tanítók, a rendelt könyveket utánvétellel kérik. Ez a kezelésben külön munkát, a rendelőkre nézve pedig fölösleges költség-többletet okoz. Felhivom tehát mindazokat, akik az egyházközségek részére engedélyezett s a lelkész és gondnok aláírásával ellátott megrendelés alapján igénybe vehető 1 hónapos hitelt a vallástani kézikönyvek megrendelésénél igénybe venni nem akarják, a rendelt könyvek ellenértékét postautalványon előre küldjék be, az árak kiszámításánál figyelembe véve azon rendelkezésemet, hogy a VI. és VII. o. vallástani kézikönyv imádságlap nélkül ki nem adható, amelynek ára külön 1 leu, továbbá, hogy 10 % csak legalább 10 db vallástani kézikönyv megrendelésénél igényelhető, kivéve, ha a csekély létszám a csekélyebb számú megrendelést esetleg indokoltá teszi. Vallástani kézikönyveket Béres Károly raktáron nem tart, ezek tehát kizárólag csak a püspöki hivatalban rendelhetők meg. Oradea—Nagyvárad, 1932. október 4. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

4786—1932 II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli, a temesvári inspektorátus (Serviciul local de Învăţământ din Timişoara) területén lévő elemi iskolának*. A temesvári inspektorátus 13,256—1932. sz. közlése szerint az oktatásügyi, vallásügyi és művészetügyi minisztérium 131.697—1932 sz. rendeletével az elemi iskolát állami ellenőrző személyzetet következőképen osztotta be: *Vezérinspektor* a temesvári kerületben Ioan Gh. *Nicolaescu*. *Kerületi inspektor ill. revizor* Bihar, Arad, Szörény megyében I. *Cioată*, Temes-Torontál és Karas megyében I. *Onu*. *Szubrevizorok* Arad megyében Pavel *Dârleu* és Sava *Bărbătescu*. Bihar megyében Augustin *Caba* és Nicolae *Danilescu* Karas megyében I. *Kirişescu* és Iakob *Bosică*. Szörény megyében Ioan *Mărilă*. Temes-Torontál megyében Ion *Gropşanu* Oradea—Nagyvárad, 1932. október 4. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagy Református Lelkeszi Hivatalnak
Júd. Bihor

Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

TAKARÉK OSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Flók: Fugyóásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik hetibetét gyűjtéssel. *Le-
számítol váltókat. Folyósít* jelzálog-
köölcsönöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.

**Képviselet a frlesztii „Adriai“
biztosító-társaságot.**

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani **legjobb mintájú**

iskolai nyomtatvány- raktáramat.

Román magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az
állami tanügyi főhatóságok által **approbálva vannak** és a
legujabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Az **iskolai
nyomtatványok** árát mélyen leszállítottuk. Egyháznak nagy árendedmény — Szives megrendelését kéri

Béres Károly könyvkereskedése

Oradea—Nagyvárad, str. A. Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon
6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb árakon.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA AUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin-könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján

Egy jó szót Krisztusért!

Meghatóan kedves jelenet lehetett az, amikor az egyesült skót szabadegyház nemrégien lezajlott közgyűlését a világi elnök (főgondnok) ezekkel a kérő szókkal rekesztette be, a lekipásztorok felé fordulván:

— Egyszerű emberek vagyunk mi, testvéreim, beszéljete nekünk egyszerű nyelven! Nem érdekelnek minket az akkurátus theologiai definíciók, súlyos értelmű argumentumok, nagy rituális problémák, Mi világi egyháztagok egyszerű, nyílt, őszinte beszédre vágyunk a hit csudás dolgairól.

Azután egy igen kedves kis történetet beszélt el — miként azt a Christian World ez évi június 16 száma közli. E történet Jan Maclarenről a nagynevű hitszónokról és lekipásztorról szól. Amikor legelőször prédikált szülőfalujában ez érdemes férfiú, hatalmas beszédet készített elő erre a nevezetes alkalomra, amire méltán lehetett volna büszke. Édesanyja azonban a templomba menetel előtt azt sugta fülébe:

— Fiam, csak egy jó szót Krisztusért!

Olyan mély hatással voltak az ifju lelkészre ezek a szavak, hogy nagyszerű beszédjét a tűzbe vetette. Felment a szószékre és beszélt az isteni szeretetről úgy, ahogy a szive diktálta. — És feledhetetlen hatást ért el vele.

E kis történet befejezése után újra a lelkészek felé fordult az illusztris elnök és meghatottan mondá:

— Testvérem, szóljatok egy jó szót ti is a Krisztusért!

Dusgazdag tanulság rejlik e pár szóban a mi számunkra — írja a referens lekipásztor a nevezett helyen. Sokszor elkap ugyanis minket az az önző vágy, hogy ékesen szólóknak, okosoknak, képzeteknek láttassunk fent a szószékben, Ezalatt pedig a szomjas lelkek lent a padosorokban azt suttogják felénk:

— Egyszerű emberek vagyunk mi, beszélj minékünk egyszerű nyelven! — Szólj egyetlen jó szót az Úr Jézus Krisztusért! Mikép csináljuk ezt?

Ugy, ahogyan a közéletben tesszük, amikor valakit valami tisztségre ajánlani szoktunk.

Három dolgot csinálunk ilyenkor:

1. elmondjuk róla, milyen régen s milyen jól ismerjük.

2. vázoljuk jellemét, érdemét.

3. elmondjuk eddigi sikereit s ajánljuk a fontos tisztségre.

Nem tudnánk mi így cselekedni Jézus Krisztussal is? Ő is ajánlkozik életünk vezérlő főpásztora gyanánt. Mondjuk el hát gyülekezetünknek, hogy milyen jól ismerjük mi már őt. Tegyük személyes tanubizonyságot Oróla. Mondjuk el, mit jelent nekünk az Ur Jézus Krisztus. Ez a legkitünőbb ajánlólevél mellette.

Azután beszéljünk cselekedeteiről; az azokból kitetsző vonzó mivoltáról, nagy érdemeiről. Megláthatják abból még a leghiteltlenebbek is, hogyha talán lelnek is hibát a szervezett egyházban, annak reprezentánsaiban, magában Úr Jézus Krisztusban soha egy makulányit sem. Amikor jóságáról, szeretetéről, Isten és emberek iránti szeretetéről beszélünk, erőteljesen rámutathatunk arra, hogy mibennünk feltétlenül nagy hibának kell lenni, ha nem bírjuk Istent úgy szeretni, mint Ő. Vonzó egyéniségével nyerte meg legelőször Jézus a világot, azzal is uralkodik azon időtlen időkig.

Végezetre szóljunk pár jó szót mellette. Mutassuk fel, mit tett Ő a világ művelődéséért, meg minden Őbenne bizó lélekért. Ő adja a legmegnyugtatóbb megfejtését e misztikus világ nagy problémájának és a saját magunk misztikus mivoltának. Jótételeinek áldott eredményei körülvesznek minket a megújult életek, a megmentett lelkek nagy serege által.

Azért hát:

— Szólj egy jó szót. lelkipásztor testvérem, a ránk jövő vasárnap te is az Úr Jézus Krisztusért!

Ámde ne feledd el a suttogó szókat:

— Egyszerű emberek vagyunk, beszélj minékünk egyszerű nyelven!

Bokor Sándor

A franciaországi orthodoxok a romániai orthodox egyház főpapjának (patriarcha) elnöksége alatt a párisi K. I. E. házban tartották meg értekezletüket jun. 25-én. A román, görög, szíriai, orosz képviselőkön kívül résztvett az önálló ukrainai orth egyh. két reprezentánsa: Kosenko és Nagluk.

Presbiternevelés.

III.

„Minden rendet és fegyelmet arculverő, lehetetlen állapot a mai, amelyben az egyház életének döntő fontosságú aktusaiba beleszólásuk lehetséges olyanoknak, akik erre egy minimális egyházi adónak lefizetésén kívül semmivel nem szereztek erkölcsi jogosultságot; akik az egyháztól lelkileg a lehető legtávolabb élnek és eszükágában sincs közelebb kapcsolódni hozzá, még ha nyílik is reá alkalmuk, de azért nagyon sok esetben az ő szavazatukon dől el az egyház sorsa“ — mondja az Egyetemes Konvent Zsinat előkészítő belmissz. biz. jelentése. Olyan megállapítás ez, melyet midőn szomorú szívvel olvasunk, lehetetlen nem éreznünk, hogy ez nem maradhat így, — ezen változtatni kell! Ezt az üdvös változtatást lehet remélni Egyházi Törvényeink idevonatkozó rendelkezéseinek kibővítése, illetve megfelelő alkalmazása által.

Azok az u. n. „fegyelmi szabályzatok“, melyek — pár évvel ezelőtt, az alvó hitélet felébresztése, Isten igéjének meggyökeresztése és a lelkiélet megújítása érdekében — a lelkeszi kart nagyon intenzíven foglalkoztatták: szintén ezt a célt szolgálták de mert némelyik pontjában túllépték a meglévő Törvények kereteit, lekerültek a napirendről. Hol volnánk már velük — és hol vagyunk nélkülok?!

Akik a mai beteg világ meggyógyítását igazán óhajtják, azok előtt kétségtelen, hogy a mi fegyelmi céljainknak a Törvény mai kerete szűk, nagyobb szabadság kell az egyén lelkiéletének kimélyítése tekintetében, a bűn korlátainak pedig erősebb szorítás.

Ha elővesszük jelenlegi Törvénykönyvünket és figyelmesen végigolvassuk az I. és V. t.-cikkeket, láthatjuk, hogy itt részletesen fel van sorolva az egyház vezetőségének és tagjainak joga és kötelessége [I. t. c.] és körül vannak írva azon esetek, melyek fegyelmi vétséget képeznek és büntetés alá esnek. [V. tc.]

Nagyon szép törvénykönyvünknek az a része, amely külön-külön részletezi az egyháztagok, presbiterek, gondnokok és lelkeszek jogait és kötelességeit, de nagy hibája, hogy ezen részletesen körülírt jogok és kötelességek elhanyagolására, sőt semmibevevésre külön-külön nem hoz büntetéseket, s ezáltal olyan szabadságot enged az egyházzal viszonyban állóknak, amely hit és erkölcsi életünkre feltétlenül káros,

Az egyetemes egyház törvényes szervének: a Zsinatnak mindenkire kivétel nélkül kiterjedő büntető §§-okat kellene hoz-

nia az E. T. ben részletesen körülírandó jogok és kötelességek elhanyagolásának, megszegésének, vagy megtagadásának minden eseteire.

Milyen elszomorító dolog pl. vasárnap délelőtt, mikor a nép a templomba igyekszik, a presbitert rakott szekéren látni, törvénytelen feleségével és megkereszteletlen gyermekével, vagy ott ülni az utcaajtóban, míg presbitertársai egyházi adót megállapító gyűlésen vannak, ahova ő is — már harmadizben — hivatalos, de nem megy, mert az egyik presbitertársára haragszik, ellenben ő az első, aki megtagadja a társai által megállapított kulcs szerinti adót. Hány presbiter van, aki sohase vesz urvacsorát, sőt olyan is van, aki nem konfirmált és nem is hajlandó!

A legelszomorítóbb azonban az, hogy mindezek ellen Törvénykönyvünkben nincsen §! A Törvény csak annyit mond az I. tc. 30. §-ban: „Presbiterségre választható az egyházközségnek minden olyan férfitagja, aki választó s tisztességes és egyházas életet él.” Milyen tág, milyen mindent magában foglaló és mégis semmit hűen ki nem fejező, milyen világos és mégis homályos megállapítás ez. Olyan mint az a másik, mikor azt mondjuk vallásos demokráciával: „csak az választható, aki választó!” Ilyen precizitást nélkülöző § helyett mennyivel jobb volna, ha részletesen körülírnók, hogy presbiter csak az lehet, aki: 1. büntetlen előéletű, 2. aki konfirmált, 3. aki házastársával megesküdt, 4. aki nem részegeskedik, 7. nem káromkodik. 8. társaival haragott nem tart stb. és csak ezek után kellene odatenni, továbbá „az választható, aki választó s tisztességes, egyházas életet él.” Mikor ilyeneket olvasunk a Törvénykönyvből, — mely erősebb, mint a lelkész szava — mindenki megérti, hogy mihez kell magát tartania. És ezt látva és hallva, maga a választógyűlés is megtudja, hogy nem a nagyhangu, üresfejű, nadrágfaló ember, hanem az Istent és egyházát szóval, tettel szerető keresztyén való presbiternek és belátja, hogy nem a lelkész az oka, ha valaki lemarad a presbiteri tisztességes hivatalról, hanem ő maga, mert a Törvényben előírt mértéket nem ütötte meg.

A presbiteri kötelességeket is szabatosabban kellene körülírni. Nagy sulya volna pl. annak, hogyha a presbiter Törvénykönyvben látná és olvasná: ha valamelyik presbiter három egymásután következő alkalommal minden indokolás nélkül elmarad a gyűlésről, vagy az urvacsoráról, vagy ha nem teljesíti a törvényes határozatok szerinti természetbeni szolgálmányokat, lemondottnak tekintetik.

Nagyon elősegítené a szükséges fegyelmezést a pénzbün-

tetés alkalmazhatása nemcsak a lelkészek és gondnokok, hanem a presbiterek. sőt egyháztaggokkal szemben is, legalább olyan esetekben, mikor valamely törvényes kötelesség, vagy megbízás megtagadásából az egyháznak pénzbeli kára származik. (Megtörténik pl. hogy a presbitérium az egyházi költségvetés tárgyalásakor jegyzőkönyvileg elhatározza, hogy a fuvar költségek megkímélése céljából köteles minden iga természetben 1—1 fuvar teljesíteni és mikor az egyház tüzfáját szállítani kellene, a kijelölt presbiter az első, aki azt megtagadja s helyette fogadni kell hirtelen egy pár száz leiért fuvaros, hogy az iga kilegyen!)

Egy dolog kétségtelen: minden fegyelmezésre vonatkozó szabályzatnak valóságos törvénynek kell lenni és így egyetemlegesen kötelezőnek, amely előtt mindenki meghajol; nem lehet, hogy ebben a tekintetben eltérés legyen akármelyik egyházmegegyében vagy egyházban is.

Törvényeink tisztelete bennünk meg van, mert tudjuk, hogy azok a törvények a reformáció évszázados pilléreire vannak felépítve s ha azokat nem becsüljük, sőt megtapossuk: egyházunk és magunk sorsát döntöttük el vele!

Szücs Antal.

Vallás és énektanítás az állami iskolában.

Azon sok és nagy megoldást váró nemzeti, egyházi, iskolai, gazdasági kérdés között, melyek egyházi és világi tényezőinket 1918. óta állandóan foglalkoztatják, az állami elemi iskolába járó gyermekeink vallás és énektanítása s ami az ilyen helyeken ettől nemzeti szempontból elválaszthatatlan, a magyar írás olvasás gyakorlása mindeztideig a hamupipőke szerepét játszotta. [145-e—930, 66—931. ker. h.] Ha szóba került is illetékes helyeken ez a tárgy, akkor is csak egy egy adott esetből kifolyólag „per tangentem” vetődött fel pedig az olyan egyházakban, ahol csak román tanítási nyelvű állami iskola van, mint pl. Vámfaluban, ez a kérdés a legfontosabbak között is, az elsők közé tartozik, ha ugyan a szülőket s vezetőket a legkisebb mértékben is érdekli a jövő nemzedék s egyházunknak és magyarságunknak azzal szorosán és szervesen összefüggő a sorsa.

Szerintem ez a kérdés kielégítő módon volna megoldható, ha a vallás és énektanítás céljaira heti 10 óra volna az illetékes minisztérium vagy a törvényhozás által intézményesen s a

helyi hatalmak által félre nem magyarázható módon biztosítva. És pedig: I. o. 2, II. o. 2, III—IV. o. 2, V—VI. o. 2, s összesen 2 óra. Ha még ehhez a magyar írás-olvasás tanítására valamilyen lehetőség volna kieszközölhető, akár nyári kurzus tartásával, mint ahogy 1928 nyarán naponként reggel 6—8 ig magam csináltam, de amit a következő években határozottan megtiltott fel a miniszterig minden tanügyi hatóság; akár a mindennapi tanítás keretében vagy azonkívül a II. o tól felfelé osztályonként legalább heti 1 óra, mint ahogy nekünk önként felajánlotta, de végül is nem adta meg a tanfelügyelőség; akár magyar tagozat felállításával, mit szintén kértünk, de amit a miniszter szintén elutasított: [167,928—1929.] a jelenlegi körülmények között már elég kedvezően lenne megoldva a kérdésnek egyik oldala, mert azután már csak a vallás és énektanító vagy kurzus vezető rátermettségén s buzgóságán fordulna meg a siker.

Hogy mennyire nagyjelentőségű a megfelelő óraszám, mutatja Vámfalu példája. 1918—1927. között heti 8 óra volt vallás és énektanításra s az eredmény az egyházlátogatóság szerint mindig vagy kitűnő vagy jeles volt. 1927—28. 1929—30. isk. években csak heti 2 óra volt engedélyezve együtt az összes osztályoknak s az eredmény természetesen alig volt valamivel több a semminél, 1930—31-ben heti 10 órát csikartunk ki s bár a naptár szerint esedékes 39 órából a különböző ünnepek s egyéb szünetek miatt osztályonként, helyesebben csoportonként csak 21—24 óra volt megtartható, bár a tavasz nyitával a mulasztások száma igen megszorodott, az egyházlátogatóság megállapítása szerint az elmúlt 2 tanévben az eredmény ismét megfelelő volt. Ha tehát az állami iskolába járó gyermekek vallás- és énektanításának sikerét biztosítani kívánjuk, úgy az első és pedig mulhatatlan követelmény az, hogy e célra osztályonként és hetenként a „Regulamentul“-ban előírt 2—2 óra ténylegesen és tanrendszerűleg ki is adassék.

Hiába van azonban bármennyi idő, ha a vallástanító nem tudja azt fel- és kihasználni, éppen azért a második követelmény a tananyag módszeres feldolgozása. A vallástanítás terén barmelyik lelkész társam érhet el — kellő óraszám mellett — szép eredményt, de kétségtelen, hogy ezt az eredményt sokkal könnyebben s mégis fokozottabb mértékben érheti el, ha tisztában van az anyag módszeres előadásának mikéntjével. S mert a lelkészi karnak csak csekély hányada nyert elméleti és gyakorlati képesítést a Módszertanból, mulhatatlanul szükségesnek

itélem egy gondos körültekintéssel szerkesztendő Vallástani Vezérkönyv kiadását, mely az I. és II. oszt. anyagát egészen és részletesen feldolgozva tartalmazná, a többi osztályok anyagából pedig osztályonként legalább 5—6 leckét és pedig a nehezebbeket szintén részletesen kidolgozott mintatanításként adná. Egy ilyen Vezérkönyv ép' oly méltán helyet foglalhatna minden egyház paróchiális és iskolai könyvtárában, akár a Frankhauser-féle Vas. isk. tanítások. Megfizethetetlen segítség volna ez első sorban a vallástani foglalkozó lelkészre vagy tanítóra, mert a jó szerszám fele munka, de igen nagy hasznát vehetné az a lelkész is, akinek csak a vallástani ellenőrzése a kötelessége. Kiváló ilyenmü munka még ma is a Kovács L. féle Vallástani Vezérkönyv, amelynek beszerzése ma felette nehézkes.

Talán messzemenő kívánság, azonban mégsem hallgatom el, hogy szükségesnek tartanám a Módszertannak a theológia rendes tárgyai közé való felvételét s egy gyakorló vagy más kiváló elemi iskolának a theológusok által való rendszeres és kötelező látogatását, próbatanítást. Ha így azután a módszeres felkészültség lelkiismeretességgel párosul a vallástanióban s kellő idő áll rendelkezésére: a siker már is biztosítva van.

Harmadik követelmény, melynek bár az eredményre már nincs olyan nagy kihatása, mint a két elsőnek, de azért természetesen igen fontos: a gyermekek gondolatvilágának, eszmekörének megfelelő egyszerű nyelvezetű, jelzők nélküli, világos tőmondatokban írott kézikönyv. Erre a kérdésre a jelenlegi tankönyvekkel kapcsolatosan nem terjeszkedem ki bővebben, mivel az e. m. tanügyi bizottság már a múlt évben érdemileg foglalkozott vele, ugyszintén az egyh. ker. közgy. is; (596—931.) csak arra kívánok rámutatni, hogy az állami iskolai vallástani-tásánál még sokkal fokozottabb mértékben, mint a felekezeti iskolánál, szükség van megfelelő jó kézikönyvre, mivel ott a Biblia és Énekes könyv mellett ez az egyetlen magyar könyv a gyermek kezében s az óránként feldolgozott lecke olvastatása s könyv nélkül való megtanultatása az egyetlen mód és alkalom a magyar olvasás gyakorlására s a gyermekek beszédbeli készségének és szókincsének gyarapítására.

Negyedik követelmény, a munka leegyszerűsítése s így intenzívebbé, eredményesebbé tétele céljából, hogy a nagybányai egyh. m. 1924. augusztusi közgyűlésének 56. sz. határozata szerint történjék az anyag és munkabeosztás. E szerint 4 csoport volna alakítandó, ugymint: I. o., II. o., III—IV. o., V—VI. o. s a két utóbbi csoport anyaga felváltva volna tanítandó. Az V—VI. o.

csoportjához jönne aztán még, ha volna, a VII. o. is a saját anyagával. Hogy milyen nagy könnyebbség az s mennyivel sikeresebbé teszi a munkát, ha az órán levő gyermekeknek, bár két osztálybeliek is, ugyanazon anyagot kell megszakitás és magánfoglalkozás, azaz legtöbb helyt rendetlenkedés nélkül fel dolgozniok, azt mindenki tudja, aki valaha tanítással foglalkozott, hiszen ugyanazon idő alatt egyirányban haladva, két annyi utat lehet megtenni, mint két irányban. Így itt is! Váltakozó rendszer mellett sokkal alaposabban fellehet dolgozni, kilehet meríteni az anyagot s e mellett több idő jut az olvastatásra, ének és római szám tanítására, gyakorlására stb.

Helyén valónak vélem itt szólni a VII. o. ról s annak tananyagáról kapcsolatosan a konfirmációval, mint a vallástanítás betetőzésével. Ezt szerintem a mindennapi tanítás keretébe be illeszteni, amint a 160—927. sz. kerületi hat. kívánja, több okból helytelen és nehéz, sőt lehetetlen.

1., mert a 14 éves gyermekeknek csak cca 10—20 % -a ha feljut a VII. oszt. ig. A többi legjobb esetben az V—VI. osztályt éri el csak. Vámfaluban pl. az 1930—31. tanévben csak V o. volt, az elmúltban VI, a jövő tanévben már lenne VII. o. is, de mint a szülők már is mondják, iskolába nem, hanem csak konfirmációra fogják a gyerekeket küldeni.

2., mert épen a legnagyobb gyermekek járnak — ha járnak is — legrendetlenebbül az iskolába, főként ősszel és tavasszal.

3., mert, ha a konfirmációra való előkészítés az egész tanév folyamára szétszórva mintegy beleolvad a mindennapi tanításba, elveszti azt az ünnepélyes színezetet, komolyságot és jelentőséget, amellyel ma még ugy a szülők, mint a gyermekek előtt bír.

4., mert, ha nincs elválasztva a konfirmációra való előkészítés a rendes vallástanítástól, akkor pl. az V. oszt. ba járó, de már 14 évet betöltő gyermeknek ugyanazon vallásórán paralell kellene tanulni az V. oszt. anyagával, pl. az Egyháztörténelmet a konfirmáció anyagával. Ez pedig már munkatorlódás lenne a tanítóra s túlterhelés a gyermekre még az esetben is, ha heti 10 óra volna a vallástanításra engedélyezve. Kevesebb óraszám mellett meg épen veszélyeztetve volna a konfirmációi oktatás sikere is.

5., mert a rendes vallásórákon tanítva a konfirmandusokat, az alsóbb osztálybeli 14 éveseket külön, az iskolába nem járókat szintén külön kellene tanítani s így 3—4 konfirmációs csoport lenne, ami ismét a tanítás komolyságának, jelentőségének rovására menne.

A konfirmációi előkészítés idejét illetőleg a leghelyesebb megoldás az, amit a nagybányai e. m. javasolt e tárgyban 1927-ben a kerületen, hogy t. i. az előkészítés Bőjt első hétfőjétől Áldozó-csütörtökig tartson minden nap és pedig a tanítási időn kívül függetlenül a rendes vallásórától. Így 11 és fél hét, azaz 69 hétköznap, tehát csak 1 órát számítva is 69 óra állván rendelkezésre szemben az állami iskolai vallástanítás megtartható 21—25 órájával bőven van idő a konfirmációi anyag folyamatos elvégzésére, az addig tanultak felelevenítésére, bibliaismeretítésre stb.

Összegezve az elmondottakat: megfelelő óraszám biztosítása, módszeres és lelkiismeretes munka, jó kéziköny, váltakozó rendszer szerintem az a 4 tényező, melynek a vallás és énektanítás sikerét biztosíthatják.

Fejtegetéseimben címnek megfelelőleg az állami s főként, a falusi állami iskolai vallás és énektanítást tartottam szem előtt azonban nézetem szerint ugyan ez áll a felekezeti iskolai vallástanításra is nagyon csekély eltéréssel.

Hogy az elmondottak mennyire állják meg helyüket, bírálják el arra hivatottabbak; én csak azt állíthatom teljes bizonyossággal, hogy mindezek elgondolásával s papírra vetésével a legjobb szándék vezetett.

Vámfalu.

Kolos Vince.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Özo. Csizsár Istvánné Bakó Ilona, néhai Csizsár István szamosdarei református lelkész özvegye, életének 59-ik, özvegységének 4-ik évében f. hó 10-én hosszas szenvedés után elhunyt. Szelidlelkű, szorgalmas és hivatásos papné volt, aki az élete végén reá szakadt súlyos szenvedéseket béketűrőssel viselte. Halálát 3 gyermeke, menyei és unokái gyászolják. Földi részait f. hó 12-én helyezték siri nyugalomra a szatmárnémeti i. református temetőben. Nyugodjék békén, kedveseit pedig vigasztalja meg a feltámadás és viszontlátás reménysége.

Győrök József ibrányi lelkész életének 47. házasságának 18. évében augusztus 26-án rövid szenvedés után elhunyt és 28-án az ibrányi templomból a tiszarádi temetőben helyezték nyugalomra. Előbb a sárospataki, majd a debreceni teológiának volt hallgatója, hol szép költeményeivel sok sikert aratott. Elhunytát özvegye, egy fia és testvére gyászolja. A fáradhatatlan buzgó lelkipásztor emléke legyen áldott.

KÜLFÖLD

A francia ref. egyház állandóan felszinen tartja a családi áhitat kérdését, sőt életében döntő fontosságú tényezőnek tartja a házi istentiszteletet. Lapjaiban állandóan irányítja hiveit a magános istentisztelet helyes módszerére és megmutatja a családi áhitat jelentőségét a gyermek, a családtagjai [cseléd, szolga, inas stb.] szempontjából is. A mai időkben nemcsak azért életkérdésünk visszatérni ehhez a „betemetett forráshoz”, mert atyáink ebből éltek, hanem a világ nyomorusága ma élesen sújtja a családot, amelynek megvédőjére az Isten szeretetében való erősödés az egyetlen út. Bármennyire is átalakítják a prot. iskolákat és ragadnak meg a gyermek lelke gondozására minden alkalmat nem szabad elfelejtenünk, hogy hitének a jövője — a mi modern világunkban — ép annyira a családon, mint az egyházon nyugszik; sőt az előbbitől sokkal inkább függ. Ezért a gyermek üdvösségének a felelősségét nem lehet a maguk válláról teljes egészében az egyházra hárítani, mert mint családtagjai az egyháznak és kötelesek gyermekük üdvösségét szívéből hordozni! Amikor külföldön a vasárnapi iskolák és Keresztény Ifjúsági Egyesületek olyan nagy eredménnyel dolgoznak, jól esik látni, hogy teljes erővel szegődik az egyház hívő serege a maga élete megújítására.

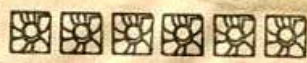
A hallel theologia 3 tanára figyelmeztette a holland egyházat arra a nagy veszteségre, mely a theologiai képzésnek van azért, mert hiányos a hallgatóknak a bibliai nyelvekben való jártassága. Muhatatlanul szükséges a lelkipásztornak a bibliai nyelvek ismerete, mert a legjobb fordítás sem adhatja meg az igehirdetőnek azt, amit csak a szöveg ismerete nyújthat. Ott ez a kérdés nem vita tárgya.

A hollandiai egyházban 150 üres lelkészi állás van. A gyülekezeteknek egyrésze azért van lelkész nélkül, mert nem tudják biztosítani a lelkésznek a létminimumot és így nincs joguk lelkész alkalmazására. Most 40 állás üresedett meg halál és nyugdíjazás következtében és 40 ifju lelkész lépett ez évben helyükbe.

Oroszországban 1926-ban 87,000 szervezett istentagadó volt, míg 1930 júniusára 3,500,000 re emelkedett az „Isten nélküliek” serege. Az egyesületük azt a célt tűzte ki, hogy 9,500,000 felnőttet, 3,500,000 ifjút és 30,000 vallásellenes gyermekcsoportot állít eszményi szolgálatba.

Németországban 240,000 felnőtt és mintegy 250,000 iskolás növendék egy Istenellenes liga tagja.

Franciaországban forradalmi „Szabadgondolkozók Szövetsége” címen csoportosultak és központjuk Páris külvárosában van. Van propoganda ujságjuk, a gyermekek számára alkalmas szindarabokat írnak és istentelen énekeket tanítanak nekik. A szabadgondolkozó név ott az ateistákat jelzi.

HIREK

Énekkari jubileum. A szénváraljai református énekkar f. hó 16-án ünnepelte 50 éves működését nagyszabásu fényes ünnepség keretében. Dél előtt istentisztelet volt, melyen Boros Jenő szatmári lelkész, mint a daloskerület elnöke hirdette az ígét. Utána ugyancsak a templomban folyt le a diszközgyűlés, melyet Szabó Endre lelkész, a dalárda nyitott meg. Utána beszédet tartott Inczedy Joksman Ödön orsz. dalosszövetségi elnök. Majd Ujfalussy Miklósné zászlóanyával kiosztotta a régi dalosok jutalmazására a szövetség részéről adott emlékérmeket. Szabó Ferenc szőlőműves ki megalakulása óta tagja az énekkarnak, aranyérmet kapott. Végül a különböző testületek tolmácsolták üdvözleteiket, melyekre Szabó Endre mondott szívből jövő köszönetet. A diszgyűlés után a temetőbe vonultak, hol megkoszorúzták az énekkar elhunyt vezetőinek és tagjainak a sírját. Délután vallásos ünnepély volt, melyen dr. Koronka Pál adorjáni lelkész hirdette az ígét, este pedig magas színvonalu, gazdag műsorú hangverseny, melyen a többek között közreműködtek Szabó Endréné lelkészné szavalattal, dr. Böszörményi Emil zongorajátékkal, Inczedy Joksman Ödön énekszámokkal.

Öt protestáns van az új magyar kormány tagjai között. A miniszterelnök evangélikus tanító fia. A reformátusok közül egyházi életünknek két különösen értékes vezető egyénisége foglal helyet. Az egyik dr. Puky Endre budai főgondnok, ki előbb az abauji egyházmegye, a tiszántuli egyházkerület és a sárospataki főiskola életében töltött be vezető szerepet. A másik dr. Lázár Andor igazságügy miniszter, volt honvédelmi államtitkár a dunántuli egyházkerület ügyésze. Minekünk azonban — írja a Lelkészegyesület — semmit se számít, hogy miniszteri tárcák közül 5 van protestáns kézen, tehát a többség. A protestáns miniszterek feszélyezve szokták érezni megukat ellentétben más vallásuakkal, ha a maguk egyháza javára kellene tenni valamit.

A rádió és a vallás. Az amerikai Egyesült-Államokban 1931-ben a rádió nagyban hozzájárult a vallásos-élet emeléséhez. 308 állomáson át közvetítettek vallásos előadást és Isten-tiszteletet.

Társszerkesztők; Arday Aladár,
Bokor Sándor, Szombati Szabó
István és Tóth Zsigmond.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagy Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Bihor

Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak ei.

TAKARÉK OSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Flók: Fugyoásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
számítol váltókat. Folyósít jelzálog-
kölcsonöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a triestli „Adriai”
biztosító-társaságot.**

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani **legjobb mintájú**

iskolai nyomtatvány- raktáramat.

Román magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az
állami tanügyi főhatóságok által **approbálva vannak** és a
legújabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Az **iskolai
nyomtatványok** árát mélyen leszállítottuk. Egyháznak nagy árengedmény. — Szives megrendelését kéri

Béres Károly könyvkereskedése

Oradea—Nagyvárad, str. M. Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbélebb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA AUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

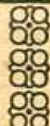
Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Reformá-
tus Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvá-
rad, Strada Petru Maior (Őr-utca) 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján

A romániai református Zsinat Elnöksége.

7—1932. zsin. szám.

Meghívó.

A romániai magyar református zsinat II-ik ülészakát Kolozsvárra a theológiai fakultás disztermébe, 1932 november hó 14-ik napján délelőtt 9 órára ezennel összehívjuk.

Az ülés tárgyai:

1. Imádság.

2. Elnöki előterjesztések:

a) az istentiszteleti rendtartás,

b) a lelkész-szentelés,

c) az egyházfegyelem tárgyában.

3. Az egyházalkotmányról szóló I. törvénycikk tárgyalása a bizottsági javaslatok alapján.

A zsinati ülésekkel kapcsolatosan a II-ik, a lelkészek képesítéséről és alkalmazásáról szóló törvénycikket előkészítő bizottság is megtartja üléseit.

Kolozsvár, 1932 október 14.

A zsinat elnöksége:

Ugron István, Dr Makkai Sándor, Sulyok István, Dr Thúry Kálmán,
főgondnok. püspök. püspök. főgondnok.

Sirfelbontás.

Október 22-én volt 50 esztendeje, hogy a legmagyarabb költő: Arany János testi élete véget ért.

Bus, borongós őszi reggel volt. Már 10 napja betegeskedett. Különben régi májbaja és tüdőhurutja még 1878-ban felújult és attól kezdve szinte állandóan gyengélkedett. 1882. okt. 12-én séta közben meghült és tüdőhurutja elhatalmasodott. Ágyba került s betegsége egyre súlyosbodott. 22-én reggel, nyugtalanul töltött éjszaka után, kimerülve és elgyengülve ébredt fel. Reggelizés után felkelt ugyan és fia karján átment a másik szobába, míg az övét kiszellőztetik. Pipára gyújtott, majd fiával és bot segítségével visszatért, de alig ült le az ágya mellett levő fotójba, eszméletét veszítette, feje lehanyatlott és lelke egy mély sóhajtással elszállott szenvedő testéből.

Arany J. Toldi szerelme VI. énekének mottójául Ilosvainak ezt a sorát vette: „Gazdagsággal való rakott sirt felbontá”. Ő maga pedig eképen írta meg:

„Vállait a szirtnek alája feszíté
Az nagy bálvány-követ el-felemelité“
S beméne. Benn függő, kicsi lámpa égett,
Melyet odazártak lassu halál végett.

„Gazdagsággal való rakott sirt“ bontok fel most én is. Sirt, mely nagy gazdagságot, nemcsak egy nagy költő porladó hamvait, hanem egy tiszta igaz emberi mérték szerint tökéletes életet rejtett magába. Megkíséreltem felemelni a nagy bálvány-követ, mely minden sirt lezár: a feledés kövét. Nem vállal, hanem hódoló tisztelettel, melyet nemcsak a költő, hanem az ember iránt is éppen olyan mértékben érzek.

Az ő sirjában is, mint minden sirban, ég egy kicsi lámpa, lassu halált várva. Most felvilágítom a lámpa halványodó fényét: az emlékezés áldott világát és rávetitem, ki 50 éve a gazdagsággal való rakott sirban nyugszik: Aranyra, az emberre. Most nem a költő halála készítet emlékezni minket, — mert a költő nem halt meg: örökké élni fog, — hanem az emberé. Azért én íit ma nem a költőről, hanem az emberről: a tiszta, igaz, szinte tökéletes emberről emlékezem.

Kristálytiszta jellem, szép, nemes lélek volt. Folt, vagy szenny semmi, gyöngeség is alig található benne. Életének bármelyik korában, nézzük, mindig ilyennek látjuk.

Gyermekkorában csendes, hallgatag. Tanulni vágyó, szorgalmas, olvasni szerető — akkor, mikor alig lehetett egy-egy könyvhöz hozzájutni és amikor nem ismertek más könyvet a biblián

és a zsoldáron kívül. Nincs gyermektestvére és állandóan nagyok társaságában él, kiknek sorsa gond és küzdelem. Innen származik lelke alapszíne: a korai és tulságos komolyság, mely egész életében legfőbb sajátossága maradt.

Szüleit megnatóan szerette. A magyar ember fukar a szeretetnek szavakkal való nyilvánításában: bizonyos szemérmesség ámitja el ajkán a szavakat, — helyettük tettekben igyekszik megmutatni. Arany abból a körből származott, melyben ez még jobban így van és gyermeki szeretetének ő is cselekvéseiben adta bizonyosságát. Róluk a terhet levenni, gondoktól kimélni igyekszik és mikor a debreceni kollégiumot otthagya felcsap színésznek, a legnagyobb lelkifurdalásait érettük szenvedni, kik hiába várják haza papnak, vagy nemességet s ősi jussot visszaperlő fiskálisnak, legalább nótáriusnak. A színészetet is anyjáért hagyja ott. Mikor Máramarosszigeten azt álmodja, hogy édesanyja meghalt, azonnal megválnak a társaságtól és nekiindul a 9 napi gyalogutnak.

Megvakult apját jó ideig maga gondozza.

Ketten valánk ott...

Én ősz apámmal...

... Amikor ő ott ült az élet árnyán

S én virraszték szemének éjszakáján! (Bolond Istók I. 75.)

Nénjének igazi jó testvére, kinek az örökségül jutott földje hasznát egészen átengedi, mikor korrektorsága idején az iskolában lakván, apját ápolja. Tanítói iránt hálával és tisztelettel viseltetik, akkor is, mikor már nem tanítják. Legelső fennmaradt kézírata is egyik volt tanítójának küldött névnap-i köszöntő.

Mint *ifju* szemérmes és tiszta. A léhaságot kerüli. Diák-dévajságoktól elhuzódik, kétértelműségtől, trágárságtól borzadva menekül. Leányhoz zománcos tiszta érzelemmel hajlik, s „az olcsó szerelmet utálja, mint borban a legyet.”

Férfikorában mint férj gyöngéd és figyelmes. Mikor gyermekei kicsinyek voltak, ha éjjel sirni kezdtek, ő kelt fel hozzájuk, hogy felesége pihenhessen, s a bölcsőből felvéve, a szobában alá s fel járkálva dalolgatott, dudolgatott nekik, míg újra elaludtak. Házasságát három évtized múlva is lelki frigynek nevezi

— Ezernyolcszázharminckilenc —

Irtuk már a levelet:

Harminc éves Julim édes

Lelki frigyem teveled:

Ifju voltál, ifju voltam

Rózsa voltál én szegény;

Nem volt messze olyan össze-

Illő pár a föld-tekén. (Nőmhöz.)

Igazi jó családapá, ki családjá körében érezte igazán boldognak magát;

Itt enyelgő kis családom
Közt van az én jó világom,
Künn borong már a magasban
Itt örökké csillagos van. (Ilthon.)

Gyermekeit forrón és komolyan, de okosan szerette. Egyáltalán nem elfogult irántuk. Mikor Nagykőrösön tanítványai osztályozását és rövid jellemzését a névjegyzékbe beírta, míg a legtöbbről bőven és a jobbakról meg dicsérettel emlékezett, fiairól csak ennyit írt: Irása ügyes, csinos, az irodalomtörténetben eléggé jártas. Évek múlva, mikor László a Kisfaludy Társaságban pályadíjat nyert. őt is meglepte és szívből örült neki, de nem áradozott felettébb felette. Apai szeretetét legmegindítóbban bizonyítja leányaért: Juliskáért való aggodalma és halála miatti fájdalma. Mélységesen megható az a szeretet, melyet Juliska után érez. Mikor férjhez megy és néhány napig semmi hírt se kap felőle, már nyugtalan és sógorának ír, hogy értesitse. hogy s mint van. Mikor közeledik az anyaság ideje, a szíve tele van nagy-nagy aggodalommal érte. Mikor súlyos, halálos beteg lesz, valósággal gyötrődik és vergődik, hogy nem mehet azonnal hozzá. Ez hangzik ki leveleiből és ez jajdul fel költeményéből, melyet leánya betegsége alatt lelkében hordozott és halála után vetett papírra a szalontai szomorú paróchián.

Repülnék, mint az ércfonál
Villáma, mely hírt hoz s viszen
De akaratom láncon áll,
Erős békón lábam, kezem.

Szenvedsz? Mióta? Mennyi kint?
Régen? Sokat? Oh Istenem!
Repülök: látlak-e megint?!
Vagy a pohár csordulva vár
S fenéig kell üritenem? (Lányomhoz.)

És mikor fenéig kellett üritenie, elnémult a költő, csak az ember, csak az apa zokogott nagy hangtalan néma zokogással. Mikor másfél év múlva ismét megzendült lantja, csak az édes-apa fájdalma jajdult fel ezen is.

Piroska... ez a név! jaj nekem ez a név!
Hogy típra keresztül egy boldogtalan év.
S közel a másiknak fele is már rajtam.
Mióta e dalra kucsolva van ajkam.

Piroska! leányom kis árva leánya,
Kedvesem egyetlen kedves maradványa! (Toldi szerelme II. é.)

Alapjában a legtiszteletreméltóbb jellemvonásokkal ékes egyéniség. Alaptermészete a *józan komolyság*. Nincsenek nagy kilengései, nem jár végletek között, lelki és vérmésékleti egyensúlyát mindig megtartja. Tud vidám is lenni, kedves, meghitt körben, de sohasem hangos, még kevésbé dúhaj.

Józanságából fakad *takarékossága*. Életmódja s az egész családé egyszerű. Nem enged meg magának semmi felesleges kiadást, sőt sokszor a szükségeseket sem. Szalontára látogatóba vagy Pestre orvoshoz takarékoságból nem megy. Nem telik a fizetésből vagy ha elmennének is, a télire valókat két árán kell majd megvenni. Pedig egy hónappal azelőtt küld el 720 forintot számára kölcsön kiadni. De szoros értelmében vett fizetésén kívül semmit se költenek a megélhetésre, irói keresetét, kis földje hozamát mindig félre teszi. Ennek legfőbb oka földszeretete. A régiektől nem válik meg és azért gyűjt kuporgat, hogy nagyobb és több földet vehessen. Megható a szülőföldhöz ragaszkodása. Városát, nevezetesebb helyeit, mondáit költeményeiben megörökíti. Jobb viszonyok közül, sőt a fényes fővárosból is mindig vissza-visszavágyik. Kőrösről azt írja: „Jobb szeretnék a Debreczeni János uram házában pipázgatni, kertjében oltogatni.” Vagy így énekel:

Ott van az én egyszerű tanyácskám
Mintha most is magam előtt látnám.
Kertem is van, talpalattnyi birtok,
Most is abban ültetek és irtok.

Nőjetek is nagyra kicsiny fáim
Szülőházam kedves rónatáján.
Hadd legyen ott jó pihenésem még,
Mielőtt egy hosszabb utra mennék.

Józanságának ikertestvére *pontosága, rendszeretete* ugy hivatalaiban, mint magánéletében. Bámulatos rendben és számon tartja mindenét. Egy kis szalamiák cukorkás dobozban őrizte inggombjait és fedelére ráírta nyomtatott betűkkel: Inggomb. Egy orvoságos kerek doboz fedelére piros és kék ceruzával írta: Hur és benne rakosgatta el a gitárjához való hurokat. Egy harmadikban a szegeket és tollhegyeket gyűjtötte össze és a fedelére feljegyezte: Szegek, acéltollak. Van egy negyedik doboz is, melyen ez a meglepő felírás olvasható: Fogak. Ebben őrizte meg a kihuzott fogait, mindegyiket papirba csomagolva és a papirra ráírva helyét és kihuzási idejét. Pl. bal felső 2 ik zápfog és utána a kihuzás dátuma. Ruhaszekrényének ajtajára belül felfüggesztette ruhái pontos jegyzékét és mikor fürdőre ment is hasonló jegyzéket készített az elvitt holmiktól a legkisebb apróságig.

A legjelentéktelenebb csekélységig megőrizz, elrakosgat mindent, mint bármelyik egyszerű földműves, ki az utolsó csavart, vasdarabot is elteszi, hátha valamikor szüksége lesz rá. Általában nagyon ragaszkodott régi, megszokott tárgyaihoz. Ha csibukja eltört, összedrótozta és eltette, eltört tajtékpipáját megragasztotta

és a kupakjánál dróttal összefoglalta. Régi tintatartójától megépen nem akart megválni. 1879-ben, a Toldi szerelme megjelenése előtt egy izben a kiadás ügyében nála járt Ráth Mór kiadó és midőn meglátta tintatartóját, megjegyezte:

— Ez az egyszerű jószág bizony nem illik Arany János íróasztalára, — mire Arany így válaszolt:

— Egészen jó kalamáris ez, mely engem már 20 év óta szolgál.

Ráth azonban másnap egy diszesebb, masszív tintatartót küldött ajándékba, de Arany sehogy se akart a régitől megválni, csak a felesége segítségével sikerült az újat elfogadtatni.

Józanságának természetes következménye, hogy *nincs semmi szenvedélye és benne sincs semmi szenvedély*, hevesség, vagy indulat. Alapjában kevés szavu, hallgatag, magábavonuló ember volt. Egy nagynéném, ki gyermekkorában gyakran megfordult náluk, így jellemezte: nagyon csendes ember volt, lármáját nem hallottam soha. Ha valami bántotta, soha sem érezte kitérő haragban. Egyszer megkérdezte tőle valaki:

— Mit csinál a nemzeti jegyző úr, ha haragszik?

— Hallgatok, — felelte.

— Hát ha nagyon haragszik?

— Akkor még jobban hallgatok.

Önuralmáról és kizökkenhetetlen nyugalmáról így tesz vallomást:

Ha egy úri lócsiszárral
Találkoztam s bevert sárral,
Félre álltam, letöröltem. (Epilógus.)

Pedig *érzékeny* volt. De érzékenységgel soha senkit sem sértett. Ha valami bántotta, magába zárta, magába fojtotta. Ezért lett töprengő, sőt tépelődő „ki elefántnak néz szunyogi bajt”. Ez a lelki tulajdonsága kihatott írói működésére is. Tulszigoru volt önmagával szemben és sohasem bizott eléggé művei tökéletességében. Ha nem így lett volna, mennyivel többet alkothatott volna. Töprengéseinek másik oka elégedetlensége sokszor helyzetével, legtöbbször önmagával. De sorsával való elégedetlenségét mindig ellensúlyozza józansága és ezért soha sem lesz kapkodó, vagy nyugtalan, hanem lassan, megfontolva törekszik előre. Ellensúlyozta még nagy akaratereje és önuralma, mely által könnyen képes lemondani. Mert élte is, amit irt:

Földi ember kevéssel beéri
Vágyait ha kevesebbre méri.

Különbben végtelenül *szerény*, ki mindvégig megmarad egyszerű szalontai földmives fiának. Az ünnepeltetést ahol csak le-

het lerázza magáról. Az arcképét is nehezen engedi megfestetni és midőn a szalontai városháza tanácstermében minden ceremónia nélkül helyezték el, ezt írta: „Örvendek, hogy az arcképhistória nem történt nagyobb lármával“. Mikor Toldi Szerelme megjelent és az egész országban ünnepelték, a szalontaiak egy díszes emlékalbumot készítették, melyet küldöttséggel akartak átadatni. Ő tréfásan tért ki előle, azt irván, hogy „ő már öreg ember és nem szereti a ceremóniát, hanem halasszák a dolgot jobb időre, midőn majd miniszterré, vagy legalábbis szolgabíróvá teszik“. 1880-ban az egyetem ujjaalakításának 100-ik évfordulója alkalmából az egyetem tiszteletbeli doktorává választották, de ő e címet soha se használta és ma se tudja jóformán senki. Mikor a Szent István-rend keresztjével tüntették ki, mindent elkövetett ellene és valósággal szenvedett miatta. „La fleur des champs“ — mezei virág, egyéb nem is illenék az én gomblyukamba, írja Tompának. Nem is viselte soha és maga sem volt egyéb, mint egy egyszerű, de drága virág a magyar szellem megáldott mezején.

Szerénységével karöltve járt végtelen *becsületessége* és szinte tulságba vitt *lelkiismeretessége*. Midőn ifju korában a színeszetet otthagya, Szigetről hazatérve állás, kereset nélkül a legnagyobb bizonytalanságban élt ráakarták venni, hogy gunyverset írjon valaki ellen. Ő megtagadta:

— Olyan embert, ki engem nem sértett, bántani nem fogok.

Erre nagy pénzt ígértek neki és szegénységére hivatkoztak, mire elkeseredetten válaszolt:

— Hagyjanak békében, ne kívánják, hogy szerencsétlenségem mellett még rossz ember is legyek.

Később maga a visszautasított kísértő ezt a vallomást tette róla:

— Arany több, mint becsületes ember, Arany szent ember.

Megmaradt egész életére ilyennek. Mikor akadémiai főtitkári tisztségéről való lemondását elfogadták, fizetését egész életére megszavazták. Ő rögtön kijelentette, hogy mint szabadsága idején, ugy ezután sem fogadja el, mert nem illeti meg. Másnap küldöttség kérte a nyugdíj elfogadására, amire ő könnyek között ismételte meg: „Nem tehetem, nem engedi a lelkiismeretem“.

Mindennek, egész ragyogó jellemének alapja *hite*, igaz *valóságossága*, egyszerű *kálvinista puritánsága*. Mint városi jegyző az új nagy jegyzőkönyvet e szavakkal nyitja meg: „Atya, Fiu, Szentlélek Istennek nagy nevében. Amen“. A tanácossal szorgalmasan eljár a templomba, hol buzgón énekel. Hazatérve örömmel mondja feleségének:

— Oh be jól kiénekeltem magamat.

Isten nevét hiába nem emlegeti s bizonykodva csak nagy dologért veszi ajkára. A vallásos érzésből gunyt üzni nem enged. Mikor Koroda Pál: A tulvilág komédiája c. művét ajánlással megküldi neki, mellé ezt írja: „Nem kell“. Imádkozó keresztényen, kit a csapások nem eltérítenek, hanem közelebb visznek Istenhez, miről így tesz vallomást:

Egy asztagomba feddőleg hajított
Villám imádkozni megtanított.

Hitét, vallásosságát, mint szerelmét és szeretetét nem mutogatja és nem szavakkal, hanem tetteivel, életével bizonyítja. Élete hirdeti, hogy legnagyobb örökség, mit gyermekeinkre hagyhatunk, a hit, hogy ...

... drága kincs a hit,
Türni és remélni megtanít.

Íme mit a gazdagsággal rakott sir rejteget: egy tiszta, igaz élet, a lehető legtökéletesebb jellem. Mint költő élete kétszeresen gazdag, értékes élet volt, mert élete teljes összhangban állott irásával. Ugy élt, ahogy irt és úgy irt, ahogy élt. Költőről ezt kevésről lehet elmondani. Óh, én csodálattal bámulom a költőt, a magyar nyelv legnagyobb művészt, de áhitattal szemlélem az embert, a jézusi élet legnagyobb valóraváltóját. Hirdetem, hogy minél jobban elmerülünk jellemvonásainak szemléletében annál nagyobbban áll előttünk az ember Aranyban az arany-ember.

Debreczeni István.

Lelkészi kör értekezletek.

I.

A szamoskrassói lelkészi kör presbiteri és nőszövetségi konferenciával egybekötött értekezletét Ombódon, október 16-án tartotta meg, ahová 10 egyház küldte el presbiterait és nőszövetségi tisztikarát és érdeklődőit. Az értekezlet délelőtt a templomban kezdődött. A gyülekezet közös éneke után Gy. Kovács József ombodi lelkész, értekezleti elnök magas szárnyalású imádsága után az ombodi énekkar, ezután alkalmi prédikáció következett I. Tess. V. 12—13. verse alapján, melyben Gy. Kovács József kör elnök igen találóan és mélyreható őszinteséggel kötötte lelkére a hallgatóságnak, hogy „becsüljék meg azokat, akik közöttük fáradoznak és előljáróik az Urban és intenek titeket. A munkájukért viseltessenek irántuk megkülönböztetett szeretettel és egymással békességben éljenek“. Az igehirdetés után a gyülekezet elénekelte a 230. dics. 4. versét.

Ezután következett a tulajdonképeni értekezlet Gy. Kovács József elnök frappáns, korszerű megnyitó szavaival, mely után Gacsályi Zsig-

mond kiskolcsi lelkész, értekezleti jegyző tartott előadást: „A mai kálvinista presbiter és kötelességei“ címen. Előadásában részletesen felsorolta mindama kötelességeket, melyeket a mai presbiternek el kell végezni, — ha hivatása magaslatán áll — és megrajzolta az igazi presbiter képét, hitéletét, világnézetét, hivatása betöltését. A mindvégig figyelemmel és érdeklődéssel hallgatott előadás után N. Székely Katalin ombodi nőszövetségi tag gyönyörködtette a hallgatóságot énekével. A szóló éneket Szőke József karnagy kísérte orgonán. Ezt követte Gyöngyössy Bálint nagykolcsi lelkész előadása: „A történelmi egyház és szekták“ címmel. Szavai a lélek mélyéig hatoltak, mert nagy igazságot tártak fel, t. i. azt, hogy a mai szektárius mozgalmak tulajdonképpen nem egyebek, mint az oroszországi bolsevizmus propagandájának evangéliumi mázba öltöztetett szavai és aknamunkái a fennálló társadalmi rend és egyházi alakulatok ellen. A konkrét adatokkal alátámasztott hatalmas erejű előadás után Csecskedy Károly szatmári kántor orgonajátéka következett. Majd Siető Pál amaci lelkész azzal a kérdéssel foglalkozott: „Mit tehet a nőszövetség az egyház anyagi és erkölcsi érdekében?“ Hosszu, de mindvégig érdekes megvilágításban sorolta fel a nőszövetségi feladatok legapróbb részletekig terjedő megoldását — bibliai példákkal és idézetekkel öltöztetve fel az egyházi építő munkában résztvevő kegyes Márták és Máriaák alakját. A fáradó figyelmet az ombodi énekkar elevenítette és erősítette meg a gályarabok énekének öszhangzatos eléneklésével. Gy. Kovács József befejező előadása következett végül, aki a temetkezési egyesület előnyeit, hasznait, praktikusságát hangsúlyozta és kiemelte az azonnali segítség lehetőségét a nemvárt halálesetek alkalmával. Az értekezlet befejezést nyert az ombodi énekkar és a 36. dics. gyülekezeti énekkel, valamint Gy. Kovács József ért. elnök záró köszönetet mondó szavaival.

Értekezlet után az egyházi tanácssteremben közeled volt, melyet az ombodi nőszövetség tagjai készítettek és szolgáltak fel nagy gondossággal és figyelmességgel. A fehér asztal mellett elhangzott köszöntők közül különösen kiemelkedett az ombodi községi jegyző keresellen szavakkal előadott áldáskívánása, melyben Gy. Kovács József lelkész működésének 25 éves jubileumát méltalta szívből jövő, meleg megnyilatkozással. A délutáni istentiszteleten Orosz Ernő hiripi lelkész hirdette az ígét építő hatással. Az értekezlet áldásait bizonyára érezte'ni fogja a gyülekezetek életében. G. Zs.

II.

Október 18-án tartotta a nagyszalontai egyházmegye lelkészi értekezletét, amelyen majdnem teljes számban megjelent a lelkészi kar. Az értekezletet Kassay Béla esperes nyitotta meg s annak egyik részét az ifjusági munka ügyének tüzetes megtárgyalása képezte, a másik felét viszont a gyámintézeti anyagi ügyek megbeszélése töltötte ki.

Az ifjusági munka ügyének megtárgyalása azzal a demonstratív mozzanattal kezdődött, hogy Kiss Bertalan kerületi missziói titkár, aki az értekezleten tervszerűen megjelent, — a nagyszalontai bibliakörös leányok egy 30 tagot számláló csoportja előtt közvetlen hangú értékes

bibliaköri mintatanítást tartott, annak befejezése után pedig igen meggyőző hatású fordulatos és ügyesen illusztrált előadásban vázolta fel az ifjúsági munka elméletét; míg a módszerességi gyakorlati szempontokat Arday Aladár gyantai lelkész adta elő mindent átölelő rendszerességgel. A saját lelkészkedéséből kiemelt gyakorlati példákkal igazolta, hogy lehet ifjúsági munkát végezni, csak akarni kell, mert íme Krisztus missziói parancsának teljesítésében már megvannak a kipróbált és jól bevált módszerek is.

Az értékes előadásokhoz többen is hozzászóltak s bár voltak, akik aggodalmas szívvvel, sőt az ujszerű ifjúsági munka eredményeit tekintve, pesszimisztikusan itélték meg a jövőt, mégis az volt az általános vélemény, hogy mindent meg kell tenni a mély pontra sülyedt ifjúsági erkölcs megmenlése végett s ha minden pásztor csak a minimumot végzi el a nagyvonalu munkaprogramból, igen hasznos munkása lesz az Isten országa ügyének.

Igen jól jegyezte meg valaki a vita hevében, hogy egészen szubjektív eredménye is van az ifjúsági munkának, mert a vezető lelkészeknek, bármily öregek legyenek is, üdeséget, sőt lelki fiatalságot kölcsönöz, mert ifjakkal foglalkozva, magunknak is ifjakká kell lennünk.

Szöke Sándor szalontai segédlelkész viszont azzal az értesüléssel lepte meg az értekezletet, hogy Szalontán és környékén Lenin-egyletek vannak, amelyek nagy agilitással végzik az ifjúsági munkát az Antikrisztus szellemében. Ezt pedig csakis azzal a gyakorlatban is kihangsúlyozott bizonyágtétellel lehet ellensúlyozni, ami úgy hangzik, hogy: Az életem se drága nekem! S ma, amikor annyian összeroskadnak a világi örömek kiélésében és a pénzszerzés lihegő lázában, vajon szabad-e attól félni, hogy összeroskadunk a feltámadásunkat jelentő pásztori munkálkodásban? Bár annyira feltudnánk venni a szent ügy keresztjét, hogy le is roskadhassunk alatta. Ez lenne a diadal!

n. z.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

III. Tarnóczi Lajos fiatal életének 18. évében több hétig tartó súlyos szenvedés után október 16 án elhunyt. Tarnóczi Lajos bihari lelkész legnagyobb gyermekét vesztette el, aki a nagyváradi felső kereskedelmi iskola harmad éves szelidlelkű és minden reményekre jogosító növendéke volt. Temetése 18-án a legszélesebb körben megnyilvánult és igaz részvét mellett volt Biharon. Az Úr adjon a megtört szívű szülőknél megnyugvást és az elhunytak nyugodalmát.

Kovács Gábor biharvajdai lelkész október hó 23 án életének 50-ik évében váratlanul és tragikus körülmények között elhunyt. Felesége és négy árvája maradt. Temetése 25-én Bihardiószegen a környék hatalmas részvéte mellett történt meg. Az Ur kegyelme adjon az özvegynek és árváknak vigasztalást a feltámadás és örök élet hitében.

Szabolcska emlékűnnepély Temesváron.

Október 23-án felejthetetlen napja volt Temesvárnak. A város magyarsága, sőt ugyszólván a város egész lakossága egy nagyszabásu ünnepély keretében hódolt Szabolcska Mihály áldott emlékezetének. Az ünnepély fényét mindenkéül növelte az, hogy azon jelen volt dr Ravasz László püspök is. Az ünnepély tulajdonképen már előtte való este megkezdődött, amikor is a város dalos egyesületeinek monstre kórusa, összesen mintegy 300 dalos, több ezer főnyi tömeg jelenlétében, lampionos szerezadót adott a püspök, valamint a többi külföldi vendégek tiszteletére. A vendégeket dr Puhala Sándor gimnáziumi tanár üdvözölte meleg szavakkal, mire Ravasz püspök a paróchia ablakából válaszolt. Másnap, október 23 án, a déle 5-ös ünnepség során történt meg annak a két márvány emléktáblának a leleplezése, amelyeket a temesvári Egyház, a Temesvári Arany János Irodalmi Társasággal együttesen Szabolcska Mihály emlékezetére a templomban és a parochia utcai frontján helyezett el. Az utca különben ettől kezdve a város vezetőségének hozzájárulásával Szabolcska Mihály nevéül nyert elnevezést. Délélőt 10 órakor kezdődött az ünnepélyes istentisztelet, melyen dr Ravasz László hirdette az Igét a lelkek kimondhatatlan gyönyörüségére. Az istentiszteleten annyi ember szándékozott részt venni, hogy — sajnos — annak még tizedrésze sem juthatott be a templomba. Az istentisztelet végeztével a gyülekezet kivonult a parochia elé, ahol több ezer ember jelenlétében megtörtént a külső emléktábla leleplezése is. Elsőnek Teleki Endre presbiter beszélt az egyházközség nevében, mire az emlékműről leluott a lepel. Ravasz püspök az Akadémia és a Kisfaludi Társaság nevében beszélt. Stark Béla budapesti igazgatótanító a „Szarvasi Öreg diákok Szövetsége” nevében, Okos Gyula ókéskei lelkész pedig a szülőföld üzenetét tolmácsolta meleg szavakkal. A város nevében Gredinariu Emil dr kulturtanácsos, az egyházmegye nevében Keresztes József resicai lelkész e. m. főjegyző, a végvári egyház nevében Orth Imre lelkész koszoruzták meg az emlék-

művet kegyeletes megemlékezéssel. Azonkívül a temesvári összes más felekezetek, a Magyar Párt, az Ifjusági Egyesületek, a Református Nőszövetség és valamennyi testület hálás szavakkal emlékeztek meg Szabolcska Mihályról, az egyetemes magyarságnak kiváló költőpapjáról. Az ünnepélyen résztvett a bánsági református egyházmegyének csaknem valamennyi lelkésze, valamint az egyházközségek világi kiküldöttei is. Délután irodalmi délután volt a színházban gazdag műsorral, melynek során dr Ravasz László püspök „Az ember értéke” címen tartott, a nagyszámu közönséget mélyen lebilincselő gyönyörű előadást. A Magyar Dalárda pedig Szabolcska dalokat adott elő nagy sikerrel.

Ezzel lezárult egy olyan gyönyüséges nap, amilyen napja Temesvárnak lelkiekben, valamint külső fényében is emberemlékezet óta alig volt. Áldassék érte az Úr neve!

Ajtay Gábor.

Református Árvaházi Képes Naptár.

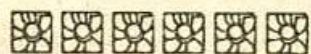
1933.

Szokott csinos köntösében, gondos szerkesztésben, terjedelemben megnövekedve kopogtat be az új naptár a királyhágó melléki reformátusoknál. A naptári rész mint eddig is, régi időjárási megfigyelésekkel élénkítve, helyet hagy a havi kiadásoknak; ismerős nevek aláírásával református programcikkek, versek, elbeszélések nyújtanak bőséges építő és szórakoztató olvasmányt, a királyhágómelléki egyház hivatalosai között a névtár igazít el bennünket, hasznos gazdasági tanácsokkal szolgál a gazdasági rész és a vásárok jegyzéke: mindez szükséges sőt nélkülözhetetlen egy naptárnál; gondos munka, de jár a régi jól kitaposott ösvényeken. Ez dicséret is, mert irodalmilag híressé vált naptárak évtizedeken keresztül tudatosan változatlan formában jelentek meg, — református testvéreink támogatása bennünket is ilyenné tehet, — de hogy gáncsolódás ne lehessen, arról a naptár szerkesztősege egy nevezetes ujitással gondoskodott: a szociális névtárral.

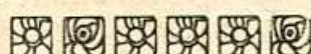
Most azt várnák tőlem, hogy magyarázzam meg, mi a szociális naptár. Nem teszem, akit érdekel: vegye meg a naptárt, abból megtudhatja, hasznát veheti, okulhat belőle, ha a lelkes bevezető cikk szemüvegén keresztül betűzgeti. Annyit elárulhatok: szellemi munkásaink kereskedőink iparosaink a királyhágómelléki városokból és nagyobb községekből megtalálhatják ne-

vüket ebben a névtárban s akik benne vannak, hacsak halvány sejtelemmel birnak a nyomtatott betű szuggesztív erejéről, bizonyára megveszik a naptárt, hogy ezzel hálálják meg a szerkesztőség önzetlenül, ingyen rájuk gondolasát.

20 leu ért mindezt s még azt a tudatot, hogy ezzel ráadásul egy árva gyermeknek egy napi kenyerét adták meg, de aztán igazán a balkéz tudta nélkül.

HIREK

Lelkészelkeltetés Szaniszlón. Régen várt nap derült fel szeptember 18-án a szaniszlói református egyházközségre, mivel ekkor kapott új lelkípásztort Szabó Tibor nagykárolyi s lelkész személyében. Az Isten szolgájának jöttére olyan lelkesedés fogta el a hosszas várakozásba belefáradt híveket, hogy jóbarát és ellenség repeső érzéssel együtt mentek üdvözölni azt, aki a békesség és szeretet igéjével jött hozzájuk az Urnak nevében. A gyülekezet örömeiből részt kívántak venni az egyházmegye elnöksége, a nagyszámban megjelent lelkésztársak, a nagykárolyi gyülekezet mintegy 60 tagja és a messze vidék küldöttei, hogy ők is együtt örüljenek az örülőkkel. Délelőtt vette kezdetét a beiktatási ünnepség, melyen zsufolásig megtöltötte a gyülekezet a kedves régi templomot. A beiktatást Gönczy Sándor nagykárolyi esperes végezte a II. Tim. IV. 2. v. alapján, atyai szavakkal szólva az ifjú lelkésztestvérhez és a gyülekezethez. Esperes áldást kérő imája után az új lelkész Szabó Tibor lépett a szószékbe és az első korinthusi levél IV. részének 1—2. versei alapján tett vallo-

mást az ő elhivatásáról, elkötelezve magát a Krisztusért való szolgálatban hűségre, a békesség és szeretet terjesztésére. Istentisztelet után az esperes presbiteri gyűlésen bizta az új lelkészre az egyház anyagi ügyeinek vezetését, s ugyanekkor fogadta az új lelkész a tisztelgő küldöttségeket a többi felekezetek és politikai község részéről, kik mind a szeretet, megértés és békesség szavával jöttek tiszteséget tenni. Délben bankett volt, melyen több, mint 120-an vettek részt s a jelenlevők számos felköszöntővel éltették az új lelkészt, családját, az egyházmegye elnökségét, a gyülekezetet, vendégeket stb. Délután vallásos ünnepély volt, melyen Vörös Zoltán gencsi lelkész hirdette az igét, Szabó Lajos piskolti lelkész a megtérésről tartott igen értékes megkapó előadást Sikos Ilonka szatmári urleány és Tártsy Géza berei lelkész gyönyörű énekei, Kállay T. Margit szépen előadott szavalata és több helybeli szereplő énekei és szavalatai gazdagították a vallásos ünnepély műsorát. Boldogan hagytuk magukra az egymásnak örvendőket azzal a reménységgel, hogy az első nap meg-

nyilvánult kölcsönös szeretet a közös munkában csak fokozódni fog az Isten országa terjesztésére és nevének megszentelődésére.

Reformációi emlékülne-pélyt tartott október 30 án délután az erdőhegyi gyülekezet. A zsufolásig megtelt templom közönségének sorai-ban az Erdőhegy kisjenői tár-sadalom minden nemzetisége és felekezete képviselve volt s a tömölt sorok lelkes közön-sége azt az impressziót ébresz-tette, hogy a reformáció ügye kezd közügy lenni s mint ilyen, a maga egyetemességének dicső mivoltában kezd ismertté és aktuálissá lenni. Épen ezt a gondolatot vette fel megnyitó szavaiban Nagy Zoltán helybeli lelkész és ezt fejtegette az örök reformáció-ról tartott s gondolatokban gazdag beszédében dr. Olosz Lajos ügyvéd, egyhm. főjegyző is akinek lelkes szavait szives örömmel haligatta az ábitatos közönség. Ezután a lelkész felesége a wariburgi vár fog-lyáról tartott érdekes felolva-vást, míg Szilágyi Juliska az „Ördögüző tenta“ ról szóló költeményt adta elő. Nagy Zoltán lelkész ez alkalomra írott két költeményét Acsay Gizi és Nagy Aranka szavalták el. Az Egyházi Énekkar és a gyermekkar szép énekeit Kilin Sándor iq. tanító vezette hatá-sos lendülettel. A szép ünne-pélyt hálaadó imádság és ének zárta be.

Értesítés. Értesitem a *Heidel-bergi Káté Magyarázata* király-hágómelléki megrendelőit hogy a könyv — Isten segedelmé-vel — nemcsak elkészült, ha-nem már az expediálása is

megtörtént. Akik az előfizetési díjat előre beküldötték, illetve akiknek kongruájából előre levonatott, azoknak bérmente-sen küldetett vagy saját ci-mükre vagy egyházmegyén-ként, illetve körönként csopor-tositva, ilyen csoportos küldés történt a következő helyekre: *Fugyivásárhely* [bihari e. m.], *Érmihályfalva* [érmelléki e. m.], *Szatmár* [Debreczeni István, nagybányai e. m.], *Pankota* [nagyszalontai e. m.]. Akiknek az előfizetési díja nem érke-zett be, azoknak a címére utánvétellel küldetett a könyv. Kérem azokat a megrendelő-ket, akik a könyvet november hó 10-ig nem kapják kézhez, sziveskedjenek azonnal érte-síteni, hogy az ügy még ide-jében tisztázható legyen. Akik ezután rendelik meg a köny-vet, melynek terjedelme 17 iv, azok számára a könyv ára 200 Lei. Testvéri szeretettel: *Derzsi Endre*, balázsfalvi lelk.

Ifjúsági sajtótermék alig tett még olyan népszerűsége szert, mint a KIE mozgalom kiadásában megjelenő két kis lapocská, az „Evangélikus Ifjúság“ és „Református Ifju-ság“, az első az elmúlt télen rövid néhány hét alatt 1000, a másik pedig 2000 előfizetőt kapott. E közkedvelt kis lapok október második felében ismét megjelennek. A lap Magyar-országon a legolcsóbb ujság, előfizetése 10 számra mind-össze 50 fillér. A legszegé-nyebb földmives vagy munkás ifju is megrendelheti. Meg-jelenik novembertől márciusig kéthetenként. Kérjük lelké-szeinket és tanítóinkat, hogy vezessék be e kis lapot ifju-ságunk körébe.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

5300—1932-III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. lelkészi hivatalnak.* Értesitem valamennyi Nt Lelkész urat, hogy az 1933. évi Árvaházi Képes Naptárakból megrendelt példányszámokat az illetékes lelkészi hivatalokhoz hivatalom megküldötte. Kérem, hogy úgy a most kiküldött naptárak maradéknélküli eladásáról, mint a további pótrendelésekről a szükséghez mérten, annál is inkább gondoskodni sziveskedjenek, mert mint köztudomású, az eladott naptárak tiszta hasznának nagyobbik része kerületünk árvaházának jut. A naptárak 20 leies árát december 31-ig, mint legkésőbbi határidőig kérem a vonatkozó 30—1928 sz. e. ker. határozat értelmében feltétlenül a kerületi pénztárral elszámolni. Oradea—Nagyvárad, 1932 november 1. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

5000—1922-II sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi iskolai hatóságnak.* 3607—1932 sz. körrendeletem kiegészítéséül közlöm, hogy Hirsch Adolf kiadásában megjelent számtankönyvek változatlanul a régiék [966—1927. approbálási szám] csupán az approbálási szám új, amely jelen körrendeletem alapján, amennyiben a könyveken jelezve nem volna, kézírással is feljegyezhető. Oradea—Nagyvárad, 1932. október hó 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

5160—1932 sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nt. esperesi és lelkészi hivatalnak és iskolai hatóságnak.* Október 31-t az egész világon, mint „takarékosági napot” tartják meg, hogy az emberek lelkébe minél mélyebben beoltsák a takarékoság mindenkor egészséges, napjainkban épen nemzetmentő ideáját. Minden nép boldogulásának alapja a munka és a takarékoság: a munka a termelés; a takarékoság pedig a gyűjtés, a megőrzés, a helyes beosztás, a hasznos gyümölcsöztetés tényezője, amely nélkül munkánk gyümölcsét nem élvezhetjük hiánytalanul. A takarékoság erényének minél erőteljesebb terjesztésére van rendelve a fent említett takarékosági nap. Mivel azonban ez a nap a reformáció emlékezetére van egyházunkban befoglalva s a közvetlenül megelőző vasárnapot is az E. T. ezzel kapcsolatos más célja rendeli, elrendelem, hogy egyházkerületünk valamennyi igehirdetője november hó 6-án vasárnap a prédikáció keretében foglalkozzék a takarékoság témájával, az iskolák pedig november 5-én, szombaton az utolsó előadási órákon fejtsék ki megfelelő formában a gyermekek előtt a takarékoság lényegét, célját, eszközeit. Az iskolában ezen kívül ki kell térni a postatakarékpénztár ujonnan szervezett intézményeinek ismertetésére is. Oradea—Nagyvárad, 1932. október 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Reklamác

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyt. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Bihor

Tinca—Tenke

TAKARÉKOSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Flók: Fugyoásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik hitelbetét gyűjtéssel. *Le-
számítol váltókat. Folyósít jelzálog-
kölcsonőket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a triesszi „Adriai”
biztosító-társaságot.**

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani **legjobb mintájú
iskolai nyomtatvány-
raktáramat.**

Román magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az
állami tanügyi főhatóságok által **approbálva vannak** és a
legújabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Az **iskolai
nyomtatványok** árát mélyen leszállítottuk. Egyházaknak nagy árengedmény. — Szives megrendelését kéri

Béres Károly könyvkereskedése
Oradea—Nagyvárad, str. N. Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA NUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Imádság hete — ifjuság hete.

Az elmúlt hetekben fokozottabb mértékben fordult egyházunk figyelme az ifjuság felé. Négy egyházmegye lelkészei gyűltek össze — külön-külön — legnagyobb részben csak azért, hogy az ifjusági munkáról, közelebbről az Ifj. Ker. Egyesület megszervezéséről tanácskozzanak. A nagybányai egyházmegyében pedig az ifjuság sereglett egybe lelki élete főbb kérdéseinek megbeszélésére és egyesületi életének minél intenzívebbé tételére. És most a ránk jövő hét egészen az ifjuságé lesz — az imádság által. Ez a hét az Ifj. Ker. Egyesületek Világszövetségének évenként megismétlődő imahete.

Ezen a héten az egész világon ugyanazon igékben szól az Ur mindazokhoz, akik figyelnek az Ő beszédére és száz- meg százezer ifju felel a maga imádságában Isten üzenetére. Ezen a héten a világ minden részében minden napon ugyanazokért az áldásokért rebegi háláját minden imádkozó ifju, ugyanazokért az áldásokért könyörög a maga, vagy soha nem látott ifju testvérei számára és ezen a héten összeolvad a többszázezer ifju lelke a legnagyobb egységben: az imádság egységében.

A múlt években már több gyülekezet és ifjusága megtartotta az imahetet és az előző évben jóval nagyobb számmal, mint ezelőtt. Akik megtartották, a legnagyobb áldásokról számoltak be, mert megtapasztalták azokat az erőket, melyeket az imádság áldásaiban nyertek. De most még több gyülekezetben meg kell tartanunk. Egyfelől, mert most még több és nagyobb szükségünk van az imádságra, másfelől, mert éppen most, az ifjusági munka átszervezésekor, az IKE megalakítása alkalmával ez a legáldottabb alkalom, melyben nehéz, de gyönyörűséges munkánkra Istentől erőt és csüggedetlen kitartást nyerhetünk.

De jó alkalom ez az ifjuság ügyének a gyülekezet köré-

ben való propagálására is. Soha jobban nem vagyunk képesek megértetni hűveinkkel az ifjusági mozgalom szükségességét, fontosságát és áldását, mint éppen most. Felhívunk és kérve kérünk mindenkit, akinek vezetése alatt valamely ifj. alakulat működik, hogy tartsa meg ezt az imahetet és erőt fog nyerni az ifjuság vezetésére, de kérjük azokat is, kiknek keze alatt ilyenek nincsenek, használják fel e hetet a munka megindítására.

Az Ifjusági Keresztyén Egyesületek Világszövetségének Imahete.

— 1932 november 13—19. —

Az Imahét programja.

A megelőző évi imahetünk főgondolatát a világ szükségei képezték. Ezen az imahéten az a főkérdés áll előttünk, hogy miképpen lehet Isten az ember életének erőforrása?

November 13. vasárnap. Az Ég és Föld Ura. Textusok a Bibliából: 19. Zsolt.: Ésaías 6:3, Róma 11:33,104. Zsolt: 27—31; Cselekedetek 17:24—27.

Előadás: A hatalmas Isten a gondjába veszi az ifjuságot. Ismertetendő az Ifjusági Keresztyén Egyesületek munkája, mint nem emberek, hanem az Isten munkája.

Imádságunkban: Adjunk hálát, hogy az ifjuságot keresi, hogy megmutatja jelenlétét az ifjusági munkában is.

November 14. hétfő. Isten kinyul az ember után. Textusok a Bibliából: Jeremiás 21:4; János 3:16; Lukács 15:3—7; Ésaías 43:10; Róma 8:38, 39.

Előadás: A mai ifjuság gondjai.

Imádságunkban: Kérjük Istent, hogy az ifjusági mozgalomnak adja meg a reális erőt a gondok között élő ifjuság szolgálatában.

November 15. kedd: Isten az embert megújítja. Textusok a Bibliából: Róma: 7:18—19; Lukács 15:18; János 3:3; Hóseás 14:5; 2. Kor. 5:17—21.

Előadás: Az Isten szerint való új ember.

Imádságunkban: Kérjük Isten megújító erejét minden keresztyén mozgalom számára.

November 16. szerda. Isten a mi világosságunk és bölcsességünk. Textusok a Bibliából: János 1:4, 5, 9; 43. Zsoltár 3. v.; 36. Zsoltár 10. v.; I. János 1:7; Jób 28:20, 28.

Előadás: Krisztusban való új közösség.

Imádságunkban: Kérjük Isten áldását az ifjusági mozgalmak vezetőire,

November 17. csütörtök. Isten a mi életünk és erőnk. Textusok a Bibliából: János 10:10; Józsué 1:9; 46. Zsoltár 10—12; Róma 6:10, 11; Galata 2:20; I. János 3:2,

Előadás: Az új emberek új szolgálata.

Imádságainkban: Kérjük Isten áldását az ifjusági missziói munkához.

November 18. péntek. Isten a kérőknek ad. Textusok a Bibliából: Róma 8:26—28; Jeremiás 33:3; Máté 18:19, 20; Lukács 11:12; Filippi 4:6, 7.

Előadás: Legsürgősebb feladataink az ifjuság között.

Imádságunkban emlékezzünk meg: Az európai mozgalmakról, a pogány ifjak közötti munkáról.

November 19. szombat. Isten egyé tesz Krisztusban. Textusok a Bibliából: Efézus 2:19, 20; 4:4—6; János 17:21; Jelenések 7:9—12.

Előadás: Egyházunk ifjusági munkája.

Imádságunkban emlékezzünk meg: A mi leány- és fiu munkánkról.

Mivel az imahét teljes programját minden nagyobb gyülekezetnek megküldöttük, itt helyszüke miatt csak röviden közöljük abban a meggyőződésben, hogy a munka kezdetén levőknek ez is teljesen elég lesz az imahét megtartására.

Az imaórák sorrendje:

Minden órát énekkel kezdünk, mely után a vezető lelkész imádkozik. Utána a kijelölt összes textusokat felolvassuk úgy, hogy minden ígét más-más olvasson. Ennek megtörténte után a textusokról rövid magyarázatot tartunk. Majd — ahol lehetőség van rá — a teljes programban levő tárgyakról előadást tartunk, vagy tartatunk. A magyarázat, illetve előadás után énekelünk, melyre az imádkozás következik úgy, hogy lehetőleg minél többen imádkozzanak. Végül a vezető imádkozik és utána közösen elmondjuk az Urí imádságot. Az összejövetelet énekkel fejezzük be. Ahol az imaórát nem lehetne megtartani, ott a hétköznapi isteniszteleten, melyeken úgy is olvasunk bibliát, ezeket a textusokat vegyük fel és imádságainkba foglaljuk be háláadásainkba és kéréseinkbe a kijelölt témákat.

Az összejövetelek alkalmával hirdessünk adakozást és a begyűlt adományokat mindenki küldje el Kiss Bertalan ifj. titkár címére a püspöki hivatalba az egyetemes ifj. munka részére.

Az imahét lefolyásáról ugyancsak hozzá küldjön mindenki beszámolót is.

A kegyelmes Isten az ő szent Lelkével tegye a lelkeket az imádság buzgó forrásaivá s válaszul árássza ki az imádkozó lelkekre áldásainak gazdagságát és erősítse, ujítsa meg egyházunkat az imádkozó ifjuság által.

*Debreczeni István,
ker. belmissziói előadó.*

„Református Ifjuság“.

Isten segítségével ilyen nevű lapot szándékozunk megindítani a jövő január elsején. Nem új gondolat: régi terv ez már. Régóta érezzük hiányát egy olyan sajtóorganumnak, mely ifjuságunkat szellemi és lelki táplálékkal ellássa, az egyesületi munkában irányítsa és támogassa, de amely támogatója legyen elsősorban az ifjuság vezetőinek a lelkesi és tanítói karnak is. A terv megvalósítását eddig két ok késleltette. Az egyik egy másik régi és épen olyan kedves terv: a néplap megindítása. Ugy gondoltuk, hogy egy néplap keretében szolgálni lehetne az ifjusági alakulatok ügyét, mint a nőszövetség és a megalakítandó férfiszövetség ügyét. Sajnos azonban egy ilyen minden igényt kielégítő néplap megindítása olyan feltételeket kíván, amilyenekkel ma nem rendelkezhetünk. Pedig ma is az a határozott meggyőződésünk, hogy csak egy ilyen, egyházunk minden érdekét felölelő és egységet hirdető lap volna ideális. A másik a meglevő két gyülekezeti: a nagyváradi és szatmári ifjusági lapocskák egyesítésének egészen eredeti terve volt, melyben mindkettő megőrizte volna a maga önállóságát és mégis egy lap lett volna olyanformán, hogy a lap első fele az általános érdekű közleményekkel mindkét gyülekezetben azonos lett volna, a másik fele pedig más-más helyi érdekű tartalommal jelent volna meg. Mire azonban e tervet meg lehetett volna valósítani, a nagyváradi lap megszűnt.

Igy nem maradt más mód, minthogy egész kerületünk ifjusága számára indítsunk egy lapot. Mert azóta még fokozottabb mértékben éreztük, hogy szükség van reá. Különösen szükség van most, mikor az ifjusági munkának új lendületet akarunk adni. Szükség van eszközre, mely mindenkinek segítségére legyen, mely időnként új vérkeringést adjon az ifj. gyülekezetek életébe és magát az ifjuságot öntudattal töltsse el.

A „Református Ifjuság” egyelőre kéthetenként jelenik meg,

mint az említett két gyülekezet kis ifjusági lapja. Terjedelme hivatalos lapunk alakjában 8 oldal lesz és ára példányonként 1 leu, előfizetési díja pedig egész évre 25 lei. Ehez azonban az szükséges, hogy legalább 2500 példányban jelenjék meg és keljen el. Szerintünk semmi lehetetlenség sincs benne, sőt ezt minimális számnak tekintjük. Szatmár, melynek meglevő lapja beolvadnék az új lapba és Nagyvárad 1000 előfizetőt biztosít. Szégyen volna, ha az egész kerület még ezret nem tudna biztosítani. Semmi sem kell hozzá, csak egy kis lelkesedés, egy kis jóakarát.

A lap tartartalma tekintettel lesz a falusi ifjuság szükségére és életére is, mert éppen a falusi ifjusági munkában éreztük legjobban a hiányát. Sőt azt olyan tartalommal szeretnénk ellátni, mely nemcsak az ifjuság, hanem a felnőtteket is érdeklő legyen, hogyha a néplap keretében nem tudtuk az ifjuság igényeit kielégíteni, megkíséreljük az ifjusági lapban a felnőtteket, míg reméljük, hogy egyszer csak megszületik — talán épen az ifjusági lapból kifejlődve — a mindent egybefoglaló néplap.

D. I.

Ifjusági konferencia.

Október 30., 31. éni népes és áldásokban gazdag ifjusági konferenciát tartottak a nagybányai egyházmegye gyülekezeteinek ifjai Szatmáron, az ottani Bethlen Gábor Kör rendezésében. A konferencia megtartására az Ifj. Ker. Egyesület megszervezése adott alkalmat és ez adott neki ujjászülő jelentőséget is. E célból megjelent Kiss Bertalan ifj. titkár is, ki jórészen vezette és a lelkeszi konferencián is előadást tartva, amellet egyik templomban ígét hirdetve fáradhatatlan buzgóságával bőven kivette részét a munkából. A Bethlen Gábor Kör vezetői azért is választották e két napot, hogy a reformáció ünnepét ezáltal még jobban ünneppé tegyék és tétessék másokkal is és a nagy ujjászületés évfordulóján kezdjék meg ifj. egyesületünk megújult életét.

Október 30-án reggel 8 órakor a Kör helyiségében történtek a jelentkezések, hol mindenki a nagy fejedelem arcképével és jelmondatával ellátott jelvényt kapott. 9–10-ig három csoportban bibliaórákat tartottak, majd utána együttesen az isteniszteleten vettek részt a szatmári templomban. Utána kezdődött meg a tulajdonképeni konferencia, melyet Debreczeni István nyitott meg, melynek végeztével Kiss Bertalan titkár ismertette

az Ifj. Ker. Egyesület történetét és célját, melyre a szatmári ifjak kimondták az egyesület megalakítását. Délután 4 órakor Tereh Géza, az ifjusági munka lelkes és kiválóan értékes világi apostola tartott nagyon tanulságos előadást „A református ifjuság és a szociális kérdés” címen. Majd Debreczeni István vezette be előadásával „A református ifjuság s az egyház és nemzet” c. konferenciát, mely élénk eszmecserére adott alkalmat. 6 órakor együttesen résztvettek a németi-i egyház reformációi ünnepélyén, hol Kiss Bertalan titkár hirdette az igét. Este pedig az ifjuság barátaival együtt kedves, vidám, családi teaestélyre gyült össze a Bethlen Gábor Kör otthonában, melyen lelkesen működtek közre többen a Lorántffy Zs. Bibliakör tagjai közül is.

31-én még több vidékivel megszorodva folytatták a konferenciát. A bibliaóra után Kiss Bertalan titkár vezette be a konferenciát „A biblia és az ifjuság” címen tartott építő hatású előadásával, melyet hozzászólások követtek. Majd Rédei Károly helybeli evang. lelkész tartott történetileg megalapozott előadást a reformációról. Délután Kürthy Károly e. m. belmissziói előadó vezette be a konferenciát „A református ifju eszménye” címen tartott lelkes és hatásos előadásával. Ezután a beszámolókat következtek, melyek során részben az otthoni munkákat ismertették az egyes körök képviselői, részben a konferencián nyert áldásokat tárták fel hálaadó vallomásokban. 6 órakor a szatmári templomban tartott reformációi ünnepélyen vettek részt együttesen, hol Kürthy Károly hirdette az igét lelkesítő erővel. 9 órakor a szatmári ifjuság reformációi ünnepélye fejezte be a konferenciát, melyen az igehirdetői tisztet Gulya Géza apai lelkész látta el gondolatokban gazdag bibliamagyarozatával.

A vidéki résztvevőket a helybeli ifjak látták vendégül, kivéve egy nagyon olcsó közös ebédet és egy vacsorát. Általában lelkesen és nagy szeretettel buzgólkodtak a konferencia sikere érdekében, melynek legjobb fokmérője a befejező ünnepély volt, midőn a hatalmas termet oly nagy számmal megtöltötte a közönség, hogy eddig alig volt rá példa. Reméljük, hogy a konferencia sok indíttatást és sok erőt adott a résztvevőknek az Ifjusági Keresztyén Egyesület megszervezésére.

A nagykárolyi egyházmegye lelkészi főjegyzővé Kovács Lajos érkörtvélyesi lelkész, em. tanácsbíró, lelkészi tanácsbíróvá Gargya Géza érendrédi lelkész, em. belmissziói előadót választották meg. A második tanácsbírói állásra pótszavazás lesz.

A máramarosszigeti templomszentelés.

Amilyen megdöbbenően szomorú volt a máramarosszigeti reformátusok életében 1931. február 14. napjának hajnala, amikor ősi szép templomuk a tűzvész martaléka lett, olyan feledhetetlen és magasztos 1932. október 30. napja, amikor a romjaiból dicsőségesebbre épült templom ünnepi felszentelése végbement.

Az ünnepség már előző napon kezdetét vette, mikor a délutáni vonattal megérkezett az egyházkerület elnöksége, Sulyok István püspök és dr. Thúry Kálmán főgondnok, kiket az állomáson dr. Bálint Sándor polgármester és Kovássy Ákos helyi főgondnok fogadott nagy néptömeg élén meleg üdvözléssel. Őket és a velük érkező többi vendégeket hosszú kocsisor vitte az egyházi tanácsterembe, ahol reájuk az iskolás gyermekek és a presbyterek ünneplőbe öltözött serege várakozott. Itt a növendékek részéről a kis Papp Erzsike, a presbitérium nevében pedig Papp József lelkipásztor mondott bibliás szép üdvözlő beszédet. Rövid ismerkedés után a vendégek szálláshelyeikre hajtottak, ahol magyaros testvéri szivesség fogadta őket.

Este 6 órakor presbiteri gyűlés volt, melyen a kerületi elnökség vezetésével és irányításával az egyház fontosabb ügyeit tárgyalták meg.

Utána Kovássy Ákos főgondnok vendégszerető házánaál jöttek össze társasvacsorára a nagy számban meghívottak, az érkező vendégek és a város előkelősége.

Vasárnap délelőtt 10 órakor a harangok zugó szavára összesereglett hívek zsufolásig megtöltötték a művészileg megújított gyönyörű templomot. A tömött sorokban helyet foglalt a város és megye vezetője és ott voltak a különböző felekezetek képviselői, valamint a másvallásuak és a messze távolból is érkezettek ünnepi sokasága. A gyülekezet fennen harsogó, buzgó éneklése keretében Papp József helybeli lelkipásztor mondott magasszárnyalású felavató imát, a könnyeborult hívek örvendő hálájával dicsőítve Istent a megsegítő kegyelemért és kérve az új házra s a szivekben épült templomokra a megtartás szent áldásait. Az ünnepi beszédet Sulyok István püspök tartotta. Máté evangélioma 17. r. 1—4. verseire épített mély szántású és elragadó hatású beszédében — rámutatva a reformációban nyert diadalra — Krisztus dicsőségét hirdette és a szigeti végváron az alapigében említett három hajlék felépítésére sarkalta meggyőző erővel a lelkeket és pedig Illyésben a hit, Mózesben a

nemzet, Jézusban az általános és mindeneket összefogó ember-szeretet templomainak megépítésére. Befejező imája és főpásztori áldása után a református énekkar „Istennek háza ez” című énekét adta elő Kelemen Ernő karnagy vezetésével, teljes siker mellett.

Déli 12 órakor az egyházi tanácssteremben Sulyok István püspök és dr Thúry Kálmán főgondnok előtt a világi hatóságok, a különböző felekezetek és a református testületek tisztelgése folyt le. Az elhangzott tizennégy beszéd mindenike, melyeket a püspök ur frappánsul válaszolt meg, emelkedett szellemben a megértés, béke és szeretet harmóniáját hangoztatta Krisztus országának építésére.

A délután 4 órakor szintén hatalmas közönség részvétele mellett tartott istentiszteleten az előimát Peleskey Sándor szatmárhegyi lelkész mondotta, ki az ígét is hirdette a 118. zsoltár 22—24. versei alapján gazdag tartalmu és foglyul ejtő beszédben. A bezáró remekbeirt imában Kovács Károly kőszegremetei költőpap emelte a tuláradó sziveket a kegyelem Istenéhez, hogy ezek a szivek Benne maradjanak mindörökké.

A templomszentelési ünnep befejező része a liceumi tágas csarnokban óriási közönség jelenlétében este 9 órai kezdettel rendezett nagyszabásu kulturestély volt, melyen az ünnepi beszédet Boros Jenő szatmári lelkész tartotta páratlan szónoki lendülettel és gyújtó hatással.

A megujított templomban megujult szivek örvendezzenek mindenha az Urban!

S. L.

Vezetői konferenciák.

Az ifjusági munkában legfontosabb kérdések egyike a vezető kérdés. Az ifjuságban legtöbbször csak egy tárgyaltalan akarás és vágy van meg, benső kényszer hajtja őket valami után, ahol a bennük kibontakozó erőket kifejlhetik, de ők maguk csak a legritkább esetben tudják megteremteni azt a keretet, ahol ezek a belőlük hol több, hol kevesebb erővel feltörő szükségérzetek bevezetést vagy kielégülést nyerjenek. S még ha meg is alkot az ifjuság a maga erejéből egy közösséget, ha csak valami különös véletlen folytán megfelelő természetes ifjusági vezetőjük nem kerül, feltétlenül idősebb vezetőre szorulnak. Az ifjuságnak különösen az egyesületi életben megnyilvánuló tulságos önbizalma, az idősebbek semmibe vevése vagy leki-csinylése, a saját kiválóságának és erejének örökös fitogtatása

mindig a benső erőtlenségnek s támogatásra, vezetésre szorultságnak az elleplezésére szolgál. És az említett természetes vezetőben is, ha a vezetéshez szükséges tulajdonságok többé-kevésbé meg is vannak, a nagyobb összefüggések áttekintésének hiánya csakhamar szükségessé teszi, hogy egy idősebb vezető álljon az ifjuság mögé s anélkül talán, hogy az legkevésbé megcsorbitva érezhetné a maga függetlenségét és szabadságát, sok szeretet irányítsa munkájukat. De ha az általános jellegű ifjúsági munkának olyan fontos kérdése a vezető kérdés, még sokkal fontosabb az az evangéliumi ifjúsági munkánál. Hisz evangéliumi ifjúsági munka csak ott indul meg, ahol valakit az Isten erre a munkára elhívott s ahol egy keresztyén személyiség az Isten lelke indításának engedve eleget tesz a Krisztus missziói parancsának. Evangéliumi ifjúsági munka nincs keresztyén vezető személyiség nélkül. Kell valaki, aki az Isten és az ifjuság előtti felelősségérzetből elodázhatatlanul szükségesnek látta meg az ifjuságnak a Krisztushoz vezetését s mint egy parancsnak engedelmeskedve kezdi meg az ifjuság gondozását. De az ifjuság gondozása sok és nehéz kérdés elé állítja a vezetőt. Az ifjuság külön világ, az ifjuság egy egészen más lelkitörvények szerinti életfázis s az ifjúsági vezető nagyon sok bölcs prudencián és tapintaton kívül az ifjúsági munka módszerei kérdéseinek ismeretére, a mások tapasztalatából s megfigyeléseiből merítésére is szüksége van.

A kerületünk ifjúsági munkájában igen nagyjelentőségűek azok a vezetői konferenciák, amiket az elmúlt hónapban négy egyházmegyében tartottak.

A szalontai egyházmegye lelkészei október 18-ra jöttek össze Szalontán. Az előadásokat Arday Aladár és Kiss Bertalan tartották. Az egyházmegye lelkészei elég szép számban gyültek össze, Két arca volt ennek a konferenciának. Egy nyugodt, önmagában bizó s megelégedett arc. Ezt azok szolgáltatták, akik még nem döböntek rá arra, hogy az anyaszentegyház nagyon válságos időket él. Nem érezték még meg, hogy az egyház az Isten ítélőszéke előtt áll s számot kell adnia sok mindenről, amiről így amint van, nem tud számot adni. Ezek illendőségéből, szolidaritásból, többé-kevésbé külső okokból érdeklődnek a kérdések után, de mivel a veszélyt nem látják, nem érzik a mentésnek a szükségességét. És ez a legrosszabb. Mert ha valahol s valamikor, úgy itt s most nem szabad ebben a kérdésben langymeleg magatartást tanusítani. Mert ezt gyávaságnak és megalkuvásnak hívják, ami talán a legtöbbet árt az ügynek.

Ertelmét nem látják ezek sem a bibliakörnek, sem a férfiszövetségnek, sem a nőszövetségnek, sem a vasárnapi iskolának, de mivel ma ez a „divat“ jobb meggyőződésük ellenére is ráhagyják és együtt mennek a többivel. Miért exponálnák magukat? Sőt ha a körülmények úgy kívánják, ők maguk is beszélnek és dolgoznak az ügyért. Ezzel persze megerőtlenítik és a hitelét veszik el annak. Többet használnának az Isten ügyének, ha őszintén és kertelés nélkül szint vallanának. De sokan voltak, akik megérezték, hogy az anyaszentegyház mai megújulását Isten munkálja, s a hatalmasan do'gozó Szentlélek Istennel szemben az egyház szolgálói csak elégtelenségük, eltévesztett munkájuk, kereső akarásuk érzésével állhatnak meg. Ezek meglátták már, hogy az anyaszentegyháznak, ha csak elveszni nem akar, evangéliumi egyházzá kell lenni s nyugtalan lélekkel kérdeztek a megújulás igazi módja és lehetősége után.

(Folytatjuk.)

K. B.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Töltéssy Zoltán. Október 25-én gyilkos ragály hosszasan szenvedő áldozataként elvégezte földi munkáját és szolgálatát Töltéssy Zoltán, az Ifjusági Keresztyén Egyesületek nemzeti szövetségének magyar nemzeti titkára Nagy és hatalmas tetteire különösen két szolgálattal teszi emlékezetessé fiatalon félbeszakadt munkásságát. A református diákok „Soli Deo Gloria” szövetségének megalakítása s egy évtizeden keresztül vezetése és a szintén tulkorán kidőlt Megyericsy Béla örökségeként a Ker. Ifj. Egyesületben vállalt országos titkári szolgálata. Mindkét munkakörben nemcsak saját maga égett a szolgálatban, hanem másokban is föl tudta gyújtani ugyanezen szolgálat tüzét. Az ő munkája itt ugyan véget ért, de a másokban gyújtott láng soha nem fog kialudni s szivről-szivre haladva meg fogja őrizni a Töltéssy Zoltán fáradhatatlan lelke örökségét. A mi ifjusági munkánkat szinte utolsó napjáig imádságos érdeklődéssel figyelte s leveleivel, tanácsával szüntelen támogatta. Az Ifjusági Keresztyén Egyesületek, melyek legmunkásabb tagjukat, fáradhatatlan vezérüket veszítették el benne, ittmaradott özvegye és három kis árvája megsegítésére „Töltéssy Zoltán alapot” létesítettek. Szívvel kívánjuk, hogy Isten különös kegyelme töltse be magyarországi testvéreinknél az utána maradt ürt.

HIREK

A választások eredménye az egyházkerületi és zsinati üres tisztségek betöltésénél. Az egyházkerületnél és a zsinatnál közbejött halálozások és egyéb változások következtében megüresedett tisztségek az egyházkerület ez évi májusi közgyűlése a választást, illetőleg a szavazást elrendelte. A beadott szavazatokat az arra kiküldött bizottság felbontotta, összeszámolta és ennek eredményeképpen megválasztottak: egyházkerületi világi aljegyzővé: dr. Olosz Lajos 148 szavazattal, egyházker. világi tanácsbíró-ságra: dr. Ujfalusi Sándor 201 szavazattal, egyházker. tanár képviselőkül: Ligeti Imre, Bakcsyné Korbuly Irén, Martininé Scheint Lujza, Karácsonyiné Gálbory Erzsébet, valamenynyien egyhangulag; egyházker. tanítóképviselőkül: Bartha István 199, Seress László 195, Czina Sándor 185, Csóka Lajos 184 szavazattal. Zsinati rendes lelkészi tagokká: Vadai Béla 206 és Takács Zsigmond 201 szavazattal, zsinati világi póttaggá: dr. Kölcsey Ferenc 207 és dr. Soós István 206 szavazattal, zsinati tanítói póttagságra: Tóth Zsigmond 152 szavazattal.

Belmissziói konferencia Nagyváradon. A bihari egyházmegye Vadai Béla esperes elnöklete alatt okt. 24-én tartotta meg belmissziói konferenciáját a nagyváradai Ifjúsági Otthonban. A konferencia az ifjúsági munkával foglalkozott. Biró Ferenc imája után

Vadai Béla megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a belmissziói munka ágai között milyen óriási fontossága van az ifjúság közötti munkának. Majd Kiss Bertalan ifj. utazótitkár tartott előadást. Többek hozzászólása után kialakul a konferencia határozata: Megkéretik az esperes urat arra, hogy tegye le az IKE ügyrendjét a lelkészi körökhöz tanulmányozás végett, hogy azok javaslata alapján a megyei lelkészértekezlet és az egyházmegye foglalkozzanak vele. Balajthy Jenő egyházm. belmissziói előadó „A mindkét nemű ifjúsági munka állapota és lehetőségei egyházmegyénkben, különös tekintettel a munka egységes megszervezésére” címmel tartott előadást. Kovács Sándor paptamási lelkész „A négyes program mennyiben és hogyan valósítható meg az ifjúsági munkában, különös tekintettel a falura” címmel. Délután Bódi Mihály „Egy falusi gyülekezet ifjúsági munkájának programja s a program megvalósításának szükségei és lehetőségei” címmel tartott előadást. Mindenik előadást értékes megbeszélés követte. A konferenciát Kiss Károly imája fejezte be.

Csere. Az érmelléki egyházmegye kebelébe tartozó lelkész cserélni óhajt. Javaldalom: 30 kat. hold föld, 5 öl fa 50 köböl buza. Ajánlatokat a szerkesztőség továbbítja „Csereajánlat azonnal” jeligével.

1939 november 10

M. st. Oficiu'ui Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Loco,
Calea Victoriei [Kolozsvári u.] 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

TAKARÉK OSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Flók: Fugyóasárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
számítol váltókat. Folyósít jelzálog-
kölcsonöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a triestli „Adriai”
biztosító-társaságot.**

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani **legjobb mintájú**

iskolai nyomtatvány- raktáramat.

Román magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az
állami tanügyi főhatóságok által **approbálva vannak** és a
legujabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Az **iskolai
nyomtatványok** árát mélyen leszállítottuk. Egyházaknak nagy árengedmény. — Szives megrendelését kéri

Béres Károly könyvkereskedése

Oradea—Nagyvárad, str. H. Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon

6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA AUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ör-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Távolba néző hit.

A vallásos hit elvesztésének legkönnyebb útja az elbátortalanodás.

A csak most letűnt emberöltő alatt úgy gondolkoztunk a vallásról, mint amibe bele lehet magát argumentálni az embernek, meg ki is lehet abból argumentálni. A valóság azonban mindig az maradt, hogy nem argumentáció által veszíti el az ember hitét, hanem elbátortalanítás által.

Az összes bibliai iratok közül a „Prédikátor könyve” áll legközelebb a modern hitetlenség lelkületéhez. Ott az emberek úgy pusztulnak el, mint oktalan barmok. semmiféle istenség sem törődik semmivel ezen a világon. Sötét pesszimizmus, végelkeseredés keserű ize érzik ki minden sorából. Ez a fájó szkeptikus lelkület nem logikus érvelés vaskövetkezménye, hanem tökéletes elkedvetlenedés fanyar gyümölcse, ami emberöltőjének szálnalmas állapota idézett volt elő s aminek ez oly sokat idézett reménytelen szavakban adott tömör kifejezést:

„Vanitatum vanitas“
„Felette nagy hiábavalóság“

minden ezen a világon.

Ez a taintje a ma embere mentalitásának is. Ebből a nagyfoku elkedvetlenedésből származik minden hitetlensége,

Milyen vallásos hit volna tehát alkalmas a ma emberének?

Emlékezzünk csak a zsoltáriró szavaira:

„Mert ezer esztendő előtted annyi,
mint a tegnapnak ő elmulása
és egy éjnek rövid vigyázása.“

Már a legelső hallása is hűsítő, csendesítő e mélyértelmű szavaknak. Távolba néző vallás revelációja az. Erre van korunknak mulhatlan szüksége.

Sok igazság van a vallás elleneseinek ama mondásában, hogy „a hit nem más, mint lelki elmenekülés az élet nyomasztó problémái elől.“

Csakugyan úgy van, csakhogy nemes értelemben. Tényleg elmenekül a vallásos lélek az élet fojtogató gyötrelmeinek tipró jelenéből és az eljövendőkben talál bátorságot.

Még az élet más térein is a távolba nézés a legbiztosabb menedék a jelen gyötrelmei ellen.

Egészen bizonyos, hogy nem ment ki bennünket a jelen kínjai közül annak megismerése, hogy más emberöltőknek rosszabbul folyt sorsuk, de megszegyenit bennünket kishitűségünkben. Jövőre nézve meg reményt fakaszt bennünk.

Emersonnak van egy klasszikus mondása:

„Az élet nagy feladott leckéje: elhinni azt, amit az évezredek mondanak az órák fecsegései ellen.“ Fundamentumában ugyanaz a gondolat ez, mint a fentidézett zsoltár. Mindenik azt revelálja, sorsdöntően fontos azt elhinnünk, mit az évezredek hirdetnek a muló percek látszatával szemben. Mi ugyanis csak a jelent látjuk, a jövőt nem ismerjük, nem is tudhatjuk hát miből mi fog kibontakozni majd. Az órák azt mondták: a keresztyénség meghalt, követ is hengeritettek már rája... és az évszázadok mit bizonyítanak?! Az órák azt mondták: a római zsarnoki uralom mindörökké létszen, hogy a hitbeli szabadság sohasem érkezik el, hogy a rabszolgaság sohasem ér véget... stb... stb... és az évszázadok mit feleltek rájuk?!...

Nem állítom én azt, hogy távolbanézés minden sajtó sebre gyógyító balzsamir, mert a jó Isten örök bölcsessége megengedi, hogy gyermekei össze-összetörjék élethajójukat, de figyeljük meg csak jól az évszázadokat, az évezredek, miképen csapódnak vissza ősi problémákhoz emeltebb formában, megfinomodottan, súlyos veszteségekből okulva, dicsőség fényétől elkápráztatva, mignem „ezer esztendő annyi lesz, mint a tegnapi nap, amelyik elmúlt.“

Ezekben a súlyos időkben ilyen távolba néző hitre van szükségünk.

Bokor Sándor.

Evangelizálás és pedagógia.

Az október 27-én, Székelyhidon tartott ifjusági belmissziói konferencián, előadónk az ifjusági munka irányelvei közül — mint vezető irányzatokat — két irányelvet említett fel. A pedagógiai, tehát az értelmi nevelés és az evangelizáló, azaz apostoli nevelés irányzatait.

Ha jól emlékezem, az előadó utazó titkár ur azt a kijelentést tette, hogy külföldön, a fenti elméletek követői éles ellentétben állanak egymással.

A pedagógiai nevelés hivei az ifjusági munka keretein belül, a tudományos önképzésen és a testi nevelésen keresztül akarják az ifjúságot az erkölcsi tanításokhoz elvezetni.

Az evangélizáló csoport pedig a bibliával — mint Isten fegyverével — a kezében, akarja az ifjúságot az evangélium szent titkaira megtanítani s lelkében felébreszteni az Istenországa iránti vágyakozást.

Végeredményében pedig különböző utakon bár, de mindkettő; tiszta életű, józan gondolkozásu, Istenéhez, egyházához hű nemzedéket akar a jövő számára biztosítani.

Szerény véleményem szerint s amint azt ott többen is kijelentették, nem lehet mereven elhatárolni az ifjusági munka útjának irányát. A pedagógiát pedig bármely irányu nevelői munkából kizárni nem szabad, mert ez a nevelés rendszertelenségét vonná maga után.

Református hitünk az értelemmel párosult lelki dispoziciókra támaszkodik!

Nálunk nem a misztikus félhomály kelti életre a sejtéseket, egy magasabb isteni hatalom létezése iránt. A mi református hitünk nem a ceremóniák utvesztőjében keresi az Isten létezése melletti bizonyosságokat, hanem az értelmén keresztül, az Isten igéje alapján teszi a lelkeket alkalmassá, az evangélium befogadására.

Az evangélizáló munka tehát nem nélkülözheti az értelmet, sőt arra kell támaszkodnia, ha egyházi hitcikkelyeink alapján akarjuk az ifjúság lelkét Krisztus közelébe elvezetni.

Mi szükség van a hang, illetve betű tanításánál a pedagógia segítségére, mikor a cél az olvasni tanítás? Miért mesélünk? Miért társítjuk a betű alakot a meglévő képzetekkel? Azért, hogy a gyermek értelmében már meglévő fogalmakhoz kapcsoljuk az új képzeteket, hogy tanításunk ne pusztán érzékelő, hanem értelmi munka is legyen s ezáltal az új képzetek biztos és erős fogalmakká váljanak a gyermek értelmében.

Miért tanítjuk iskoláinkban a választott nép történetét? Miért a keresztyén egyháztörténelmet?

Azért, hogy az értelmi nevelés által asszociációt létesíthessünk az események és az isteni gondviselés között, hogy az eseményeken keresztül szemléltethessük a hit és a hitetlenség következményeit a nemzeti és egyházi életbe s következtetéseket vonhassunk le az egyén életére vonatkozólag is.

Miért tanított Jézus példázatokban?

Hogy tanítványainak és hallgatóinak értelmi körén belül eső fogalmak segítségével szemléltethesse az Istenországa iránti kötelességeket s kapcsolatot létesíthessen a mindennapi élet és az evangélium között.

A konferencián megállapítást nyert, hogy a falusi ifjuság igen alacsony értelmi színvonalon áll s ennek következtében lényegesen nehezebb munka vár azok vezetőire, mint a városok fejlettebb értelmiségével rendelkező ifjuságának irányítóira.

Épen azért nem szabad a falusi ifjuság evangélizálásánál figyelmen kívül hagyni a pedagógiát. [A pedagógia alatt jelen esetben nem az eredeti jelentését, hanem amint azt a konferencián értelmezték; az értelemre támaszkodó világi tudományokat értem.] Nemcsak érzelmi, hanem értelmi nevelésre is szükség van, illetve a kettőt egybe kell kapcsolnunk, ha hasznos munkát akarunk végezni.

Ha az evangélizálást érzelmi, a pedagógiát pedig értelmi nevelésnek nevezzük, úgy a pedagógia legyen a külső keret, az evangélium pedig a tartalom, a lélek.

A falusi ifjuság látóköre igen szűk. Itélőképessége csekély s annak is fokmérője az egyén. Az események összekapcsolása laza és homályos. Az elvont fogalmak értékelését a közvetlen ráhatásoktól teszi függővé. Ilyen körülmények között tehát szükséges, hogy az általunk vezetni kívántak értelmi világát magasabb színvonalra helyezzük s ezáltal vezessük el az evangéliumi igazságok lelki magaslatára. Kell, hogy az evangéliumi munka igénybe vegye az értelmi befogadóképesség kiszélesítésére alkalmas tudományok segítségét, még pedig különösen azokét, amelyek érzelmi aláfestésekkel bírnak.

Ilyen tudomány a történelem!... Nem e chronológikus, sem pedig az egyes nagyobb alakokat szétesően tárgyaló, hanem a keresztyén világnézet alapján álló oknyomozó történelem. Pl. Kapcsolatok és ellentétek a pogány magyarok erkölcsse és a keresztyén ethika között. Miért volt alkalmas talaj a magyarság a keresztyénség felvételére? Hogyan tette a keresztyén vallás a magyarságot államalkotó elemé? Idegen uralkodók befolyása a magyarság nemzeti és vallási életére, [Itt különösen a magyarrá lett és az idegen jellegüket megtartott uralkodók hatását észlelhetjük.] A reformáció, mint nemzetmentő megújulás... stb... Ezek és ehhez hasonló kérdések tárgyalása igen alkalmas arra, hogy az ifjuság látókörét kiszélesítse, ítélőképességét helyes irányba terelje s az elvont fogalmakat füg-

getlenítse az egyéni ráhatásoktól s ezzel alkalmassá tegye az evangélium lélekszerinti befogadására.

Az irodalom, különösen a költészet lírikus része, mely a lelki állapotok legközvetlenebb kifejezője, szintén nagy szolgálót tehet az ifjúság evangélizálásánál azzal, hogy érzelmi dispoziciókat keltve felébreszti lelkükbe a jó, a szép, a nemes utáni vágyakozást. Természetesen itt igen erősen kell működni a szelekciónak, ha a helyes uton akarunk maradni. Itt a gondolat értelmezéssel kapcsolatban az értelmes előadásra is kell törekedünk.

Legfontosabb feladatunk mindezekkel kapcsolatban a keresztyén etika ismertetése, melynek egyetlen kuforrása a biblia. Ez tulajdonképpen célja munkánknak s itt igaza van az ifjúsági titkár urnak, itt tényleg apostolokra van szükség. Itt az Isten, a Krisztus, az evangélium szeretete kell hogy az evangélizálót vezesse hogy minden szava, cselekedete maga az evangélium legyen.

Tehát röviden, az értelem és az evangélium segítségével induljunk a nagy küzdelembe Istenországa dicsőségéért!

Szentpétery János.

Vezetői konferenciák.

(Folytatás.)

Második vezetői konferenciára a bihari traktus lelkészei jöttek össze Nagyváradon feltűnően csekély számban. A komoly érdeklődés hiánya sehol sem volt olyan mértékben tapasztalható mint a kerület centrumát alkotó bihari egyházmegyében. Pedig talán sehol olyan alaposan nem volt előkészítve az összejövetel, mint itt. Az esperes ur s a belmissziói előadó minden lehetőt megtettek s nem rajtuk mult, hogy az egésznapos konferencia a maga igazán sok áldását csak keveseknek nyujthatta. Mert nagyon kétséges, hogy azoknak, akik egyéb ügyeik végzése közben pár percre bejöttek, vagy éppen csak az ajtóban megállottak s több-kevesebb ott tartózkodás után eltávoztak, valamit tudott volna adni a konferencia. Annál többet jelentett az annak a néhány lelkésznek, akik a legmesszebbmenő érdeklődéssel és kitartással hallgatták reggeltől estig az előadásokat. Mindenesetre ezen a konferencián nagyon nyilvánvaló lett, mennyire csak tapogatózás és keresés még a mi ifjúsági munkánk. Sőt talán még ott sem tartunk. Sokaknak a lelkében, akik pedig nagyon komolyan veszik a lelki és evangéliumi egyházat, még ma sem egészen eldöntött kérdés, amin pedig már rég tul kellene legyünk,

hogy a missziói parancsban tényleg benne foglaltatik e határozott utasítás az ifjuság gondozását illetőleg. Elvi nehézségeik vannak, amikre egy-egy ilyen konferencia nagyon jó feleletet tud adni. Jellemző például, hogy az egyik lelkész ur, aki legintenzívebb módon vett részt a konferencián s azt igen értékes hozzászólásaival gazdagította, este egy nagyon tömör és sokat mondó kijelentésben foglalta össze, mit jelentett számára a konferencia: „Egyet világosan megláttam. Itt valamit csinálni kell.” Talán vannak, akik egy ilyen kijelentést mosollyal hallgatnának, de ha tudjuk, hogy ez a lelkész eddig is végzett ifjusági munkát, úgy világos lesz előttünk, hogy itt az ifjuság gondozásnak egy olyan újra értékeléséről van szó, ahol az eddig végzett kísérletekkel szemben csak a most, az új alapon megindítani szándékoló munka nevezhető valaminek. És hányan vannak, akik még nem látták meg, hogy munkájuk sok vonatkozásában, amit eddig csináltak az evangéliumi egyház mértéke alatt, nem nevezhető valaminek s nagyon szükségük volna rá, hogy új alapokon új munkát kezdjenek.

Október 27-én majdnem hiány nélkül jött össze az érmel-leki egyházmegye lelkészi kara a kedvezőtlen idő dacára is.

Végh József esperes megnyitó beszédét, Debreczeni László, Saja Sándor és a Kiss Bertalan előadásait olyan felszólalások követték, amelyek arra engedtek következtetni, hogy az érmel-leken több helyen folyik rendszeres ifjusági munka és sokan vannak, akik azt teljes jelentőségében átértik. Itt sokan sürgették a külső segítséget, a használható vezérfonalat, módszerei utbaigazítást, az utazó titkár szolgálatát és az ifjusági sajtót. Október 31-én Szatmáron volt egyházmegyei vezető konferencia. Ez a konferencia abban különbözött a másik háromtól, hogy ez már kimondottan ifjusági vezetők konferenciája volt, amely már azután gyűlt össze, hogy az egyházmegyei lelkészértekezlet és gyűlés az egységes ifjusági munka mellett állást foglalt, míg a másik három inkább egyházmegyei egyetemes lelkészértekezlet jelleggel bírt, ahol csak először került még tárgyalásra az új egységes alapszabálytervezete a kerületünk ifjusági munkájának. Szatmáron Kürthy Károly az Ifj. Ker. Egyesület szükségesséről, Tereh Géza az egyház szociális feladatai az ifjuság által, Dereczeni István az Ifjusági Keresztyén Egyesületek működésének módjairól, Gyula Géza a falusi ifjusági munka nehézségeiről és lehetőségeiről [beküldte előadását], Kiss Bertalan „Hogyan fogják a munkához” kérdésekről tartottak előadásokat. Ez a konferencia kevésszámú, de az egyház ifjusági munkájának

ügyét teljes felelősséggel hordozó vezetőknek a találkozás volt.

Mind a négy konferencián örömmel lehetett megállapítani, hogy az előadók a leglelkiismeretesebben és legnagyobb felelősségérzettel dolgozták fel kérdésüket. Sok olyan értékes mondanivaló került így napvilágra, aminek örök vétek lett volna el nem mondottnak s meg nem írottnak maradni. Azt hiszem, egyik-másik előadás meglepetést jelentett alaposságával és komoly értékével.

Meglehetett látni azt is, hogy semmire sincs olyan nagy szükség egyházunk életében, mint a lelkeszi kar benső megerősödésére és erősszeszedésére. A rendeletek önmagukban elégtelenek és nem érik, mert legtöbb esetben nem érhetik el céljukat. Az önmagukra hagyott lelkészeknek támogatásra és segítségre van szükségük. És még valamit, Azt hogy az ifjúsági munka nem új dolog, mert ahol a lelkész a lelkek gondozását komolyan vette, ott mindig volt valamilyen formában s hogy csak ott lehet komoly ifjúsági munkáról szó, ahol a lelkész az összes belmissziói munkákat csinálja. Világos lett az, hogy az ifjúsági munka a lelkiismeretes gyülekezeti gondolkozáshoz tartozik hozzá s egyetlen legfontosabb előfeltétele az evangéliumi, missziói lelkület.

K. B.

(Vége.)

Tanítói értekezéslet Székelyhidon.

Az Ermelléki Református Tanítóegyesület okt. 27-én Székelyhidon, a lelkeszi és tanítói konferenciával kapcsolatban értekezésletet tartott, amely értekezéslet a tarthatatlan gazdasági helyzet, közelebbről a tanítói fizetések pontatlan kiadása, sőt elmaradása miatt meglehetősen izgalmas lefolyású volt. Az értekezésletet Tóth Zsigmond egyes. elnök nyitotta meg, vázolván a felekezeti oktatás és a tanítóság szomorú helyzetét, s azt a kétségbeejtő indolenciát, mellyel a hivek iskolájuk, egyházuk, s általában kulturális intézményeik iránt viseltetnek. Hangsúlyozta, hogy a magyar iskola és a magyar tanítóság megmentése érdekében meg kell szerezni egy olyan sajtót, amelyen keresztül hidat verhetünk a tanítóság és a magyar közönség érző szive között.

Ezután Kósa Károly főjegyző felolvasta a választmány f. é. szept. 1-én kelt felhívását, melyben javasolja, hogy a magyar tanítóság és a magyar nép közötti intenzív kapcsolat megteremtése végett kapcsolódjon be a magyar tanítóság egy olyan sajtó

organumba, amit a magyar közönség is olvas. Mint ilyen politikai hetilapot ajánlja a Szilágymegyei Ujságot, melynek elnökünk ma is főmunkatársa. Egyesület az előterjesztést egyhangulag elfogadja és felkéri elnököt, hogy ilyen értelmű felhívást küldjön az összes romániai magyar tan. egyesületekhez és kérje fel őket a kérdéses ujságba való bekapcsolódásra, amely ujság egy általános bekapcsolódás és elterjedés esetén címét „Magyarok Lapjára” fogja átváltoztatni.

Varga Mihály pénztárnok javasolja, hogy az elnökség intézzen felhívást Hegedüs Nándor képviselőhöz, felkérve őt, hogy elmaradt államsegélyünket a magas kormánytól sürgesse meg. Közgyűlés az indítványt elfogadta.

Kemecsey György egyes. alelnök javasolja, hogy a gyűlés napirendjére kitűzött tárgyak ne hamarkodtassanak el, hanem ha a délelőtt nem elégséges az ügyek letárgyalására, az ülés délután tovább folytassa tanácskozását. A gyűlés az indítványt elfogadta.

Jakab Lajos vál jegyző indítványára kimondja közgyűlés, hogy az egyesület tagjai időnként szűkebb körű összejöveteleket tartsanak, hogy az intenzívebb nevelés kérdéseit ilyenformán megtárgyalhassák.

Csóka Lajos az egyesület diszelnöke felpanaszolja, hogy az iskolafenntartók fél, egy, sőt másfél éves hátralékokkal is tartoznak a tanítóknak, akik így a legnagyobb nyomorba jutottak, kéri a közgyűlés egyöntetű állásfoglalását a hátralékos fizetésekkel szemben.

E tárgy körül igen szenvedélyes vita indult. A felszólalók többsége oda konkludált, hogy a hátralékos iskolafenntartókat egyöntetűen perelni kell.

Tóth Zsigmond egyes. elnök a szenvedélyek lecsillapítására kifejtette, hogy a perrel nem sokra mennénk, mert a bíróság a követelést megítélné ugyan, de nem hajtaná végre, mert ma egy hallgatóságos moratórium van, amikor jóformán minden végrehajtás szünetel. Ma az a helyzet, hogy nem fizet sem az állam, sem a vármegye, sem pedig a község, ez egy általános jelenség, amivel — bármilyen nehezen esik is — számolni kell és a jobb jövő reményében össze kell szedni roskadozó erőinket. A perrel még kritikusabb helyzetet teremtenénk, ami csak súlyosbítaná a helyzetet.

A gyűlés végre elhatározza, hogy f. é. dec. 1-ig minden kartárs nyujtsa be az elnökséghez írásban a panaszát, s az elnökség hívjon össze egy rendkívüli közgyűlést, amelynek egyetlen tárgya a tanítók anyagi ügyeinek a kérdése legyen.

Tanítótestvérek!

Nehéz, kritikus idők járnak az emberiség feje felett. A gazdasági válság hatásai úgy szellemi, mint fizikai téren szinte kiszámíthatatlanok. Ezek a hatások azonban nálunk a legnagyobb rombolást a magyar népoktatás terén és a magyar tanitóság életében végzik.

Nemzetiségi magyar népoktatásunk szinte végnapjait éli. A magyar tanitóság, mint ennek a magyar népkulturának a zászlóvivője — roskadozik a kritikus idők súlyos terhe alatt. Pedig ha ezek a zászlóvivők kidőlnek, meghuzhatják magyar néptörökünk felett is a lélekharangot, mert nyelvében és kulturájában él a nemzet.

A magyar tanitóságot és a magyar népkulturát egyébként még sohasem értékelte tényleges érdeme szerint a magyar társadalom, mert nem voltak kiépítve azok az utak, melyeken keresztül a magyar tanitóság értéke, vágyai, kívánságai, a magyar népkultura jelentősége — a magyar közönség szívéhez jutottak volna. Sohasem volt egy olyan organum, amely tömörítette volna a magyar tanitóságot, amely organumon keresztül testületileg adott volna kifejezést akaratának, s ennek az akaratnak száma és értéke súlyával érvényt is szerezhethetett volna. A vágyak, kívánságok az egyéni érintkezések apró szócsatáin buktak el; nem volt egy organum, amely a kívánságokat összefogva megerősítse és a magyar közönség lelkiismeretéhez juttassa.

A mi eddigi u. n. szaklapjaink semmiesetre sem felelnek meg a célnak, mert csak tanítóknak szóltak, a panaszokat, kívánságokat izoláltan, egymásközött sirták el; a vágyak, kívánságok rajtuk keresztül a magyar közönség dobhártyájáig nem jutottak el.

Nekünk, magyar tanítóknak — egy olyan sajtóorganumra van szükségünk, amit nemcsak magunk írunk, s amit nemcsak mi olvasunk, hanem amit olvas az egész magyar társadalom, s amelyen keresztül hidat verünk a magunk, s a magyar közönség érző szíve között.

Ma ujságot alapítani a lehetetlenséggel határos, mert a mi anyagi viszonyaink ezt egyáltalában nem engedhetik meg. De megvan a módja annak, hogy bekapcsolódjunk egy már meglévő sajtóorganumba, amelynek országos méretűvé tétele a mi feladatunk.

Az érmelléki ref. tanítóegyesület általirt választmánya ebből a célból tárgyalásokba bocsátkozott a Nagykárolyban megjelenő „Szilágymegyei Ujság” című hetilap szerkesztőségével.

mely a bekapcsolódást szívesen fogadta és megígérte, hogy bekapcsolódásunk megtörténte s a lap országos méretűvé tétele után a lap címét „Magyarok Lapja” címre változtatja át. Egyben kötelezte magát arra is, hogy tanítóinknak és azok egyesületeinek tetemes kedvezményt nyújt, hogy így a magyar tanítóság anyagi ügyeit is elősegítse. Eszerint tanítók 120 lei előfizetési díjért kapják évenként 150 lei helyett a lapot; minden, helyiségükben szerzett új előfizető után pedig egy évi előfizetési díjból 30 leit az illető tanítóegyesületnek enged át a lap kiadóhivatala.

A lap rendelkezésére fog állani minden nemes, magyar kulturális és jogos magyar tanítói ügynek. Kivánatos ezért, hogy a tanítóság a lap szellemi termékeihez hirekkel, gazdasági, szépirodalmi, pedagógiai és egyéb aktuális közleményekkel hozzájáruljon. Az írások a lap anyagi viszonyaihoz mért díjazva lesznek. A kéziratok Tóth Zsigmond címére — Valea lui Mihai—Érmihályfalva. Jud. Sălaj — címére küldendők, ki a kérdéses lapok jelenlegi főmunkatársa. Óhajtjuk, hogy a lap szellemi részéhez minél több tanító kollegánk hozzá járuljon.

Felhívunk minden magyar néptanítót — felekezeti különbség nélkül, hogy magyar népkulturánk s a magunk anyagi, sőt életlehetőségünk jól felfogott érdekében, akciónk létjogosultságát és nagy horderejét felismerni s lapunknak úgy szellemi támogatását, mint minél szélesebb körben való terjesztését erkölcsi kötelezettségének tartsa!

A nehéz gazdasági viszonyoknál fogva a kiadóhivatal a lapot csak annak küldheti meg, aki legalább egy félévre előfizet.

Egyedül, izoláltan szétzüllünk és velünk pusztul a nemzeti ségi magyar népkultura, de ha összefogunk, egy oly erőt fogunk képviselni, amelyen megtörik a kritikus idők minden vihara, mert örökérvényű axioma marad az a bölcs mondás: „Egyesülésben rejlik az erő!”

Tanítótestvérek! Ugy az előfizetők listája, pontos címeikkel, mint az előfizetési díjak, a „Szilágymegyei Ujság” kiadóhivatalának Carei-ba [Nagykárolyba] lesznek beküldendők és az ujság „Magyarok Lapja” címen 1932. december 3 án fog megindulni.

Kartársi szeretettel, az „Érmelléki Ref. Tanítótestület” nevében: *Kósa Károly*, vál. elnök. *Jakab Lajos*, vál. jegyző. *Varga Mihály*, pénztárnok. *Tóth Zsigmond*, egyes. elnök. *Kemecsey György*, *Csóka Lajos*, vál. tagok.

HIREK

Értesítés. A Nagytiszteletű Lelkész urak, akik Kiss Bertalan utazó titkárnál az irat terjesztéshez megrendelést jelentettek be a bibliaköri vezérfonalakra, némikéssel kapják a könyvecskéket, mert az irat terjesztésnek nincsenek ezek raktáron s előbb Kolozsárról kell őket megrendelni.

Lélekemelő ünnepség folyt Szentleányfalván a reformáció emlékünnepén. A Nőszövetség elnöke 25 gyermeket tanított be szebbnél szebb vallásos versekre, melyeket a szépszámú közönség előtt sorrendben elszavaltak, áhitatba ringatva velük a lelkeket; szavalat közben Nagy Dánielné elnöknő mondott szép beszédet a református hitben való megerősítésre és a munkanélküliség folytán bekövetkezendő éhínség leküzdésére, evégett a református családok támogatására, egyesülésre hívta fel a református nőket, hogy részint adományokat gyűjtsenek, részint a rászorultakat felkeressék, az elnöknék jelentsék, hogy a választmány meggyőződve a szükségéről, a begyűlt adományokból és a Nőszövetség pénztárából az illetőket gyámolítsa.

Rozsdairítás. Azokra a mérhetetlen károokra tekintettel, melyeket a folyó évben az ugynevezett feketerozsda okozott a buzavetésekben, felsőbb rendelkezés folytán erőteljes intézkedések vannak folyamatban avégből, hogy ennek a kórt okozó élősdinek mag-

vait a tarlókról, sőt az erdőkből is minél tökéletesebben kiirthassák, könnyen azt a növényt [ürömborbolya, más néven fai-sóska vagy sóska-borbolya is] melyen ezek a rozsdák tenyészni szoktak. A helyi hatóságok a vármegyei prefekturától mindenütt elvannak látva a kellő utasítással az irtásnak szakszerű és alapos végrehajtására vonatkozólag és számitanak arra, aminthogy a hivek érdeke is elvárja, hogy ebben a munkában a hatóságoknak tőlük telhetőleg a lelkész urak is feltétlen segítségére állanak.

Álláscsere. Elcserélném erdélyi vagy királyhágómelléki lelkésszel állásomat. Javado-
lom: 32 hold föld, 20 köből buza. Városhoz 3 km. Ország-
ut mellett. 4 autóbuszjárat.
„Tasnádvidéki.“

A mai kor Igehirdetésében jelentős helyet foglal el a gyermekistentisztelet és vasárnapi iskola. Ezeken az alkalmakon adnak áldott segítséget azok a Hastings kötetek, melyek közül immár a negyedik jelenik meg dr Incze Gábor szerkesztésében. A kötethez Muraközy Gyula írt előtanulmányt a gyermek iskola előtti vallásos neveléséről. Előjegyzők olcsóbban szerezhetik meg a munkát, 3 pengő 50 fillérért. Előjegyezni december 20 ig lehet: Dr Incze Gábornál Budapest II., Margitkört 54.

Társszerkesztők: Arday Aladár,
Bokor Sándor, Szombati Szabó
István és Tóth Zsigmond.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak

Jud. Bihor

Tinca—Tenke

Erők a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak ei.

TAKARÉK OSSÁG

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Szent László-tér 5. sz., Kovács-ház
Alakult 1899. évben. Telefon 4-54.

Flók: Fugyvásárhelyen.

Befizetett üzletrésztőke
Lei 8,500,000.

Takarékbetéteket
előnyösen kamatoztat.

Foglalkozik helibetét gyűjtéssel. *Le-
számítol váltókat. Folyósít jelzálog-
kölcsonöket. Átutalásokat előnyösen
teljesít. Minden bankszerű üzletet
kedvezően lebonyolít.*

**Képviselet a Irleszil „Adriai”
biztosító-társaságot.**

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani **legjobb mintájú
iskolai nyomtatvány-
raktáramat.**

Román magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az
állami tanügyi főhatóságok által **approbálva vannak** és a
legújabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Az **iskolai
nyomtatványok** árát mélyen leszállítottuk. Egyházaknak nagy árengedmény. — Szives megrendelését kéri

Béres Károly könyvkereskedése
Oradea—Nagyvárad, str. A. Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon
6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STRADA AUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

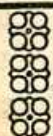
Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Őr-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján

„Minden a tiétek.”

Egy röpke zsoltárvers néha mélyebbre hat, mint a legszebb prédikáció. Bölcsen mondotta ezt egyik nagy emberünk. Így van ez az illusztrációval is. Hogyha az frappáns, pompásan hazalál. Azt írja például Pál apostol a korinthusi hiveknek: „Minden a tiétek”. (I. Kor. 3, 22) Azzal indokolja meg ezt a meglepő mondatát: „Ti pedig Krisztusé, Krisztus pedig Istené.” Nagyszerű érvelés, tagadhatatlanul. Mégis szeretném tudni, mennyire hat az a lélek elevenére, Pedig szigorú logika van benne. Nézzük csak: „Minden Istené, — Isten mindent Jézusnak adott, — Jézus mindent nekünk ad. — Tehát minden a miénk.” A legszigorubb szillogizmus van ebben. És mégis kevés ember lelkébe véste az még be a benne rejlő örök igazságot kitörölhetlenül. Nem teszünk rá a nagy igazság valóságának eleven benyomását. Mennyivel más ez a másik argumentálás. A középkorban egy dúsgazdag vén zsidónak volt egy fia, féltett szemefénye, egyetlen gyermeke. Attól félvén, hogy fia eltékozza mesés vagyonát, halála után mindenét kedvenc rabszolgájára hagyta, azzal a feltétellel, hogy az örökségből kitagadott fiú szabadon választhat magának egyetlenegy tárgyat. A fiú módfelett el volt keseredve. O dúsgazdag embernek álmodta mindig magát és ime most semmi nélkül maradt. Azon töprengett, mit válasszon az örökségből olyasvalamit, ami őt a nyomortól mégis megmentse. Nem tudott semmit sem kiválasztani. Ekkor a család egyik régi barátjához fordult bölcs tanácsadásért. A vén barát mosolyogva hallgatta a kínos panaszkodást, a feltételeket, majd jóakarattal ezt a tanácsot adta a fiúnak: „Nincs semmi okod sem az elkeseredésre, hiszen nagyszerű utja van előtted a boldogulásnak. Válaszd magadnak magát a rabszolgát. Vele együtt minden a tied marad.”

Ugy tetszik nekünk is néha, mint hogyha az Isten kitagadott volna bennünket a lélek örömeiből, az élet sikereiből, áldásaiból. Ellenkezőleg, egyre szegényebbek leszünk azokban, amiket a világ vagyonnak nevez. És még mindaz a miénk lehet, hogyha magunkénak választjuk az Úr Jézus Krisztust. Mert őbenne Istent választjuk, aki minden erőnek, életnek, szeretetnek örök kútforrása. Benne elnyerhetjük a valódi gazdagságot, ami sohasem a zsebnek a kérdése, hanem a jellemé. Még a legnagyobb közgazdászok is kimutatták, hogy a vagyon nem más, mint a közjó, az állam és az egyén közjava. Jobb módja is van a meggazdagodásnak, mint aminő a takarékbetétkönyv. Ha a miénk Isten az Úr Jézus által, mindabban gazdagok leszünk, ami az életet igazán boldoggá teheti.

Válasszuk tehát a „rabszolgát” magunknak, Isten rabszolgáját, Idvezítőnket és minden a miénk lesz, ami az életben igazán számíthat.

Bokor Sándor

A romániai magyar református egyház zsinata

november 14–21. napjain Kolozsvárott tartotta második ülését.

A zsinat tárgyaként az istentiszteleti rendtartásra, a lelkesítésre, az egyházfegyelemre vonatkozó előterjesztéseket s az egyház alkotmányáról szóló I. törvénycikket tűzte volt ki az elnökség s jelezte azt is, hogy a zsinati ülésekkel kapcsolatban a II., a lelkesítők képeztéséről és alkalmazásáról szóló törvénycikket előkészítő bizottság is megtartja üléseit.

November 14-én reggel 9 órakor a kolozsvári református theologiai fakultás tágas disztermében teljes számmal együtt voltak a zsinati atyák. Erdélyből 29-en, Királyhágómellékéről 16-an, összesen 45-en, névszerint a következők: Ajtai Nagy Gábor, Bartha István, Bene Ferenc dr, Bethlen György dr gróf, Bokor Márton, Böszörményi Emil dr, Csernák Béla, Csutak Vilmos, Farkas Jenő, Fejér Pál, Garda Kálmán dr, Harcsár Géza dr, Illés Gyula dr, Imre Lajos dr, Jancsó Sándor, Kádár Géza, Kassay Béla, Kemény Pál báró, Kiss Albert, Kiss Lajos, Kispál László, Kovács András, Ligeti Imre, Lőrinczy Ferenc, Makkai Sándor dr, Nagy Endre, Nagy Lajos, Nagy Sándor dr, Papp József, Pappszász Lajos, Sándor József, Sulyok István, Takács Zsigmond, Telegdi József, Tavasz Sándor dr, Teleki Arthur, Thúry Kálmán dr, Tusa Gábor dr, Ugron István, Vadai

Béla, Vásárhelyi Boldizsár, Vásárhelyi János, Végh József, Vékás Lajos dr, Volloncs Miklós.

Az elnöki emelvényen Sulyok István, dr Makkai Sándor püspökök, Ugron István, dr Thúry Kálmán főgondnokok, a jegyzői asztalnál Bokor Márton, Csernák Béla lelkészi, dr Harcsár Géza, Nagy Endre világi jegyzők foglaltak helyet, míg az atyák az első padokban telepedtek le. A terem többi részét az érdeklődő közönség, főként a theologiai fakultás ifjúsága töltötte meg.

Fölzendült az ének: Jövel Szentlélek Uristen... s dr Makkai püspök alakja már megjelent a szószéken, hogy Isten segedelmét kérje buzgó imádságban.

Az első ülés tanácskozását Sulyok István püspök és Ugron István erdélyi főgondnok vezette. Ugron István elnöki megnyitóbeszédében hangsúlyozta a nagy feladatokat, amelyek a zsinatra várnak; elparentálta a zsinat megnyitása [1929 június 19] óta elhalt zsinati atyákat, köztük Domahidy Elemér főgondnokot s meleg szeretettel köszöntötte a Királyhágómellék új főgondnokát: dr Thúry Kálmánt.

A tagok számbavétele és igazolása után az elnökség által előterjesztett istentiszteleti rendtartást („A romániai magyar református egyház istentiszteleti rendtartása”) a zsinat tárgyalásra kitűzte azzal, hogy a tervezet az I-ső tc. után kerül szőnyegre. Hasonlóképen egyhangulag hozzájárult a zsinat az elnökségnek ahhoz a javaslatához is, hogy az egyházi biráskodásról szóló törvénycikk tervezetének elkészítésére kiküldött bizottság utasi tassék, hogy az egyházi fegyelmezés mikéntjét és annak módozatait a törvényjavaslatba dolgozza bele.

Nem ilyen egyhangu fogadtatásra talált az előterjesztés, hogy mindazok, akik teljes lelkészi képesítést nyertek, a legközelebbi egyházkerületi közgyűlés által lelkésszé szenteltesse nek, (tehát abban az esetben is, ha még nem választottak meg valamely gyülekezetben önálló lelkipásztori, vagy tanári állásra.)

A zsinat még az első nap délelőttjén hozzáfogott az egyház alkotmányáról szóló I. t.-cikk tárgyalásához. Ennek tervezetét az egyházmegyék és egyházkerületek véleményeinek bekérése után nagy gondnal dolgozta ki a bizottság. A 174. §-ból álló tervezet 1. §-a megállapítja egyházunk nevét, hogy az „A romániai magyar református egyház”, amely a más országokban levő református egyházakkal szemben teljesen önálló és azoktól független, azonban hitcikkeinek azonosságánál fogva, azokkal hitbeli, lelki közösséget alkot.

Nagyon fontos része a törvénynek a 2. §, amely megállá-

pitja, hogy a két egyházkerület: nevezetesen az erdélyi és királyhágómelléki, az alapoknak azonossága mellett is, szervezetében és kormányzatában a történelmi fejlődés folytán részben különbözik egymástól s felsorolja a lényegesebb szervezeti és kormányzati különbségeket, amelyeket a jelen törvény is elismer és fenntart. Majd szól a törvény az egyházközségekről [15—21.] az egyháztagok egyházközségi illetőségéről, kötelességeiről és jogairól [22—30.], az egyházközségi tisztviselőkről, akik között említi a missziói munkásokat is [31—56], az egyházközségi tisztviselők választásáról [57—64.], a presbitériumról [65—77.] és az egyházközségi közgyűlésről [78—80.], sorra jön az egyházmegye [81—99.], az egyházkerület [100—150.], a zsinat [151—174.], a zsinati állandó bizottság [175—181]. Ez utóbbi a régi konvent helyett illesztetett bele az egyház alkotmányába; maga a zsinat választja a maga kebeléből, tehát minden tagja a presbitériumtól nyert megbízás alapján ül székében [míg a magyarországi konvent tagjait csak az egyházkerületek delegálják]. Az utolsó pont az országos értekezletekről szól [182. §]. Már előzőleg ugy az egyházmegyéről, mint az egyházkerületről szóló rész végén intézkedett a zsinat, hogy az egyházmegyékben működő lelkészek, tanítók, presbiterek, az egyházkerületek lelkipásztorai, tanárai, tanítói és presbiterei értekezleteket alkotnak, amelyeknek kötelezett tagjai, amely értekezletek évenként legalább egyszer ülést tartanak. Ezek az egyházmegyei és egyházkerületi értekezleteket az országos értekezletek tetőzik be, amelyek az egyetemes egyház hitéletét, alkotmányát, a gyülekezeteiket és azok intézményeit, az egyetemes testületeket és azok által képviselt érdekeket érintő kérdéseket tárgyalják.

A törvénycikk letárgyalása öt napot vett igénybe. Utána az Istentiszteleti Rendtartásra került a sor. Szombaton és vasárnap este foglalkozott a zsinat a 40. paragrafusra terjedő rendtartással, amelyet úgy állapított meg, hogy az az erdélyieket is, a királyhágómellékieket is kielégítette. Elrendelte, hogy a hétköznapi istentiszteleteken az imádságon kívül biblia is olvastassék; a bibliaolvasást beillesztette a vasárnapi és ünnepi istentiszteletbe is: az első imádság elé, de elhagyta az első imádság után mondani szokott Miatyánkot. A keresztelésnél, urvacsoraosztásnál hangzani fog a Hiszekegy. Megszabja a zsinat a konfirmáció, a házasságkötés megáldása, a temetés menetét is; eltiltja az olyan bucsuztatást, amelyben a halott atyjafiától és ismerőseitől névszerint bucsuzik; előírja a lelkészszentelést és püspökszentelést; kötelezi a lelkészeket, hogy a rendtartásban megállapított

kötött szövegeket [a Miatyánkot, a Hiszekegyet, a kérdéseket] olvassák s a rendtartást 1933 január 1-vel életbe lépteti.

Bámulatra méltó munkát végzett a zsinat egyeztető bizottsága, amely egy nap és két éjjel az elfogadott I-ső törvénycikknek és az istentiszteleti rendtartásnak hiteles szövegét a jegyzőkönyvek alapján befüről betüre megállapította.

Az egyház alkotmányáról, szervezetéről és kormányzatáról szóló első törvénycikket és az istentiszteleti rendtartást harmadik olvasásban a hétfő délelőtti [nov. 21.] ülésen fogadta el a zsinat.

Ekkor következett el a zsinat felejthetetlen bezáró jelenete Ugron István erdélyi főgondnok nemesveres beszéde és dr. Makkai Sándor püspök könnyekig megható imádsága, s a zsinati atyák meleg bucsuzása. Akik összegyűltek Nagyváradtól Sepsiszentgyörgyig s a nyolc napig tartó istenes munka közben egymásban testvérekre találtak, meleg kézszerítással s azzal a tudattal bucsuztak el egymástól, hogy munkájok nem volt hiábavaló. Jó munkát végeztek, amiért Isten nevére térjen dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás!

(Ref. Híradó)

Elmélkedés egy cikk fölött.

A R. L. 27-ik számában jelent meg Pálffy Istvánnak egy cikke. „Lelkészi állások számának szaporítása“ címen.

Olyan hangot pendít meg benne a cikkíró, amelyen a mi sajtótermékeinkben eddig ritkán hangzott el. A magyarországi ref. lapokban már régebben felvetődött e kérdés, a helyzet kényszerítőbb voltánál fogva s pro és contra vitatják a tényt, aminek hullámcsapásait már mi is kezdjük érezni s amely P. I. cikke megírásánál főmotivumként szerepel: a s. lelkészek elhelyezkedési lehetőségét.

A kérdés aktualitása nálunk is növekedőben van. Az Erdélyi Egyh.-ker. hivatalos lapja e kérdéssel foglalkozva, ama véleményének ad kifejezést, hogy a lelkészi tultermelés egyáltalán nem képezheti semmiféle aggodalom tárgyát, mert megváltozott helyzetünkben nem lehet olyan lelkészi tultermelés, melynek hitünk és fajunk megtartására irányuló munkája valaha is fölöslegessé válhatnék.

Elhelyezkedési lehetőségül odaállítja a belmisszió óriási mezejét: diakonia, gyermekek, ifjak, felnőttek között végzendő munkák stb. stb. munkaköröket, mely területeken még igen kevés az arató. Gyönyörű szép elgondolás ez és a kérdésnek

nagyszerű megoldása lenne, mert míg egyfelől ilyen módon nem állhatna elő az a szomorú helyzet, hogy a kibocsátott s. lelkészeket nem tudja az egyház elhelyezni, másfelől egy új lelkitavasznak a kilombosodása indulna meg ezáltal.

De hol vannak azok az anyagi források, amelyek e munkakörök megszervezésénél, benépesítésénél rendelkezésünkre állának?

A mai helyzet az, hogy a gyülekezeteknek, — még az egykor jómódu s ma is ebben a hirben álló gyülekezeteknek is — a teherbíró képessége napról-napra csökken. Elég bizonyosága ennek az a szomorú tény, hogy egyre több lesz azoknak a gyülekezeteknek a száma, melyek e-megyei és kerületi tartozásaikkal évről-évre hátralékban maradnak s tanítóinkat nem képesek fizetni, aminek okát kereshetjük talán a hitélet meggyöngyülésében is, de kétséget kizáróan domináns szerepe van itt ma a rokasztóan súlyos gazdasági helyzetnek. Hogyan lehetséges ilyen körülmények között, amikor a már meglevő és évszázados multa visszatekintő intézményeinket is alig bírjuk fenntartani, új állások kreálása?

Lelkeszi nyugdíjintézetünk nincs abban a helyzetben, hogy a már fungensképtelen beteg vagy öreg lelkipásztorainknak csak a létminimumot biztosító nyugdíjösszeget is megadhatná s ennél fogva kénytelenek tovább is posztjaikon maradni, ami a s. lelkészek elhelyezkedési lehetőségének legsúlyosabb gátlóoka. A kongrua szinte névlegessé vált már s a gregális papság, mely zömének ez volt a nyugodt megélhetést biztosító anyagi alapja, ennek 75 százalékos csökkentése s a megmaradt jelentéktelen összegnek is rendszertelen kiutalása folytán sziszifuszi harcot küzd az élettel.

Ez a helyzet ólomsullyal nehezedik a s. lelkészekre is, kiknek legtöbb helyen ez volt s ez ma is a javadalma, ami ezenkívül van — városi káplánságoknál talán igen — de falun alig vehető számba.

S ha nem is osztom az ORLE hivatalos lapjában még ez év tavaszán megjelent cikk írójának a véleményét, aki a s. lelkészek kibocsátásának korlátozását részint az elhelyezkedési lehetőségnek a nagy nehézségével, részint az állásnélküli s. lelkészek nagy számával, másfelől a már állásban levőknek is igen nehéz megélhetési körülményeivel indokolja, figyelmeztetve arra, hogy „a nélkülözés elkeseredett munkásokat szül“, a tényt letagadni nem lehet; miközöttünk is vannak elkeseredett munkások.

Bizonyos, hogy a kívánatos és ideális helyzet az volna,

hogy a lelkészek ne csak a jólét puha karjai között tudjanak beszélni önmegtagadásról, keresztről, életünk anyagi oldalának is bátor Istenre bizásáról, hanem a mi életünk nem egyéb, mint igénylefközések, lemondások, nélkülözések, kereszthordozások meg nem szakadó sorozata, akkor az életünket állítsuk oda, nagyszerű igazolásául annak a hitnek, mely tudja, hogy Isten kezében életünk, azért nem csüggedünk. Nem volna szabad megtörténnie annak, hogy amikor a világválság hullámai a paróchiák ajtain is betódultak, akkor a lelkipásztor ajkáról hangozzék el a legkevesebb bizodalom, reménység, vigasztalás, s a legtöbb panasz és sötét aggodás.

Kispereg.

Gavallér Lajos, s. lelkész.

(Folytatjuk.)

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Gy. Kovács Lajos szigorló orvos Gy. Kovács József ombódi lelkésztestvérünk egyetlen fia 28 éves korában november 21-én Debrecenben öt heti — hivatásának teljesítése közben szerzett — súlyos betegség után elhunyt. A sokat küzdött, szép reményekkel biztató, törekvő ifjút tanulói pályája legvégén, diplomájának megszerzése előtt néhány hónappal szólította el az Ur. Temetése 23-án volt. Fölötte Uray Sándor mondott vigasztalást adó áhitatos imádságot, sirjánál pedig Huszár Endre tábort lelkész, mint tartalékos honvédhadnagytól megható siri beszéddel bucsuzott tőle. Az elszólított ifjunak a hirtelen véget ért élet helyett adja meg az Ur a mennyek örök ifjuságát, a nagyon megpróbált és legfőbb reményüket vesztett szülőknek pedig adja meg az apostoloknak II. Kor. 1. r. 1-4. v. ben kifejezett boldog vigasztalást.

HIREK

Harangavatósi és renovációs ünnepség Gyán. A közel 2000 lelkes ágyai gyülekezet örömmünepet tartott november 20-án, amikor a templom és orgona renoválásáért s a még tavaly beszerzett nagy harangért adtak hálát az Istennek. Az ünnepséget délután lelkészkeri és a párhuzamosan tartott papnék

értekezlete előzte meg s mind a kettő a legaktuálisabb problémákkal: az ifjusági munkával, nőszövetségi ügyekkel és anyagi gondjainkkal foglalkozott. Utána a zsufolásig megtelt templomban megkezdődött az ünnepség, amely három óra hosszan át szolgáltatta az igének sokféleképen megkésztett drága ételeit és italait,

Balogh László zeréndi lelkész áhitatos imája után Nagy Zoltán erdőhegyi lelkész hirdette az ígét s a megújított templommal kapcsolatosan lelki megújulást sürgetett. Majd Bokor Sándor feketegyarmati lelkész tartotta meg szíveket megmozdító hitelesítő előadását, amelyben a mai világ zavarából kivezető utat jelölte meg az imádságos, istenes-élet visszaállítása által. Utána Dávid Sándor, a zeréndi egyház oszlopos tagja olvasott fel érdekes szivreható elbeszélést, Vass Jenő vadász lelkész a kálvinista papról szóló tartalmas, formás költeményét olvasta fel, míg Iggyártó Sándor bélzeréndi lelkész a reformáció szellemerkölcsi jelentőségéről tartott mindvégig érdekes népies hangú szabadelőadást. Az egyházi énekkar Nagy Péter karmester szakavatott vezetése mellett, három szép egyházi dallamot adott elő az egyes előadások között, míg az egész ünnepséget Fogarassy Bálint helybeli lelkész áldása rekesztette be, akinek Isten után legtöbb része van emez egyházunkat gazdagító szent művek létrehozásában, a mellette buzgó szívvvel és lelkes fáradozással kitartó hitvesével együtt.

Nőszövetségi teadélután Kisjenőben. Igen gazdag műsorral rendezte meg november 13 án első teadélutánját az Erdőhegy-kisjenői Nőszövetség. A műsoros ünnepségen mintegy hatszázan jelentek meg a társadalom minden rétegéből. Úgyesen elszavalt, ez alkalomra írt, prolog vezette be a műsort, amelynek első részében két komoly előadás

is volt. Egyiket a helybeli lelkész tartotta az Isten akaratát megértő és tolmácsoló nőről, a másik előadást nagy érdeklődés és elismerés mellett Ajtay Béláné, a nagyszalontai egyházmegyei Nőszövetség ügyvezető elnöknője tartotta „Egy csésze kávé” cím alatt és sok értékes, intelligens gondolatot közölt szellemes és oktató modorban, szép és fordulatos stílusban a hálás hallgatósággal. Kilenc nőszövetségi asszony nagy tetszés mellett adta elő Derzsi Endre „Mit akar a Nőszövetség” című darabját élénkítő mozzanatok és egy női karének betoldásával. Egy alkalmi költemény is szerepelt a műsor első részében, amelyben a lelkész kisleánya a szervezkedésre hívta fel a nőket. A műsor második részét az énekkar népdalegyvelegei, egy monolog és két bohózat előadása töltötték ki, amelyben a helybeli műkedvelők arattak sok megérdemlett tapsot és elismerést. A lelkész záró szavai után az egybegyűlt közönség részére teát és kávékat szolgáltak fel a Nőszövetség tagjai, akiknek buzgólkodása nemcsak marandó erkölcsi hasznot, de szép anyagi jövedelmet is eredményezett, mert a tánc nélküli teadélután közel 7000 leies bevételéből 5000 lei a tiszta jövedelem. Istené a dicsőség mindenekért. N. Z.

A nagyváradi „Réfi Férfiak Szövetségének” megalakulása október 25 én a Püspöki uti ref. imaház bibliaköri termében megtörtént. A 160-ik dicséret eléneklése után dr Szabó Lajos lelkész imádko-

zott, majd felolvasta és megmagyarázta a „Férfiak Szövetségének” megalakulására vonatkozó püspöki körrendeletet. A megjelentek egyhangu lelkesedéssel kimondták, hogy a nagyváradi „Réti Református Férfiak szövetségét” megalakítják és e nehéz időkben a „Krisztusért, Anyaszentegyházunkért és Népünkért” folytatott heroikus küzdelemben egy akarattal vegyenek részt. Havonta kétszer, minden második héten, kedden este bibliaórákra jönnek össze. Itt akarják megszerezni azokat az erőket, melyek képessé teszik őket azokra a nemes munkákra, melyeket lelkészök irányítása mellett akarnak végezni.

Az imahét alkalmával Végváron a bibliaolvasásra kijelölt textusokat presbyterek olvasták fel. A példa igazán követésre méltó volna. Az imaheti összejöveteleket különben minden este megtartották s azon a helybeli tanítókon kívül Streleczyk Sándor klopódiai lelkész és Kovács Géza külmissziói utazótitkár is tartottak előadásokat és biblia magyarázatot. A résztvevők száma minden este meghaladta a százat.

Felhívás. A „Harangszó” XII. évfolyamának megindíthatása miatt felkéri a lap szerkesztősége minden hátralekös lelkészi előfizetőjét, hogy előfizetési díj tartozását kiegyenlíteni, valamint az el nem helyezhető példányszámokat bejelenteni szíveskedjenek ez évi december 15-ig. Ellenkező esetben úgy tekintetnek, mint aki hallgatólagosan beleegyezését adta a lap további küldéséhez és a lelkészi államszolgálatból tartozásaik visszatartathatók. A súlyos gazdasági helyzetre tekintettel csak ily körülmények között képes megjelenni a lap a téli időszakban heti 8 oldalon 35 lei előfizetési árban és a nyomtatással járó tekintélyes költségeket és a kiadással járó kötelezettséget teljesíteni.

Orgonista-kántor, ki jelenleg is állásban van, cserélni óhajt, vagy más hasonló állásra ajánlkozik. Bővebb felvilágosítással lapunk főszerkesztője szolgál.

Társszerkesztők; Arday Aladár,
Bokor Sándor, Szombati Szabó
István és Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

5794—1932. sz. KÖRRENDELET. Valamennyi Nagytiszteltű Esperes és Lelkész uraknak. A „Reformátusok Lapja” nov. 10 i [32. sz.] számában az egyházkerületi belmissziói előadó által jelzett ifjúsági lap megindításához feltétlen szükséges tudnunk az egyes egyházközségek felvevő képességét s ezért felhívom lelkésztársaimat, hogy legkésőbb december 15-ig jelent-

sék be Kiss Bertalan utazótitkárnál [Püspöki Hivatal címén], mennyi az a példányszám, mit gyülekezetükben a lapból elhelyezni képesek. Oradea—Nagyvárad, 1932. november 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

5647—1932-I-sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi presbitériumnak.* A közigazgatási törvény 77. §-a szerint a községi tanács tagja hivatalból [membru de drept] az illető községben levő és legtöbb egyháztaggal bíró kisebbségi egyháznak reprezentánsa. A törvény 366 §-a szerint ennek a reprezentánsnak a kijelölése olyképen történik, hogy a községi [városi] választás előtt a prefektus összehívja azt a testületet, amelynek ki kell jelölnie a maga reprezentánsát, jelen esetben tehát a híveket, hogy jelöljenek ki egy tagot. Ez a kijelölő gyűlés egy bíró [törvényszéki vagy járásbíró] elnöklete alatt ül össze. A megválasztott az lesz, aki a legtöbb szavazatot kapja.

A törvénynek ezt az intézkedését eddig azért nem kellett végrehajtani, mert amidőn a jelenleg érvényben levő és 1929-ben meghozott közigi, törvény alapján az első választás történt, erre különleges intézkedés volt olyan formán hogy ezeket a hivatalból való tagokat a kormány, illetőleg a prefektus nevezte ki, ugyancsak a hívek közül [rendszerint a lelkészt]. Most azonban, midőn másodszor tartanak választást, végre kell hajtani a törvényt eredeti formájában és ezért történik intézkedés a kijelölésre vonatkozólag.

Természetesen csak ott történik választás, ahol a régi tanácsok feloszlata folytán új tanácsokat kell választani, vagyis ahol most időközi bizottság [comisie interimere] áll a város vagy község élén. Biharvármegyében pl. sok község van, ahol az 1930-ban megválasztott községi tanácsok még működnek. Itt tehát nem szükséges semmiféle intézkedést tenni. Ezt azonban az illető község vagy város lelkészének kell tudnia, hogy az ő lakóhelyén lesz-e választás vagy nem.

Egyebekben pedig ezuttal most csakis a városi tanácsokba való egyházi reprezentáns kijelöléséről van szó.

Ebből a célból és ilyen értelemben írt át hozzám a kultusz-miniszter ur is 162,234—14408—1932, sz. levelében, bemellékelvén ahhoz a belügyminisztériumnak a prefektusokhoz intézett rendeletét és annak a rendelkezésnek a fogalmazványát, mellyel a prefektus a képviselőt kijelölésére jogosult városi egyházközségeket a kijelölésre összehívja s ilyen értelemben kérte a miniszter ur az én intézkedésemet is a városi ref. egyházközségek képviselője kijelölésének alakításai tárgyában.

A legcélszerűbb eljárás kétségtelenül az volna, ha maga a presbitérium delegálná az illető tagot. Minthogy azonban a fent felhívott törvény másképen rendelkezik, ahhoz kell alkalmazkodnunk.

Kérem tehát a városi egyházközségek lelkészi hivatalait [ahol t. i. a képviselő kijelölésére a kisebbségi egyházak közül a hívők legnagyobb létszáma címén református egyházközsé-

gelnk jogosultak a törvény értelmében), méltóztassanak követni az alábbi utasításomat:

1. Minden ilyen egyházközség állítson ki román nyelven [esetleg román és magyar nyelven] tagjai részére egy olyan bizonyítványt, mely igazolja, hogy az illető a kérdéses egyházközségnek tagja. Ennek a bizonyítványnak a román szövege körülbelül az lehetne: „Noi, conducătorii eclesiei reformata din oraşul..... certificăm, că Dl. X. X..... domiciliat în comuna..... este membru a eclesiei reformata a oraşului..... şi are drept de vot la alogarea membrului de drept în consiliul comunal urban..... În baza art. 366. din legea pentru organizarea administraţiei locale. Dat. în.....

A bizonyítvány szövegét aláírja a lelkész és az egyházgondnok.

2. Az egyházközség képviselőjére természetesen annak lelkésze elsősorban jogosult és illetékes. Ahol azonban a lelkész személyétől, akár annak kora vagy egészségi állapota, akár egyéb fontos szempontok miatt elkellene tekinteni, ott leghelyesebb volna megválasztani a románul tudó, lehetőleg diplomás egyháztagot [ügyvéd, orvos, tisztviselő], aki a maga tudásával és kellő felkészültségével ne csak a kisebbségi egyház, hanem a magyarság érdekeinek is alkalmas képviselője és védelmezője lehessen.

Mínthogy a tanácsválasztásoknak december hó folyamán mindenütt be kell fejeződniök [pld. Biharmegyében december 3—15-ig vannak kiírva] és mert a reprezentáns kijelölésének a választás előtt 10 nappal meg kell már történnie, a kérdéses egyházközségi bizonyítványok kiállítására, illetőleg az erre vonatkozó intézkedések megtétele a lelkészi hivatalok és presbitériumok részéről égetően sürgős.

Mindezeket szigorú miheztartás végett közölve vagyok Oradea—Nagyvárad 1932. november 23. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

5729—1932 III. sz. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli Nt. Lelkész, Segédlelkész és Lévita uraknak Értesitem mindazon érdekelt Nt. Lelkész, Segédlelkész és Lévita urakat, akiknek államsegélye szempontjából akár az 1932, akár az elkövetkező 1933. év január 1-től kezdve szolgálati idejük alapján vagy családi állapotukban történt változás folytán újabb korpótléokra vagy családi pótlékokra jogosultságok megvolna, a minisztérium 171275—14,991. sz. e hó 15-én kiadott rendelete értelmében további intézkedésig ezen szóbanforgó pótlékokat nem engedélyezhet. Midőn ezt közlöm, kérem az érdekelteket, hogy a fentiek alapján elmaradt családi és korpótlékok ügyében sem felterjesztéseket, sem sürgetéseket hivatalomhoz annál inkább ne terjesszenek fel, mert e tekintetben csak a fenti választ adhatom és érdekeikben semminemű intézkedést nem tehetek. Oradea—Nagyvárad, 1932. november 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Nagy. Református Lelkészi Hivatalnak
Jud. Bihor

Tinca—Tenke

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea—Nagyvárad, Str. Petru Maior 1.

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani **legjobb mintájú
iskolai nyomtatvány-
raktáramat.**

Román magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az
állami tanügyi főhatóságok által approbálva vannak és a
legjobb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Az **iskolai
nyomtatványok** árát mélyen leszállítottuk. **Egyházaknak** nagy árengedmény. — Szives megrendelését kéri

Béres Károly könyvkereskedése
Oradea—Nagyvárad, str. A. Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon
6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönbébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STR. DR. AUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.
a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A zsinat munkája.

I.

A zsinat második ülészaka, mint tudvalevő két törvénycikket tárgyalt le és fogadott el, u. m. az I, az egyház alkotmányáról, szervezetéről és kormányzatáról és az istenitiszteleti rendtartásról szóló törvénycikkeket. Mindakettő nagyjelentőségű egyházunk életére nézve, mert az egyik egyházunk fenntartó gerince, a másik pedig egyik életmegnyilvánulása. Bizonyára mindenkit érdekel, hogy milyen lesz ez a közeljövőben, tehát szükségesnek látjuk, hogy megjelenésük és életbeléptetésük előtt — legalább főbb vonásaiban ismertessük.

Az I törvénycikk az általános határozatokon kívül négy részből áll, u. m. az egyházközség, az egyházmegye, az egyházkerület és a zsinat c. részekből.

Az általános rész az egyház nevét, a két egyházkerület közötti különbségeket, egyházunknak az államhoz való viszonyát és más általános érdekű törvényeket foglal magában. Fontos az 1. § vége az autonomiánkat biztosító törvények felsorakoztatása, a 2. § legelején a zsinatpresbyteri elv leszögezése és a 7. § ban a különböző testületek jogainak biztosítása, mely szerint azok szabályrendeleteket alkothatnak.

Az egyházközségekről szóló első részben az anyaegyházközségek lélekszámának maximumát az új törvény is 5000 ben állapítja meg, de több lelkésszel bíró nagyobb egyházakban — ha a külön egyházzá szervezést nem teszi is feltétlen kötelezővé, e'rendeli a külön egyházrészekre tagozódást és az egyes részek feladatát részletezi. [17. §] Az egyházközség tisztviselőinek számát az új törvény megszorítja, mert ilyenekül sorolja fel a presbitereket, a diakonust, diakonisszát, iratterjesztőt és egyházfit is [31, §] és jogot ad más tisztviselői állás szervezésére,

A 37. §. sorolja fel teljes precizitással a lelkészek kötelességeit, kiterjesztve azokat a gyülekezeti élet minden lehető részletére. A kötelességek között nagy részt foglal el — jóval nagyobbat a régi törvényben levőnél — a hivek lelki gondozására irányuló, közelebbről a belmissziói munkák felsorolása. Általában a belmisszió nagyobb súlyt nyert az új törvény által, ami nemcsak a gyermekek, ifjúság, felnőttek körében végzendő feladatok, a családok, betegek, szegények látogatásának stb. külön nyomatékkal való kiemeléséből tűnik ki, hanem abból is, hogy megállapítja a presbytérium jogait és kötelességeit a belm. munkában és az egyh. községi közgyűlés feladatait is kibővíti velük, valamint hogy a belm. előadó tagja az egyh. m. és kerületi tanácsoknak, a püspöki székeknek és a szokásos vizitációknak. A régiénél nagyobb mértékben terjed ki az új törvény gondja a lelkészek feleségeire. A 39. § szerint „feleségül hozzájuk illendő műveltséggel bíró, jó családból való, vallásos buzgóságban kitűnő, mindenben feddhetetlen és csak református nőt vehetnek”. A lelkész mellékfoglalkozást csak az egyh.-m. közgyűlés, illetve tanács beleegyezésével folytathat [39. §]. Ott, ahol legalább három lelkész, vagy lelkészjellegű tanár van, lelkészi kollégiumot kötelesek alkotni, mely negyedévenként gyűlést tart [40. §].

A gondnok hatáskörét az új törvény megszünteti, mert ezennel a presbyteri határozatokat és felterjesztéseket nem írja alá. [43 §.] A presbyterségre magasabb követelményt állapít meg: „az egyházközség közbecsülésben álló, feddhetetlen, egyházunk rendtartásait és törvényeit mindig tiszteletben tartó, tisztességes családi életet élő és lehetőleg vagyoni biztosítékkal bíró tagjai közül választhatók” — de még mindig nem emeli ki azt, ami szerintünk a legfőbb és csaknem mindent magában foglaló követelmény, hogy vallásos életű legyen. Rövidítette a presbyterek kötelességeit. Kötelességük „az egyházközség tagjait az egyház és iskolák iránti kötelességeik teljesítésére buzdítani, az Isten törvényeinek megtartására szeretettel figyelmeztetni; inteni azokat, akik rendetlenül járnak [I. Thess. V, 14]; inteni, mint atyjokfiát [II. Thess. III. 15]; felépíteni alázatosság lelkével [Gal. VI. 1.]; a felügyeletükre bízott tagjait rendszeresen meglátogatni; a lelkigondozás és belmisszió munkájában a lelkésznek segítségére lenni [45. §.] Külön § van a kötelességét nem teljesítő presbyterről, mely tagadhatatlanul haladást jelent a régihez képest, de némely részében még mindig nem elég határozott: pl. nem választható presbyterre az, aki a közönséges istentiszteletek látogatását állandóan elhanyagolja, — a legfontosabbra: az úrva-

csorázás kivánalmára vonatkozó kifejezése pedig nagyon elasztikus: „aki az úrvacsorával való éléstől vonakodik”. [46. §.] [Volt olyan indítvány, mely évenként legalább kétszeri úrvacsorázást kívánt, de a többség elvetette.]

Az énekvezér hivatalos működésében tartozik a lelkész utasításait teljesíteni s az önálló énekvezér a gyülekezeti belmissziói munkában és szükség esetén az egyház igazgatási feladatok végzésében segédkezni [51. §.]. Egészen új a törvénynek a missziói munkásokról szóló 53–55. §-a. Ugy ők, mint a presbyterek ünnepélyes istentisztelet keretében bocsáttatnak ki, iktattatnak be és tesznek esküt.

Törvénybe foglalta a zsinat a nálunk szokásos félévenként tartandó lelki kérdésekkel foglalkozó presbyteri gyűléseket [67. §.], valamint, hogy a gyűlést a lelkész imádkozással nyitja és áldással zárja be. A presbyterium kötelességeit a 75. §. az egész abc betűit igénybe vevő a 7. pontok alatt bőven, az egyházi élet minden fázisára kiterjedőleg precizirozza. Elvi kijelentést foglal magában az a) pont utolsó mondata: az egyházi törvény értelmében gyakorolja az egyházi fegyelmet.

Az új törvény több jogot ad a nőknek, amennyiben lehetnek presbyterek, de számuk a választott presbyterek számának $\frac{1}{4}$ ed részénél többre nem mehet, — továbbá önálló énekvezérek, diakonisszák és iratterjesztők, szegények és árvák gondnokai, valamint a közoktatásban és vallásoktatásban betölthetik a számukra biztosított tisztségeket.

A második rész az egyházmegyére vonatkozik.

E szerint az egyh. m. tisztikar megbízatása időhöz kötött: 12 évre szól, melynek elteltével tisztújítást kell tartani. Új kormányzati szerv az *egyházmegyei tanács*, mely az egyházmegyének egyik közgyűléstől a másikig felelős kormányzója. Hatáskörét az egyh.-ker. szabályrendelettel állapítja meg. Tagjai: hivatalból az esperes, egyhm. gondnok, lelkészi és világi főjegyző és a választott tanácsosok. Még pedig ha az egyh. megye lélekszáma 15,000-nél kevesebb 4 lelkészi, 4 világi és 1 tanító, ha több, de 30,000-nél kevesebb 5–5 és 1 tanító, ha 30,000-nél is több 6–6 és 1 tanító, kiket 6 évre választanak az egyh.-m. közgyűlési tagok sorából. Tagjai még a belm., tanügyi, műszaki előadó, a számvevő, pénztáros és ügyész, de ez utóbbiak csak tanácskozási joggal bírnak.

Új tisztség a műszaki előadó és új intézkedése a törvénynek, hogy az e. m. főjegyzők hivatalból tagjai az egyh.-ker. közgyűlésnek.

A harmadik rész az egyházkerületre vonatkozó §-okat foglalja magában.

Tisztviselői közül a püspököt, főgondnokot és az erdélyi kerületben a lelkészi főjegyzőt, valamint a belm. előadót életfogytiglan választják, a többi tisztviselők megbízatása Erdélyben 6, nálunk 12 évre terjed. A püspököt ezentul nem szentelik, hanem az esperesek által ünnepélyes istentisztelet keretében iktatják be. A püspök helyettese a főjegyző.

Az egyh. kerületben is lesz kerületi igazgatótanács, melynek joghatáskörét, belső szervezetét és ügyrendjét a ker. közgyűlés szabályrendelettel állapítja meg. Tagjai a püspök, főgondnok, főjegyző, belm. előadó és az egyh. ker. közgyűlés által megállapított számban választott tanácsosok.

A mi egyházkerületünkben részben új a püspöki szék, mely javasló és véleményező testület. Tagjai a püspök elnökle mellett az esperesek, a főjegyző és a ker. belm. előadó.

A negyedik rész a zsinatról intézkedik, melynek időtartama 12 év és melynek van egy állandó bizottsága, — a régi konvent helyett. Tagjai a püspökök és főgondnokok s 12 lelkészi és világi tag a zsinati tagok sorából: 8 erdélyi és 4 a királyhágómelléki kerületből.

Eldöntötte a zsinat a lelkész- s b. egyesületek ügyét is, amennyiben megállapította, hogy a lelkészek, tanítók, tanárok, presbyterek egyh. m. kerületi és országos értekezleteket tarthatnak. Mindegyik ügyrendjét maga állapítja meg és az egyh.-m., kerületi közgyűlés és zsinati állandó bizottság erősíti meg. Az e. m. és ker. értekezletek tisztikarukat maguk választják meg, de felügyelője és ellenőrzője az esperes, illetve a püspök, ki hivatalból meghívandó. Az országos értekezet elnöke a püspök, illetve a presbytérium, a főgondnok elnököl. Az országos értekezleteket összehívni a zsinati bizottságnak, azaz elnökének van joga.

Az egyh.-m. és kerület lelkészei, tanárai, tanítói, egyházi tisztviselői minőségükben egyesületet nem alkothatnak. Az országos értekezletek állandó formát is vehetnek az érdekelt testületekre nézve, mely esetben ügyrendet alkotnak és tisztikart választanak. Fölöttük a zsinati állandó bizottság felügyeletet és ellenőrzést gyakorol.

Az I. törvénycikk többi része ugy általánosságban meg-
egyezik a régi törvénnyel.

Debreczeni István.

Elmélkedés egy cikk fölött.

(Folytatás)

De éppen a R. L. 22. számában megjelent szomorú közlemény mutat rá arra, hogy vannak sorainkban elkeseredettek, kétségbeesettek.

Azt azonban el kell ismerni, hogy annak, hogy az említett közleményben leírt szomorú eset megtörténhetett, egyik indító rugója az az erőfeletti küzdelem, amit a rendes lelkészek nagy része viv a gyülekezet és önmaga, családja megtartásáért. És itt akarok a tulajdonképeni tárgyra rátérni.

Szép gondolat az Pálffy Istvántól, hogy a s. lelkészek elhelyezésének a problémáját a lelkészi állások számának szaporításával óhajtja megoldani. Hiszen így megvalósulhatna az a régóhajtott helyzet, hogy egy lekipásztorra csak annyi lélek gondozása bizassék, amennyivel intenzív személyi pásztorációt végezhetne, mert minél intenzívebb a pásztoráció, annál erősebbé válik a hit s minél mélyebb lesz a hitélet, annál közelebb jut igazi céljához az egyház. Biztos vagyok benne, hogy nincs lekipásztoraink között egy sem, aki ezt a boldog állapotot ne kívánná. De a lelkészi állások számának szaporítását éppen most vetni fel, amikor meglevő intézményeinket is, szinte minden segítségtől megfosztva és teljesen a magunk erejére utalva alig bírjuk fenntartani, ezt a gondolatot nem tartom időszerűnek. Így csak az gondolkozhat ma, aki egy idegen mesevilágból, ahol a reális tényezőkkel nem kell számot vetni, lépve a mi anyaszentegyházunknak a valósággal küzdő megpróbáltatásos életébe. P. I. pedig ismeri a mi hűségét, de nehéz harcunkat.

Nagyon sok kellemetlenségnek a magvát hintené el az már is, ahogyan cikkiró a kérdés megoldását elgondolja.

Az, hogy bármelyik rendes vagy s. lelkész bármikor és bárhol csupán „előzetes bejelentés után” — tehát az illetékes lelkész engedélye nélkül is — fungálhasson, nem egyéb, mint a inschatedrae megcsorbitása, ami az E. T. I. tc. 140. §-ába ütközik. Nem tudom, gondolkozott e P. I. e sorok papirra vetésekor, hogy mennyi egyenetlenségnek a forrása lenne, ha e gondolat megvalósulna. Ezt meglehet tenni egy olyan missziói területen, ahol jogi szervezettségről nincs szó, de nem az önálló jogi szervezettel bíró egyházközségekben.

Méltányolni tudnám P. I. amaz intencióját, mellyel alá támasztja elképzelését, hogy t. i. a keresztyén református hit elmélyítése lenne ennek a gyülekezeti járásnak a célja, de akkor

miért beszél ezzel kapcsolatosan díjlevélről, ami — őszintén szólva — azt a látszatot kelti az olvasóban — ne vegye ezt sértésnek a cikkíró — hogy a hitélet mélyítése csak secunder jelentőségű e munkánál, s a főcél a hitnek díjlevéllel való beváltása, „Méltó a munkás az ő jutalmára“, mondotta Jézus; Pál apostol pedig így szól az I. Kor, 9, 14. v. ben: „Eképen rendelte az Úr is, hogy akik az evangéliumot hirdetik, az evangéliumból éljenek“, de ezek a szavak nem jelenthetik azt, hogy igehirdetésünknek főcélja egyenesen a díjlevél legyen. Már pedig a gyülekezetjárást ennek az elérésére óhajtja végeredményben is beállítani P. I. A cél pedig rányomja karakterét az egész munkára s ezért egyenesen károsnak, a gyülekezeti életre nézve veszedelmesnek tartom ezt a gondolatot.

De különben is annak a buzgóságnak a levezetésére, „amely az alkotnivágyás emésztő lázában kristályosodik ki“, kérdem: nincs-e elég módja, terrenuma minden egyes lelkipásztornak abban a gyülekezetben, amelynek vezetését reábizta Isten? Hiszen annyi tennivalónk van a hitélet, karitatív munkák s más sociális feladatok terén, hogy ha csak a magunk kicsiny erejét mérlegelnénk s nem számíthatnánk a Szentlélek munkájára bennünk és rajtunk keresztül, valóban kétségbe kellene esnünk a feladatok óriási sokasága, nagysága és a mi erőtlenségünk miatt.

Nem azt akarom én ezzel mondani, hogy az egyes gyülekezetek kínai falakkal izolálják magukat a többi gyülekezettől s egyik gyülekezet lelkipásztorának ne legyen megengedve, hogy a másik gyülekezet előtt hirdethesse sz. evangéliumot, hiszen akiben Krisztus lelke uralkodik, annak ma felfokozott mértékben kell törekednie a testvériség szent egységére és éber szemekkel, áldozatos, imádkozó lélekkel s tette, segítségre hamar kész kezekkel kell az egész anyaszentegyház életét figyelni, de előbb tegyük meg minden tőlünk telhetőt a saját gyülekezetünk körében s azután önként adódnak alkalmak másokért is dolgozni, anélkül, hogy evégből jogi restrictiókkal élne a hivatalos egyház.

El nem tudom képzelni, milyen is lenne az a gyülekezeti élet, amelyben egyik vasárnapról a másikra más-más lelkész hirdetné az Igét s talán a legritkább vendég a gyülekezet saját elkipásztora volna, aki pedig legjobban ismeri annak a gyülekezetnek minden lelki-testi szükségseit, fogyatkozásait, vágyait, mert mindig a gyülekezeteket járja sorba.

Áttudom érezni nagyon mélyen egy családos s. lelkész

anyagi helyzetének idegőrlő nehézségeit. Hiszen én még nőtlen ember vagyok, családi gondjaim, kötelességeim nincsenek és mégis az alatt a négy esztendő alatt, mióta mint s. lelkész munkálkodom, csak egy legszűkösebb keretek között vegetáló élet fenntartásáért bizony jelentékeny összeget kitevő adósság szakadt reám.

De bármilyen nyomoruságos is a helyzetünk, ma ahogyan én látom, a lelkészi állások számának szaporításával nem lehet megoldani ezt a kérdést, először azért nem, mert a gyülekezetek teherbíró képessége amugy is nagyon sok oldalról van igénybe véve s újabb megterhelést legalább is ma nem igen bír el, másodsor pedig azért nem, mert a rendes lelkészek helyzete nem sokkal irigylésre méltóbb a miénknél.

Ma egy megoldása van ennek a problémának: Istenre vetni gondjainkat, békességes tűréssel várni és imádságos lélekkel, minden erőnkkel dolgozni abban a körben, ahová szolgálatra rendelt bennünket az Isten. A többit a maga idejében elvégzi az Ur.

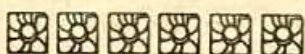
Az egyház a Krisztus teste. A Krisztus teste szenvedő test. Hát csak éppen mi vonakodnánk ebből részt vállalni?

Hiszen... „a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nekünk; mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra.” II. Kor. 4. r. 17—18. v.

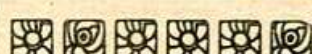
Kispereg.

Gavallér Lajos, s. lelkész.

(Vége.)

HIREK

Felhívás az ifjusági lap ügyében. Hivatkozással a lapunk múlt számában megjelent 5794—1931 sz. püspöki körlevéire, valamint a 32. számban közölt „Református Ifjuság” c. cikkekre, kérem lelki pásztortársaimat, hogy a leg-rövidebb idő alatt jelentsek, hogy a megindítandó ifjusági lapból hány példányra lesz szükség gyülekezeteikben. A lap január 1-én jelenik meg. Előfizetési díja egész évre 25 Lei számonként 1 Leu. Ha kellő számú előfizetés lesz, kéthetenként 8 oldal terjede-

lemben jelenik meg a hivatalos lap alakjában. E lap nemcsak az ifjuságé lesz, hanem általános egyházi érdeket fog szolgálni, tehát nemcsak az ifjuságra, hanem gyülekezeteink minden tagjára támaszkodik. Mindenesetre elsősorban segítséget akar adni az ifjusági vezetők részére az Ifj. Ker. Egyesület munkájában. Debreczeni István, e. ker. helm. előadó.

Iskolaszentelés Albison. Nagy ünnepe volt az albisi ref. egyháznak október 16-án, E

napon tartotta a gyülekezet iskolaszentelési ünnepélyét, amely ünnepély mély nyomokat hagyott a gyülekezet minden tagjának a lelkében. Az albisi ref. egyház ezekben a nehéz napokban nehéz feladatot oldott meg. Amikor a hivek élhetetlensége és hideg közönye miatt iskolák csukódnak be, az albisi ref. gyülekezet egy két tantermes, kulturházzal kibővített egyemeletes iskolát épített, hogy felemelt fejvel állhasson az utókor ítélőszéke elé. A bensőséges ünnepély délután ünnepi istentisztelettel kezdődött, melyen az alkalmi imát és prédikációt Hegedüs Albert szalacsi ref. lelkész tartotta. A hatalmasan felépített, tartalmas és épületes beszéd felejthetetlen élménye lesz a hirtű albisi gyülekezetnek. Este az új iskola kulturtermében gazdag műsor kulturerőadás kezdődött. Az ünnepélyt Saja Sándor helybeli lelkész nívós és szivhezszóló beszéde nyitotta meg. Azután megindult egy gazdag műsor, melynek szereplői a ref. gyülekezet tagjai voltak s akik jóleső bizonyosságot tettek arról, hogy a magyarság mély rétegeiben hatalmas kulturerők szunnyadoznak. Különösen ki kell emelnünk Saja Sándor ref. lelkész „Két gyöngye volt a falunak” című alkalmi, kétfelvonásos falusi színjátékát, amelyet maga tanított be s amit a falusi műkedvelők meglepő ügyességgel adtak elő. Épp így ki kell emelnünk a helybeli ref. énekkart, amely Kemecey György ig. tanító vezetése mellett teljes precizitással énekelt. Műsor után társasvacsora, majd két terem-

ben tánc volt, amely késő reggelig tartott. Albis kicsiny gyülekezte papjával és tanítójával az élen bebizonyította, hogy a hithűség és a faji öntudat még ebben a kritikus időben is nagy feladatok megoldására képes.

Ismét népkonyha lesz Érmihályfalván. Október hó 15-én, majd 20-án fontos értekezlet volt az érmihályfalvai községházán Popovics János főjegyző elnöklele alatt, ahol a helység vezetői: Nőszövetségek elnöknői, lelkészek, gazdákör és ipartestületi elnökök, stb. elhatározták, hogy mint a múlt évben, úgy az idén is megszervezik a népkonyhát, melynek anyagi eszközökkel való ellátására a következő forrásokat jelölték meg: 1. Adóztassék meg a népkonyha javára minden család havi 1 leuval 2. Minden táncmultság jövedelméből egyszáz lei a szegénység támogatására fordítandó. 3. Minden zenés lakodalom után lefizetendő 20 lei a népkonyha javára. 4. A tél folyamán szervezendő szabadegyetem jövedelme a népkonyha javára fordítandó 5. Rendezendő egy büffével egybekötött műkedvelős táncmultság, melynek összjövedelme a szegényalaphoz csatolandó. 6. Az előljárással rendezzen egy gyűjtést a népkonyha javára Felkértek a lelkészek, hogy hiveiket a szószékről hívják fel eme keresztyéni kötelességük teljesítésére. 7. Felkérendő az ideiglenes közs. bizottság, hogy a község, mint tavaly, úgy az idén is lássa el a népkonyhát a szükséges tüzfával. Fenti

vezetőség reméli hogy a helység szegénysége, mint a múlt évben, úgy az idén se lesz magára hagyva. Az elmúlt évben az érmihályfalvai népkonyha kétszáz személyt tártott el a tél folyamán kenyérral és meleg étellel.

„Forrongó lelkek“ címen közöl Nádházy Bertalan tollából kitűnő párbeszédet az „Ébresztő“ októberi száma. Munkanélküli fiatalemberek foglalkoztatására részletes munkatervet találunk benne. A bibliai eszmecserék a keresztyén hit alapigazságaiával foglalkoznak, illusztráló törté-

netekkel és a beszélgetést megindító kérdésekkel. Közöl a lap továbbá reformációi szavaló-kórust. A mellékleten öt nótát találunk, reklámrajzokat és lombfürésszel készíthető játékrájzokat. Előfizetése fél-évre mindössze 2 Pengő. Kérjen mutatványszámot a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetségétől, Budapest, Horánszky utca 25.

Társszerkesztők; Arday Aladár,
Bokor Sándor, Szombati Szabó
István és Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

5875—1932-I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli egyházközség nt. lelkészi hivatalának.* Itt közlöm szószerint azt a felhívást, melyet a vakok érdekében egyelőre azok statisztikájának elkészítése céljából Tóthfalusi József ügyvezető ref. lelkész-társunk (Lakik: Marosvásárhelyen—Târgu Mureș, Szt. György u. 9. sz.) irt és küldött meg hivatalomhoz a Reformátusok Lapjában való közzététel kérése mellett. Midőn e kérést teljesítem, fölöslegesnek vélek ahoz biztató, buzdító szavakat fűzni. Ismerem nt. Lelkész-társaim lelkületét s megvagyok győződve arról hogy e felhívásnak, amely eléggé beszél önmagáért, megértő és résztvevő szívük készséges igyekezetével fognak eleget tenni mindenütt, ahol van csak egyetlen világtalan testvérünk is. Csak kérem őket és elvárom, hogy a kívánt kimutatást december 28 ig egyenesen nt. Tóthfalusi József lelkész ur címére, föltétlenül küldjék el. Oradea—Nagyvárad, 1932 december 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok, püspök.

„A vakok érdekében. Kétségtelen, hogy világszerile nagy a részvét és érdeklődő gond azon embertestvéreink iránt, akik részleges, vagy teljes világtalanságban szenvednek. Ma, a vak ságot úgy tekintjük, hogy magának a társadalomnak kell gondoskodnia a vakok charitativ és szakszerű kezeléséről. Ha gyermekek, nevelésükről. Ha felnőttek, részükre életlehetőségek nyújtásáról. Mi, nem vakok, beszélünk, panaszkodunk ugyan

nehéz életviszonyokról, súlyos gondokról, de vegyük fontolóra azt, hogy mi a mi nehézségünk, gondunk: szerencsétlen vak embertestvéreinkkel szemben? A new-yorki „The Lighthouse Association for the Blind” vezetősége, Dr Altmann Siegfried urral, a wieni hohnewartei intézet igazgatójával, továbbá D. Lelivre urral, a bordeauxi siketnéma és vakintézet igazgatójával folytatott előzetes eszmecsere nyomán merült fel annak elgondolása, hogy valamelyik evangéliumi keresztyéni intézményünkkel kapcsolatosan elődázhatatlan kisebbségi problémánk lenne Romániában vakjaink érdekében megindítandó szeretetmunkás-ság. Az előmunkálatok megvalósításához azonban feltétlenül szükségünk van egy, a vakokról készítendő statisztikára, illetőleg a reájuk vonatkozó megfelelő adatok összegyűjtésére. Statisztikai adatok nélkül, célszerű, átfogó megoldást találni nem lehet, mert hiszen a mindenkori szükségletnek megfelelően kell az intézményt megalapozni, hogy annak társadalompolitikai eredménye is lehessen.

Évégből elhatároztuk, a romániai kisebbségi népek kisebbségi felekezetek szerint való megoszlásának megfelelően az egyes felekezetek lelkeszi havatalai útján leendő adatgyűjtés megkezdését. Legalább is kísérletet teszünk erre. Ezért bizalommal kérjük a különböző felekezetek lelkipásztorait, hogy egyház községeik és az ezek kötelékébe tartozó filiák-, szórványokban stb. lakó és felekezetükhöz tartozó vak testvéreiknek alább jelzendő adatait *velünk f. évi december hó 28 ig írásban összefoglalván közölni sziveskedjenek.* Ha ez adatok beérkeznek, gondoskodni fogunk azok feldolgozásáról és a további teendők utbaindításáról. Adatokat a következőkről kérjük:

1. Község, vármegye, ahonnan az adatok küldetnek.
2. A vak neve. Születési helye, ideje, szülőinek neve. Jelezni kérjük azt is, hogy a szülők életben vannak e?
3. Ki gondoskodott eddig a vak ellátásáról, illetőleg ellátásáról? Általában megirandó lenne a vak gyermek vagy felnőtt környezet tanulmánya.
4. A vakság oka, veleszületett vagy szerzett vakság? Különösen kiemelendők a háboruban szerzett vakság esetei.
5. Merült-e fel az illető vak családjában, annak egy, vakok menhelyébe lehetséges elhelyezésének a gondolata és a mai nehéz viszonyok között hajlandók lennének-e a szülők vagy a vak hozzátartozói e célból anyagi áldozatot is hozni?

A magunk részéről egyelőre megelégednénk az itt felsorolt adatokkal, illetőleg az ezekről való tájékozással. Ne sajnálja senki a fáradságot vak embertestvéreinkért! Együttal őszinte bizalommal kérünk mindenkit, akiket a vakok ügye érdekel és vagy már korábbi időkből e tárgyban tapasztalataik vannak vagy pediglen a környezetükben élő vakok érdekében valamit javasolni, tanácsolni akarnak: sziveskedjenek tapasztalataikat, tanácsaikat, észrevételeiket, kívánságaikat velünk közölni. Minél terjedelmesebb lesz a látó-kör, mely megnyílik előttünk, annál behatóbban tudunk foglalkozni a kérdéssel. Már itt jelezni

óhajtjuk, hogy a lelkészi hivatalokat saját hivatalos lapjuk útján is felkérjük a segítségre és közremunkálásra. Szeretettel kérünk minden lelkészttestvért arra, hogy hűveik körében ne tegyenek különbséget még az esetben sem ha akadnak olyanok, akik magukat valamely szekta (adventista, bibliakutatók stb.) vagy épen Istentagadók és a történelmi egyházak ellen agitáló szervezetek tagjainak vallanak. Nagy szerencsétlenségek és nagy bajok megértése és hordozása: az élő és örökkévaló Krisztus.

Târgu-Mureş—Marosvásárhely, 1932. december 6. Str. Sft. Gheorge [Szt. György-utca 9. sz.] Tótfalusy József, ref. ügy. lelkész "

5858—1932 I. szám. **Pályázat** a nagyszalontai egyházmegyébe kebelezett nagyszalontai református egyház egyik rendes lelkészi állomására. **J a v a d a l o m** az 1880 ik évben kelt legutóbbi megerősített díjlevél szerint: 1. Lakás a nagy-utcán 601 négyszögöl területű beltelken a lelkészi lak javításával. 2. Készpénz 441 frt. 70 kr, osztrák értékben. 3. Szántó és kaszáló-föld és pedig: a. b. c d. alatt 29 kat. hold 169 négyszögöl szántóföld, melyet lelkész maga használ, e. a kőrös érnél 8820 négyszögöl szántóföld, melyet lelkésztársával közösen használ, f. az iragyásnál 10,320, g. Mezőgyarakon 11.035 négyszögöl kaszáló, melyeket lelkésztársával közösen használ. [Ezen a. b. c. d. e. f. g. alatt jegyzet földekért az egyházközség fizeti az adót, a földeket pedig a lelkész maga művelteti]. 4. Az ebejnél 18.000 négyszögöl szántóföld adóját az egyházközség fizeti. 5. 45 azaz negyvenöt köből kétszeres gyült buza helyett 270 frt. o. é. váltságdíj. köblét 6 frt.-jával számítva. 6. 25 azaz huszonöt köből gyült aljgabona helyet 75 frt. o. é. váltságdíj. köblét 3 frt.-jával számítva. 7. A tókeriben 1440 négyszögöl szőlő, melynek adóját az egyházközség fizeti. 8. Szénáskertül 800 négyszögöl föld a cserén, melyet lelkésztársával közösen használ. 9. Stóla az egyházkerületi szabályzat szerint. 10. Államsegély, melyért az egyházközség nem szavatol. Ezen díjlevél 2. 5 és 6. pontjaiban felsorolt értékek váltságául a nagyszalontai presbitérium 5—1928. 8—1929. és 2—1930. számú határozataival évi 24,000 Lei készpénzből és 1 és fél vagon tüzifából álló váltságdíjat állapított meg. A 24.000 Lei készpénzt 45—1931. számú határozatával egy évre évi 14,000 Leire szállított le. Az egyházközség lélekszáma 11,121. **K ö t e l e s s é g**: Nagyszalonta anyaegyházban és a hozzácsatolt szórványokban az E. T. ben előirt összes lelkészi teendők végzése lelkésztársával felváltva. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Beruházásért a nyugdíjba ment lelkész 4000 Lei váltságdíjat jelentett be, melyet megválasztandó egyezés szerint megváltani köteles. Pályázati kérvények a pályázati hirdetés közzétételétől számított három héten belül oklevéllel vagy II. lelkészképesítő bizonyítvánnyal és szolgálati bizonyítvánnyal együtt **K a s s a y** Béla espereshez, **Tinca—Tenke**, Judeţul Bihor [Biharmegye] küldendők. **Oradea—Nagyvárad**, 1932. december 9. Atyafiságos szeretettel: **S u l y o k** István, s. k., püspök.

M. st. Oficiu'ui Parochial Reformat
Nagyf. Református Lelkészi Hivatalnak
L o c o,
Calea Victoriei (Kolozsvári u.) 61.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100** Leies árban
kaphatók a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Irattérjesztésében
Oradea—Nagyvárad, Str. Petru Malor 1.

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani **legjobb** mintájú
**iskolai nyomtatvány-
raktáramat.**

Román magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az állami tanügyi főhatóságok által **approbálva** vannak és a legújabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Az **iskolai nyomtatványok** árát mélyen leszállítottuk. Egyházaknak nagy árengedmény — Szives megrendelését kéri

Béres Károly könyvkereskedése
Oradea—Nagyvárad, str. A. Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtatványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán- és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb, modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD
STR. DR. AUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.
a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Oradea—Nagyvárad, Strada Petru Maior (Ór-utca) 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Karácsony előtt.

Pár nap múlva vége a keresztyén világ legkedvesebb időszakának: az adventnek és ránk köszönt a karácsony. Ebben az időszakban az u. n. civilizált világ templomajtai gyakrabban megnyílnak, harangjai szinte állandóan hívogatnak abba a hajlékba, amely a véges embert összekapcsolja a végtelennel...

A keresztyén civilizáció az 1932. esztendő végső napjait tapossa. A végtelenség perspektíváival mérve nagyon rövid ez az idő, de az emberi élet szemszögéből nézve, mintegy harminc ember-generáció életének felel meg.

Mit fejlődött ez alatt a hosszú idő leforgása alatt az emberi lélek?! Vajjon azok az ősz és nyers ösztönök, amelyek a harc és az elnyomás viszonylatába állítják az egyéneket és a társadalmakat: átalakultak-e mássá, amivé a Megváltó akarta átformálni — egymást megértő és segítő, altruistikus érzésekké?! Vajjon a keresztyén civilizáció elveihez hiven — harminc emberöltő után — megérteni és emelni igyekeznek-e egymást a keresztyén világ egyénei és társadalmi vagy elnyomni és kipusztítani, mint akkor, amikor a lesoványodott emberiség megváltása csak ígéret volt csupán!?

Erre a kérdésre nagyon szomorú választ adhatunk. A Krisztus tudománya: az egyéni és társadalmi életet szabályozó tudomány, a tudományok legmagasabbjai közé: egyetemi tudománnyá növekedett, de az egyéni és társadalmi élet terén: a gyakorlati megoldásoknál szinte nem is jön számításba.

Hát kell-e erre bizonyítékokat felemlíteni? Vajjon az az egyén nem nyers ösztöneire bíz-e még ma is életproblémáinak a megoldását; az állam törvényeit áthatja-e a Krisztus szelleme s vajjon nem mosolyognak-e le a nemzetek életét szabályozó konferenciák azt a jámbort, aki a keresztyén elvek uralmát sürgetné a nemzetek életében?!

Tehát tulajdonképen milyen címen is vindikálja magának a „keresztyén világ“ Krisztust és a keresztyén nevezetet!? Hát különbözünk e a Krisztuselőtti pogány világtól másban, mint hogy a civilizáció raffináltabb fogásaival nyomjuk el egymást és a technika komplikáltabb eszközeivel rontanak egymásra a keresztyén társadalmak?!

Ezért járunk dideregve, kifosztva, éhesen és rongyosan a teremtő Isten ránk pazarolt tenger kincsei között; ezért haldoklás a földön több mint százmillió kitagadott embernek az élete; ezért támadnak és feszülnek a mélységekben vad, elkeseredett erők, amelyek ellenségüket látják a „keresztyén civilizációban“; ezért ténfereg az ember-világ egy puskaporos hordó felett, amely minden pillanatban felrobbanhat...

Ez az idő a várakozásnak és az örömnak, de egyben a magábaszállásnak és a megjobbulásnak is az időszak.

Szálljunk hát magunkba és lássuk be, hogy a Krisztusnak és a keresztyén civilizációnak nemcsak azok az ellenségei, akik nyíltan ellene fordultak, hanem sokkal nagyobb ellenségei és sirásói azok a névleges keresztyének, akik a Krisztus nevével az ajkukon elnyomják, kizsákmányolják és kisemmizik ember társaikat; továbbá azok a névleg keresztyén kormányok, amelyek nem a Krisztus szellemében kormányoznak és irtó háborura készülnek a többi keresztyén társadalmak ellen.

Nem kell bizonyítanom, hogy sohasem a külső ellenség, hanem a belső romlás a végzetesebb és veszedelmesebb. Hát vajjon a keresztyénség belső életében megtaláljuk e azt a legyőzhetetlen krisztusi szellemet, amely ha élne és munkálkodna, képes volna a maga képére és hasonlatosságára átformálni, ezt az egész tévelygő világot.

Karácsony legyen az ujjászületés ideje. Akiknek féltett kincsük a keresztyén civilizáció, kezdjék meg a megújulást önmagukban, mert a keresztyénségnek belsőleg kell megújodnia, ha megakarja győzni ezt a világot és leakarja győzni ellenségeit. Mert ha nemcsak az ajkakon fog élni, hanem a szivekben is megszületik végre a Krisztus: nem lesznek e földön éhesek, rongyosak, kitagadottak és ellenségek, hanem a Megváltó szellemében testvériesült emberek.

Vajjon mikor jön el az emberiség igazi karácsonyi öröme!?

Tóth Zsigmond.

A zsinat munkája.

Az istentiszteleti rendtartás megállapítása volt a zsinat második ülészakájának második munkája.

Az elfogadott rendtartás az istentiszteleteket három csoportban foglalja össze: a homiliás, sákramentumos és szimbolikus istentisztelet csoportjába. Az 5. §. előírja vasárnapokon és ünnepeken mind a délelőtti és délutáni, hétköznapokon legalább a reggeli, szombaton, bűnbánati heteken és az év utolsó napján a délutáni istentisztelet megtartását is.

A homiliás istentiszteletek közül a vasárnap délelőtti, vagy ünnepi, u. n. teljes, valamint a vasárnap délutáni, vagy katekizáló és a hétköznapos istentiszteletre nézve kétféle rendet állapít meg, aszerint, hogy a lelkész vezeti-e az istentiszteletet és a bűnvallás, hitvallás és bűnbocsánathirdetés különálló részt képeznek-e, vagy nem a lelkész vezeti és a bűnvallás, hitvallás és bűnbocsánathirdetés az imádságban mennek végbe. Az első az erdélyi ágendáskönyvben megállapított, a második a magyarországi, közelebbről a Debrecenben is bevezetett istentiszteleti rend.

Ez a vasárnapi és ünnepi istentiszteleti sorrendben csak annyiban különbözik a máitól, hogy az előfohász után bibliaolvasás van és az előimádság után az Úri imádság elmarad. Vagyis a sorrend a következő: 1. Fennálló ének. 2. Főének. 3. Előfohász. 4. Bibliaolvasás a szószéken. 5. Próféta, vagy egyházi beszéd előtti imádság, melybe beleszövendő a bűnvallás, hitvallás és feloldás. 6. Ének. 7. Alapige felvétele. 8. Igehirdetés. 9. Nagy Imádság. 10. Az Úr imádsága. 11. Adakozásra felhívás. 12. Megáldás. 13. Hirdetések. 14. Záróének. A vasárnap délutáni istentisztelet sorrendje a máitól csak abban különbözik, hogy itt is egy Úri imádság van, az utóimádság után. Vasárnap délutánra a zsinat nem tette kötelezővé a kizárólagos kátémagyarázatot.

A hétköznapos istentiszteleten mindig van bibliaolvasás. Sorrendje a következő: 1. Fennálló ének. 2. Főének. 3. Fohász. 4. Bibliaolvasás. 5. Imádság. 6. Úri imádság. 7. Adakozásra felhívás. 8. Megáldás. 9. Ének.

Az alkalmi istentiszteletek során véget vetett a zsinat a templom, iskola, harang, orgona szentelés és avatás kétféle elnevezésének, amennyiben a felszentelés mellett döntött. A főgondnok, gondnok és presbýterek felesketése a vasárnap délelőtti istentisztelet keretében úgy történik, hogy a szószéki

szolgálat után kiállanak az úrasztalához, hol a lelkipásztor rövid beszéd után felesketi, rövid könyörgéssel megáldja és kézfogással elbocsátja őket. Az eklézsiakövetés is történhetik a templomban is, istentisztelet után.

A *sákramentumos istentiszteletek* közül a *keresztelés* alkalmával a szülők, vagy keresztszülők fogadást tesznek két kérdés alapján s utána az apostoli hitvallás elmondása következik. Sorrendje ez: 1. Fohász. 2. Beszéd. 3. Fogadástétel. 4. Hitvallás. 5. Imádság az Úr imádságával. 6. Keresztelés. 7. Megáldás. Az egész szertartás előtt és után a gyülekezet énekel. A beteg kised keresztelésénél a hitvallás elmarad és a keresztelés megelőzi az imádságot. Ha a kised a végsőkön van, a fohász után azonnal a keresztelés jöjjön és a fogadástétel is elmaradhat. Külön szertartást állapított meg a zsinat a felnőttek keresztelésére. A 19. §-ban leszögezte, hogy keresztszülők csak kereszténynek lehetnek.

Az *úrvacsoraosztásnál* az eddig több helyen szokásban volt kathedrai részt teljesen elhagyta és megállapította, hogy „a lelkész a szertartást az úrasztala mellől vezeti és végzi“. Az eddigi 3 kérdés helyett 4 lesz. Az első három lényegében megegyezik a régiakkal, a negyedik pedig fogadás arra nézve, hogy az egész életet az Úrnak szenteljük. A négy kérdést az apostoli hitvallás elmondása előzi meg. A sorrend a következő: 1. Apostoli köszöntés és fohász. 2. Beszéd. 3. Bűnbánó imádság. 4. Vallástétel és fogadalom az apostoli hitvallás és a négy kérdés alapján. 5. Bűnbocsánathirdetés. 6. Meghívás az úrasztalához. 7. Kiosztás. 8. Bezáró rövid beszéd. 9. Hálaadó imádság. 10. Miatyánk. 11. Áldás. 12. Ének.

A templomon kívüli úrvacsoraosztásnál ha a beteg állapota súlyos, a kérdések elmaradhatnak és elmarad a bezáró beszéd.

A *szimbolikus istentiszteletek* közül a *konfirmáció* kézrátétellel történik. Az esketési beszédet mindig a Bibliából vett textusról kell mondani s az imádság után a Miatyánk is elmondandó. Esketni bűnbánati héten és úrvacsoraosztás napján csak halálos beteget szabad. — Temetési szertartás csak kétféle lehet: igehirdetéssel vagy bibliaolvasással és imádsággal. Az igehirdetéses temetésen két imádság is van. Sorrendje a következő: 1. Ének. 2. Imádság. 3. Igehirdetés. 4. Nagy imádság. 5. Miatyánk. 6. Megáldás. 7. Ének. Minden temetési szertartás a temetőben ér véget, hol sem beszéd, sem imádság nincs, hanem bibliaolvasás és Hiszekegy. Sorrendje ez: 1. Ének. 2. Fohász és bibliaolvasás. 3. Hiszekegy. 4. A gyászolók megáldása. 5. Ének.

Rendkívül fontos törvény, hogy temetési szertartás lelkész nélkül nem végezhető, valamint hogy a halottat atyafiaitól és ismerőseitől névszerint búcsuztatni sem a lelkésznek, sem a tanítóknak, sem senkinek nem szabad.

Végül megállapította a zsinat a lelkész- és püspökszentelés szertartását.

Tagadhatatlan, hogy az isteniszteleti rendtartásba sok hasznos újítást hozott be a zsinat és a sákramentumos, valamint a szimbolikus isteniszteletben egységet teremtett, de lehetetlen elhallgatnunk, hogy mégis csalódást okozott. Ugy a lelkészi kar tagjaiban, mint hűveinkben általános volt a vágy, hogy az egész széttagolt magyar református egyházban egységes legyen az isteniszteleti szertartás. Sőt az volna az ideális állapot, hogy az egész világon minden magyar egyházban egy ugyanazon rendtartás szerint menjen végbe az istenisztelet. Amennyiben ez kivihetetlen, legalább a magyarországi szertartással való egységet szerettük volna megvalósítani. Mikor az egyházkerületi közgyűlés a magyarországi liturgia alapján foglalkozott e kérdéssel abban a reményben voltunk, hogy a nagy egységbe bekapcsolódás és az általános egység elérhetéséért erdélyi testvéreink lemondanak a maguk saját külön liturgiájáról, melyet különben sem tudtak saját kebelükben sem megvalósítani. Sajnos nem így történt és most, ha ők ezután se tudnak maguk között egységre jutni, akkor az új rendtartás után még többféle lesz az istenisztelet szertartása, mint eddig volt. Igaz, hogy a kétféle szertartási módot csak a homiliás isteniszteletre nézve állapította meg a zsinat, de viszont éppen ebben nyilvánul meg főleg egyházunk kultussza és ebben legkirívóbb az egyöntetőség hiánya.

Ezek után reánk, a mi kerületünk gyülekezeteire nézve nem marad más kötelesség, minthogy az egységet legalább magunk között az utolsó pontig keresztül vigyük. Azaz mindenütt az egyszerűbb, nem a lelkész által vezetett itt közölt isteniszteleti rendtartást valósítsuk meg. Ezt erdélyi testvéreink maguk is biztosra veszik. Maga Makkai püspök is kifejezte: „a királyhágómelléki kerület egységesen azt a rendtartást fogja elfogadni, melyben nem a lelkész vezeti az istenisztelet. Ők ebben egységesek“.

Legyünk is azok!

Debreczeni István.

Tárczy Géza berei lelkipásztor állásáról lemondott és Magyarországra költözött, hol egyelőre állás nélkül él. — Sajnálattal válunk meg szelid és missziói lelkü testvérünktől, ki nagy hűséggel, de sok csalódás közt munkálkodott s életére és pályájára az Úr áldását kérjük.

Az ifjusági lap ügye.

Január elsejére volt tervbe véve az ifjusági lap megindítása, ha a jelentések legalább 1500 példányszám elhelyezését biztosítják. A kerületből eddig 25-en válaszoltak a felhívásra 275 lappéldány eladását helyezve kilátásba. A nyolc oldalas lapot, hogy 1 leiért adhassuk s egész évi előfizetési díjját 25 leiben szabhassuk meg, legkevesebb 2000 példányban kell nyomtatnunk. Mindenesetre ez a 275 bejelentett példányszám nagyon bizonytalan bázist jelent, amire a lapot nem volna szabad megindítani. S ha január elsején mégis megindítjuk, tesszük azt abban a reményben, hogy a fenti adat a kerület érdeklődésének megközelítőleg sem mutatja az igazi arculatát.

Hogy a lapra szükség van, arra nagyon meggyőző bizonyságok azok a kívánságok, amelyek az ősszel úgy vezető, mint ifjusági konferenciákon nem egy esetben kifejezésre jutottak. Úgy látszik azonban a lapba közzétett felhívás sokaknak elkerülte a figyelmét vagy talán többen nem tulajdonítottak az ügynek jelentőséget s azért nem válaszoltak reá. De még azok is, akik bejelentették a gyülekezetükben elhelyezhető példányszámot, mintha nem gondolták volna végig minden esetben, hogy miről van szó. Mert ha egy 3000 lelkes gyülekezetben 15 s egy 6000 lelkes gyülekezetben 25 példányszám eladását helyezik kilátásba, holott mindkettőben eleven ifjusági és általában mélyre ható belmissziói munka folyik, úgy azt kell hinnünk, hogy az ottani lelkész urak nem látták meg, hogy itt nem egy propagandaszerű olcsó tömeglap van tervbe véve, amit egy-két előfizető rendel meg, hanem amivel az olcsó napilapok mintájára az ifjuság minden rétegét elakarjuk árasztani. Legelsősorban oda, az ifjuság ahhoz a rétegéhez vive azt, amelyik a legkevésbé kérdez utána.

S a gyülekezet felnőtt tagjait sem lehet, sőt nem is szabad kihagyni a számításból. Kerületi gyülekezeti lapunk nincs, így nem rontjuk annak érdekét. De még ha lenne is, akkor se volna szabad letennünk arról az igényről, hogy a lapot minél több felnőttöz eljuttassuk, mert az ifjusági munka számára nem kevésbé fontos a felnőttek megnyerése. S fontos ez azért is, mert az ifjuság magában, legalább is jelenleg nem képes egy ilyen lapot fenntartani s az csak úgy állhat fenn, ha a felnőttek is segítségére mennek. 2 hetenként 1 leit a gyülekezetek nagyon sok felnőtt tagja hajlandó megadni az ifjusági sajtó támogatására. különösen, ha azért az 1 leiért még 8—10 oldal számára

nem egészen érdektelen olvasnivalót is kap. Természetesen ehhez az kell, hogy maga a lelkész minél melegebben karolja fel az ügyet. Én hiszem, ha a lelkész a templomban a hirdetések folyamán minden lap megjelenéskor felhívja a gyülekezet figyelmét s a templom elé odaállít az új lappal két-két fiút vagy leányt, sokan lesznek a gyülekezetből, akik megadják azt az 1 leít a lapért. Falun talán nem annyira, de városon egészen bizonyosan beválik ez a módszer. A Nőszövetségben, énekkarban stb ismét sokat ellehet helyezni. Világos, hogy nem annyira előfizetők gyűjtésére gondolok, hanem a napilapok példájára számonkénti eladásra. És ha ezt így csináljuk, lehetetlen, hogy a gyülekezet átlag 3 százaléka meg ne vegye a lapot az ifjúságot is ide értve. Ez pedig egy 6000 lelkes gyülekezetnél 180-at jelent.

Van 1400 lelkes gyülekezet, amelyik 100 példányt kér a lapból. [Máramarossziget]. Ha csak 10 lelkész lenne még a gyülekezetben, aki ilyen megértéssel venné az ügyet, úgy a lap zavartalan megjelenése biztosítva volna, ha pedig mindenütt ilyen arányszámban igényelnék a lapot, a Református Ifjúság az elképzelhető legolcsóbb lapok egyike lenne. K. B.

Egyetemes imahét.

Az Evangéliumi Világszövetség [World's Evangelical Alliance] főtitkára Gooch H. Martin az idén is kibocsátotta körlevelét, hogy a szövetség által 1846. óta évenként rendezett egyetemes imahetet 1933. január 1-től 8-ig mi is tartsuk meg. Kéri, hogy a keresztyén atyafiak e hét folyamán mindennap együttes imádkozásra gyűljenek össze. Közli az imahét programját. [Az ige hirdetőket kéri, hogy január 1-ére, vasárnapra, különleges prédikációkat készítsenek az alább e végre ajánlott alapigék felhasználásával, Rövid jelentések ez összejövetelekről és azoknak esetleg jelentős eredményéről, erdélyi tagozata elnökéhez Chisholm Róbert lelkész urhoz, Cluj-Kolozsvár, Str. Regală [Majális-u.] 21. sz. alá küldendő.]

Textusok: 1933. január 1. vasárnap: „Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég, az első és az utolsó.” Jel. 22, 13. „Ime én mindent újjá teszek.” Jel. 21, 5. „E naptól fogva megáldalak.” Aggeus. 2, 19. „Énekeljete az Urnak új éneket és dicséretet a földnek határaitól.” És 42, 10.

1933. január 2. hétfőn: Hálaadás és bűnvallomás. Olvasásra

ajánlott igék: Joel 2, 21—32. Róm. 6, 1—14. Zsid. 13, 7—21. I. Pét. 1, 1—16.

1933. január 3. kedden: Az egyetemes egyház. Olvasásra ajánlott igék: Csel. 1, 1—14. Ef. 2 Jel. 1.

1933. január 4. szerdán: Nemzetek és kormányok. Olvasásra ajánlott igék: Dániel 7, 15—28. Ézs. 60. Róm. 13.

1933. január 5. csütörtökön: Missziók. Olvasásra ajánlott igék: Ézs. 42, 1—2. Mát. 10, 1—23. Luk. 24, 36—53. Ján. 12, 20—36

1933. január 6. pénteken: Család, iskola és egyetemi élet. Olvasásra ajánlott igék: II. Móz. 12, 18—28. V. Móz. 6, 1—15. Prédikátor 11. I. Pét. 5.

1933. január 7. szombaton: Belmisszió és zsidómisszió. Olvasásra ajánlott igék: Zsolt. 47. Ézs. 35. Csel. 2, 37—47. II. Kor. 5.

Sok helyen január 8 án, vasárnap különleges prédikációk tartatnak a keresztyén egységről.

| ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ | HIREK | ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ |

Perselypénzek címen felhivandók a hívek, hogy karácsony másodnapján tartandó Istentisztelet alkalmával a szatmárnémeti i. ref. főgimnáziumunk javára adakozzanak, újév napján pedig a pogány misszió céljaira. Eőbbi perselypénzek közvetlenül a főgimnázium igazgató tanácsi elnökének címére, Nt. Boros Jenő lelkész Szatmár küldendők, az összegek egyúttal a püspöki hivatalnak is bejelentendők. Ezen perselypénz indokolása részletesen megtalálható lapunk 245 oldalán a 2658—1932. sz. körrendeletben. Utóbbiak a nt. esperesi hivatalhoz törtéző bejelentéssel egyidejűleg az egyházmegyei pénzfárahhoz fizetendők be.

A múlt 1931. évről elmaradt kongruák kiutalásáért Püspök ur — az általános

nyomoruságra tekintettel — szeptember elején kérelmet intézett a közokt. miniszter urhoz. Azt is kérte, hogy ha az elmaradt kongrua kiutalása akadályokba ütköznék, valamely módon segítsen különösen a gyermekeket neveltető lelkésztársak helyzetén. E hó elején dr. Makkai Sándor püspök ur Bukarestben tartózkodván, mind a hét kerület nevében és részére azt a kérelmet terjesztette elő, hogy amennyiben az unitáriusok kb. 1 millió segélyt kértek és kaptak, ehez hasonlóan a ref. lelkészek részére is megfelelő összeget utaljon ki. A miniszter az erdélyi kerület lelkészeinek tényleg 2 millió segélyt kilátásba helyezett és amint értesülünk, a miniszter tanácsan ezt jóvá is hagyták. A királyhágómellékiek kérését azonban a miniszter ur azzal utasította vissza, hogy ezek

részére már a múlt évi szept. és októberi kongrua is kiutalást nyert. A miniszternek formailag igaza is volt, csak azt nem tudta és erről nem is világosították fel a minisztériumban, hogy az utalás megtörtént ugyan, de a kifizetés elmaradt. Ennek a hírnök a vétele után azonnal intézkedett Püspök ur, hogy a miniszter aktaszerűleg világosítsák fel; közbenjárásával elérte azt a célt, hogy a miniszter 1 millió segélyt a királyhágómelléki lelkészek részére is kilátásba helyezett, fedezet hiányában azonban már decemberben ezt nem fizethette ki, hanem januárra helyezte át ígéretét. Erről lelkésztársainkat értesítjük azzal, hogy Püspök ur gondoskodni fog arról, hogy a miniszteri ígéret tényleg valóra váljék.

Felhívás. A világszövetségi imahétről csak igen kevés helyről érkezett jelentés s a perselypénzeket is több helyről minden kísérő levél nélkül küldték be. Pedig sok szempontból volna kívánatos, az imahét lefolyásának megírása is. Kérem azért a bibliakörök vezetőit, hogy míg egyrészt a perselypénzeket mindenünnen küldjék be, másrészt röviden írják is meg, hogyan tartották meg az imahetet. Szeretnék az imahétről jelentést és beszámolót írni s az adatok hijával csak hiányosan tehetném azt. Mindenesetre bármilyen küldemény alkalmával világosan tüntessük fel, hogy ifjusági ügyről van szó. Jelentsük be minél előbb a példányszámot is, amit az ifjusági lapból el tudunk helyezni, mert itt minden késedelem nagy

kárt jelent. Cim: Kiss Bertalan ker. utazótitkár, Püspöki Hivatal. [Ifjusági ügy].

Belmissziós nap Bihar-püspökiben. November 20-án rég óhajtott vágya teljesült Bihar-püspöki asszonyainak: mint két megujult kar, tárult ki a hivek apraja-nagyja előtt a művészi kidolgozásu, buza-kalászos és szőlőfürtös, magyar református mivoltunkat szinte megragadóan kifejező vaskapu. Megujult a templomkerítés is, amit évszázadokkal ezelőtt élt őseink azért építettek, hogy templomukat és önmagukat védelmezzék általa. Ma, 1932-ik évben ujult meg ez. Sokan nem értették, hogy ebben a nehéz időben, amikor az egyháznak sürgősebb tennivalója is akad új vaskapuk készíttetésénél, hogyan mertünk hozzáfogni ilyen, hogy úgy mondjam, anyagilag elég kimerítő feladathoz? A kérdezőknek csak ennyit felelnek a biharpüspöki-i Nőszövetséges asszonyok: Ez a feladat teljesen az asszonyok vállalkozása volt. Az asszony pedig sokszor nem hallgat az eszére. Ma, ilyen nyomoruságos világban nem volt ésszerű cselekedet ez a vállalkozás, az tény. De hát az asszony nem azért asszony, hogy a lehetetlenség kőfalán is ne ütne rést a szívével! A biharpüspöki-i asszonyoknak is a szívében termett meg ez a gondolat, hogy éppen most, ebben a sötét esztendőben ujittassék meg a templomunkat körülvevő kőfal és kapu, hogy a fiak és unokák számára legyen ebben a faluban egy világító pont az 1932. nyomoruságos és sötét esztendőből. A férfiak aggódva

kérdezték: „hol a pénz?” Az asszonyok megmutatták, hogy több a lélek, mint a pénz, mert az asszonyi hitnek és kitartásnak a gyümölcseként ime készen állanak a kapuk! Ezt az öröm és hálaünnepet belmissziós nappá szélesítettük ki. A reggeli bibliaórán (Pred. 12. 1.) az ifjúsághoz szólott Isten üzenete. Délután az asszonyok számára jelentett gazdag ajándékot a „Szükség néktek ujonnan születnek” c. konferencia. Előadóink Ajtai Béláné, a szabolcsi egyházmegyei Nőszövetség elnöke és Kiss Bertalan utazóti kár voltak, kiknek áldott szolgálatát nem felejtik el sem a püspökiek, sem a környékbeli asszonyok és leányok. Este kulturünnepélyvel fejeződött be ez a nap, amelyért Istennek adunk hálát! B. A.

A nagyváradi Árvaházra adakoztak. Borson az évek óta elemi csapásokat szenvedő hivek Bagoly Bertalan iránnyitása mellett 70 liter paszulyt, 50 kgr. krumplit, 30 liter tengetit, 30 kgr. káposztát, 15 kgr. zöldséget, 5 kgr. hagymát, 3 liter borsót és 54 leit gyűjtöttek össze az árvaház javára. Fugyivásárhelyről Erdőhátiné 14 drb. tojást, 4 kgr. hurkát, özv. Zih Imréné 50 leit. Nagy

károlyból özv. Néma Gusztávné 100 leit. Nagyszalontáról özv. Ercsey Ernőné ismét 7 kgr. szappant adományozott. Puskás Károly nagyváradi fodrász iparos évek óta ingyen nyirja az árvákat.

Társszerkesztők; Arday Aladár, Bokor Sándor, Szombati Szabó István és Tóth Zsigmond.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Munkatársainknak és olvasóinknak áldott és üdvösséges karácsony ünnepet s békességes, boldog üjlesztendőt kívánunk!

T. Zs. Mivel a cikk a múlt számról lekéselt, csak így hozhattam. A Solidaritas inkább néplapba alkalmas — **St-y J-s.** Tessék a cikket rövidíteni, mert így egy számra sok, kétfőre kevés. Általában kérjük munkatársainkat, hogy cikkeiket sziveskedjenek lapunk terjedelméhez szabni. — **II. L. F-a.** Megkaptam, de az előbbi okok miatt nehezen tudom beosztani. — **L. L.** „Egy virágszál” című szép, meleg szívből fakadó és nagy szeretettel megírt emlékezésedet legnagyobb sajnálatunkra magasabb szempontok miatt nem közölhetjük.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

6091—1932. sz. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbéli Nt. Esperes, Lelkész, Segédlelkész és Lévíta uraknak. Az idevonatkozó és pár nappal ezelőtt kiadott miniszteri rendelkezés értelmében mindazon állami fizetést élvező tisztviselők, akik az 1931. évről

fizetésük egy részét még kézhez nem kapták, jogosultak az állammal szemben fennálló különböző adótartozásaikat ezen kézhez nem vett fizetésük terhére elszámoltatni. Az e tárgyban kiadott előbbi körrendeletben hivatolt miniszteri rendelkezésben foglaltaktól eltérően a most kiadott rendeletnek a lelkészi karra vonatkozó része azonban a következő módosulást szenved: Csak kizárólagosan az 1931. évre fel nem vett fizetések vétetnek figyelembe és ezek terhére csak az 1931. évi adótartozások számolhatók el. Az 1931. évi adótartozások nem teljes egészében, hanem csak az államot illető rész jöhet kompenzáció szempontjából figyelembe. Tehát a földadó, házadó, esetleg kereskedelmi vagy ipari foglalkozás után kivetett adó, továbbá professzionális és globális adó összegekből az államot illető rész, az aditionálék figyelmen kívül hagyásával. Sem megyei, községi stb. adók elszámolást nem nyerhetnek.

Amennyiben az előbbi körrendeletem alapján beérkezett kimutatások az egyes kompenzáció igénylő lelkész uraknál ezen részletezést nem tünteti fel, hanem egy összegben mutatott ki az összes adótartozás, ismételen felszólítom mindazon érdekelteket, akik a fenti felsorolás szerint felütemelt adótartozásaikat elszámoltatni kívánják, hogy a megfelelő összegeket a lakóhelyükre nézve illetékes adóhivatalok hiteles kimutatásaival igazolhassák és ezen kimutatást hivatalomhoz a legrövidebb időn belül juttassák el, mert a hivatolt rendelet határidő nélkül adatott ki és így a bejelentési, illetve igénylési határidő bizonytalan. Politikai községek vagy jegyzői hivatalok kimutatásai nem elégségesek. A pontos — ismételen hangsúlyozom, csak az államot illető adóösszegek, illetve 1931 ről fennálló tartozások — bejelentése annál inkább kívánatos, mert az eltérésekből eredő összegek a pénzügyigazgatóságok és adóhivatalok munkáját megakasztják és esetleg az egész elszámolás lebonyolítását lehetetlenné teszik. Megjegyezni kívánom, hogy az eddig beérkezett és előbbi körrendeletemen alapuló jelentéseket teljesen figyelmen kívül fogom hagyni, mert a bejelentésekhez szükségessé vált összegek megállapítása, esetleg igazolása óta tudomásom szerint fizetés vagy végrehajtás útján történt törlesztések következtében változások következtek be. De a rendelet szerinti változás miatt is el kell az előbbi adótartozások összegének bejelentésétől tekinteni Oradea—Nagyvárad, 1932. december 15. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

5790—1932. II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Ismételen figyelmeztetem mindazokat, akik VI. és VII. o. vallástani kézikönyveket rendelnek meg, hogy ezek az imádságokkal együtt adhatók ki. Hogy ezen eljárást megkönnyebbitsem, utasítottam a tankönyvraktár kezelőit, hogy 1933. január 1-től kezdődőleg a jelen készlet elfogyásáig a VI. és VII. o. vallástani kézikönyvekhez az imádságokat bemellékeljék. Oradea—Nagyvárad, 1932. december 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

M st. Oficiului Parochial Reformat
Nagyt. Református Lelkeszi Hivatalnak
Jud. Arad

Cermeiu—Csermő

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nagybetűs Hangjegyes ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként

100

Leies árban

kaphatók a Királyhágómelléki Ref.
Egyházkerület Iratterjesztésében
Oradea—Nagyvárad, Str. Petru Maior 1.

Van szerencsém szives figyelmébe ajánlani **legjobb mintájú
iskolai nyomtatvány-
raktáramat.**

Román magyar szövegű iskolai nyomtatványaim az
állami tanügyi főhatóságok által **approbálva** vannak és a
legújabb tanterv utasításainak teljesen megfelelnek. Az **iskolai
nyomtatványok** árát **mélyen** leszállítottuk. **←**
Egyházaknak nagy árengedmény. — Szives megrendelését kéri

Béres Károly könyvkereskedése
Oradea—Nagyvárad, str. N. Lazar (Nagy Sándor-u.) 14.

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Cégtulajdonosok: BÉRES KÁROLY, BÉRES SÁNDOR, ROMÁN KÁROLY

Telefon
6-22

Készít mindenfajta egyházi- és iskolai nyomtat-
ványokat, folyóiratokat, jegyzőkönyveket, hivatalos
levélpapírokat, borítékokat, a legkülönfélébb magán-
és kereskedelmi nyomtatványokat, mulatsági és
esküvői meghívókat, műveket stb. a legcsinosabb,
modern kivitelben és a legjutányosabb áron.

ORADEA—NAGYVÁRAD

STR. DR. AUREL LAZAR (NAGY SÁNDOR-UTCA) 14. SZ.
a Református Leánynevelő-intézet épületében

Kálvin könyvnyomda, Oradea—Nagyvárad.

A „Reformátusok Lapja“ 1932. évfolyamában megjelent hivatalos rendeletek

BETÜRENDES

TÁRGYMUTATÓJA

Hivatalos száma		T á r g y a	Oldal- szám
1931. évi	1932. évi		
	2602	Adományok a lippai árvizkárosultaknak	233
	2658	Adományok és perselypénzek a szatmári főgimnázium céljaira --- --- ---	246
	17	Adók %-számítása --- --- ---	39
	2454, 2777	Adósságok (konverziós) bejelentése ---	221, 242, 246
	4496, 6091	Adótartozások (lelkészeké) kompenzáltatása	363, 462
	2595	Ajánlott levelezés csak igen fontos ügyekre korlátozandó --- --- ---	232
	3180	Anyakönyvek (elemi iskolai) kiállítása ---	283
5641	1553, 1977	Arany János élete és munkássága c. jutalomkönyvek tárgyában --- --- ---	11, 150 190
	3389	Autorizáció (tanítóké) tárgyában --- ---	278
	4496, 6091	Állami adótartozások (lelkészi) kompenzáltatása --- --- ---	363, 462
6513	—	Állami elemi iskolák helyiségeiben a ref. vallástani órák tartása --- --- ---	11
	4786	Állami ellenőrző személyzet (elemi iskolai) beosztása --- --- ---	375
	3409, 3996	Állami iskolai vallástanításra vonatkozó rendelkezések --- --- ---	281, 282, 334

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1931. évi	1932. évi		
	3001	Államsegélyek, korpótlékok táblázata --- Államsegélyek (lelkészi) kifizetése ---	113 242, 257
	342, 1016, 3001, 4441	Államsegélyhez (lelkészi) globáladó nyug- ták beküldése ---	54, 102, 257, 335 363
	2750	Álláshalmozási törvény tárgyában ---	2750
	3027, 5300	Árvaházi Képes Naptár tárgyában ---	299, 403
	4780	Beirt tanulókról különleges statisztika küldendő ---	375
	1461	Bélyegek (okmány) használhatatlanná té- tele iratokon ---	231
	3610	Béres Károly könyvkiadónál kétnyelvű elemi iskolai nyomtatványok raktáron vannak ---	309, 320
	1845	Bizományban levő énekeskönyvek elszá- molása ---	175
	3928	Családi és korpótlékok igazolása (állam- segélyes lelkészeknek és segédlel- készeknek) ---	319
	5729	Családi és korpótlékokat (lelkészi, újabb) 1933 jan. 1-től további intézkedésig a minisztérium nem engedélyez ---	439
	2278	Dalosszövetség (romániai magyar) kar- nagy és kántor továbbképző tanfolya- mot rendez ---	221
	—	Egyetemes imahét ---	459
	3365	Egyházkerület 1932. évi májusi közgyülé- sének jegyzőkönyvei szétküldettek ---	299
	3365	Egyházkerület 1932. évi májusi közgyül. jegyzőkönyveinek ára beküldendő ---	299
	2602	Egyházkerületi segélyek leszállítása ---	233
	3180	Elemi iskolai anyakönyvek kiállítása ---	283
	4786	Elemi iskolai állami ellenőrző személyzet beosztása ---	375
	2515	Elemi iskolai szünnapok és ünnepélyekről	242

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1931. évi	1932. évi		
	3608	Elemi iskolai Nagy Vilmos-féle magyar nyelvkönyvek használatra való ajánlása	297, 311 322
	3610	Elemi iskolai nyomtatványok Béres-féle nyomdából szerzendők be --- --- ---	295, 309 320
	2415	Elemi iskolai statisztikai űrlapok kitöltése	220
	2515	Elemi iskolai szünnapok tartása --- ---	242
	3607	Elemi iskolai tankönyvek csak miniszteri- leg approbáltak használandók --- ---	296, 309 320
	4780	Elemi iskolai tankötelesekről kimutatások azonnali beküldése --- --- ---	375
	3997, 4266	Elemi iskolai tanulók járulékainak meg- szüntetése és a beirt növendékek ki- mutatásának megküldése --- --- ---	334, 350
	3771	Elemi iskolai vallástani kézikönyvek for- galomba kerülése --- --- ---	308
	—	Elemi iskolai vallástani kézikönyvek (VII. o.) jegyzéke --- --- ---	298
	4361	Elemi iskolalátogatási jegyzőkönyvek fel- vétele és beküldése --- --- ---	363
	2417	Elemi iskolalátogatások adatairól kimuta- tás összeállítása --- --- ---	223
	1399	Elemi iskolák közt 14 %-os községi hozzá- járulás szétosztása --- --- ---	150
	231, 874	Elemi iskolák „Meseórái“ (nyelvtani órái)	39, 103
	4266	Elemi iskolákba beirt növendékek látszám- csökkenése --- --- ---	350
	3609, 3980	Elemi iskolákban a tanév megkezdése ---	298, 319 335
	2266	Elemi iskolákban a tanítás május 31-én befejezendő --- --- ---	206
	2358	Elemi iskolákban a véglegesítési vizsgá- latok megszüntetése --- --- ---	231
	2415	Elemi iskolás gyermekekről való egész- ségügyi adatok felvétele --- --- ---	220
	3390	Elemi iskolás növendékek (ref.) beírása	282
	1845, 2603	Énekeskönyvek (bizományi) elszámolása és árának leszállítása --- --- ---	175, 233

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1951. évi	1932. évi		
	2718	Ferdinand (I.) király arcképes bélyegek a forgalomból kivonatnak --- --- ---	257
	3523	Féláru vasúti meneljegyigazolványok (Carnet) megszerezhetése --- --- ---	319
	4628	Férfiszövetség alapszabályai --- --- ---	371
	17	Fizetések utáni adók % számítása --- ---	39
	—	Gépirói (püspöki hivatali) állásra pályázat-hirdetés --- --- --- --- --- ---	230
	342, 1016	Globáladó nyugtlak beküldéséről --- ---	54, 102
	3001, 4441		257, 335
	1845, 2603	Hangjegyes énekeskönyvek elszámolása és ármérséklése --- --- --- ---	175, 233
	5000	Hirsch Adolf kiadásában megjelent szám-tankönyvek változatlannal régiek, csupán az approbálási szám új --- ---	403
	2595	Hivatalos levelek ajánlottan csak fontos ügyekben küldendők --- --- ---	232
	3175	Hivatalos levelezésekben és táviratoknál a legnagyobb takarékoság alkalmazandó	271
	1038	Hivatalos portómentes levelezés újból életbe lép --- --- --- --- ---	114
	140, 414	Hivatalos postabélyegek beszerzése ---	12, 27, 53
	6562 621, 843		79, 91, 101
	934	Husvéti szünidő az iskolákban --- ---	103
	2155	Időszámítás változása --- --- --- ---	191
	—	Ifjusági imahél --- --- --- --- ---	405, 406
	5794	Ifjusági lap megindítása --- --- --- ---	437
	6579 —	Illeték egyenértékköteles ingatlanok tul-értékelése --- --- --- --- ---	12
	—	Imahét (egyetemes) --- --- --- --- ---	459
	5790	Imádságokkal együtt adhatók ki VI. és VII. o. vallástani könyvek --- --- ---	—
	3180	Iskolai anyakönyvek (elemi) tárgyában ---	283
	2515	Iskolai (elemi) kötelező szünnapok és ün-nepélyekről --- --- --- --- ---	242

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1931. évi	1932. évi		
	3608	Iskolai Nagy Vilmos féle (elemi) magyar nyelvkönyvek használatra való ajánlása	297, 311 322
	3610	Iskolai nyomtatványok (elemi) Béresnyomdából szerzendők be --- --- ---	295, 309 320
	2415	Iskolai statisztikai (elemi) űrlapok kitöltése	220
	2515	Iskolai szünnapok és ünnepélyekről ---	242
	3607	Iskolai tankönyvek (elemi) csak miniszteri- leg approbáltak használandók --- ---	296, 209 320
	3997	Iskolai tanulók (közép és elemi) járulé- kainak megszüntetése --- --- ---	334, 350
	3771	Iskolai (elemi) vallástani kézikönyvek for- galomba kerülése --- --- ---	308
	2417	Iskolalátogatások (elemi) adatairól kimu- tatások összeállítása --- --- ---	223
	4361	Iskolalátogatások jegyzőkönyv felvétele hiján is bejelentendők --- --- ---	363
	2530	Iskolaszéki elnöki látogatásokról ---	243
	4786	Iskolák állami ellenőrző személyzetének beosztása a temesvári inspectoratus területén --- --- ---	375
6513	—	Iskolák (állami, elemi) helyiségei ref. vallástani órák megtartására rendelke- zésre bocsátandók --- --- ---	11
	2266	Iskolák megoldatlan helyzettel jogaikban maradnak --- --- ---	206
	934	Iskolák husvétii szünideje --- --- ---	103
	1399	Iskolák 14 %-os községi segélye --- ---	150
6605	—	Iskolák karácsonyi szünideje --- ---	11
	3409, 3996	Iskolák (állami) vallástanítására vonatkozó intézkedések --- --- ---	281, 334
	3997	Iskolákba beírt tanulók kimutatása ---	334
18007	—	Iskolákban gyakorlati kézimunka bevezetése	14
	2182	Iskolákban (elemi) a tanév befejezése ---	206
6514	5160	Iskolákban (ref.) takarékosági ünnep tartása --- --- ---	151, 403
	3609, 3980	Iskolákban (elemi) a tanév megkezdése	298, 319
	2358	Iskolákban (elemi) véglegesítési vizsgálá- tok megszüntetése --- --- ---	335 231

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1931. évi	1932. évi		
	2416	Iskolás gyermekekről egészségügyi adatok felvétele	220
	3390	Iskolás (ref. elemi) növendékek beírása csak az áll. el. iskola helyiségében történhet	282
	3365	Jegyzőkönyv (1932. máj. 25–26. egyhker.-i) küldése	299
6605	—	Karácsonyi szünidő az iskolákban	11
	2278	Karnagy és kántor továbbképző-tanfolyam rendezése	221
	4786	Kerületi inspektor ill. revizor (elemi isk. állami ellenőrző) Arad-, Bihar- és Szörénymegyében J. Cioatã	375
	163	Képesítő vizsgálat (segéd, okl. nélküli tanítók) szóbeli feleletének anyaga	38
	3027, 5300	Képes naptár (árvaházi) tárgyában	299, 403
18007	—	Kézimunka (gyakorlati) bevezetése az iskolákban	14
	3778	Kisebbségi tanítók román nyelvi vizsgájának kezdődése	308
	—	Kolozsvári és temesvári tanügyi helyi szolgálat (elemi iskolai ügyosztály rendeletei: No. 18,007–1931., 19,012–1931.)	13, 14
	342, 1016	Kongruához globáladó nyugták beküldése	54, 101 102
	2454, 2777	Konverziós adósságok (kölcsonök) bejelentése	221, 242 246
	2469, 3958	Koronkay István Gábor lelkeszi oklevele megsemmisítetett	223, 335
	387, 3928	Korpótlék és családi pótlékok emelkedéséről	67, 319
	5729		439
	—	Körlevél ujévi (püspöki)	1
	2515	Kötelező iskolai (elemi) ünnepélyekről jelentés teendő	242
	3997, 4266	Közép- és elemi iskolákban tanulók járulékaiknak megszüntetése	334, 350

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1931. évi	1932. évi		
	3980	Közép és elemi iskolákban a tanítás kezdete szept. 15. --- --- --- ---	335
6438	4268	Középisk. vallástani kézikönyvek jegyzéke	350
	4267	Középiskolák (nem ref. jellegűek) ref növendékeiről kimutatás --- --- ---	11, 350
	3365	Közgyűlési (egyházkerületi) jegyzőkönyv szétküldéséről --- --- --- ---	299
	1399	Községek 14% os hozzájárulása felekezeti iskolákhoz --- --- --- ---	150
	2602	Kulturlaxa és tanulmányi alapból adható segélyek --- --- --- ---	232
	6579	—	Lelkészi földek illetékegyenértékére vonatkozó vallomások benyújtása --- ---
	4496, 6091	Lelkészek állami adótartozásainak (1931. évi) kompenzálatása --- --- --- ---	363, 462
	2595	Levelek (ajánlott, hivatalos) korlátozása	232
	140	Levélbélyegek (kedvezményesek) beszerzési határideje --- --- --- ---	27
	—	Liceumi végzettséggel tanítói oklevél szerzése --- --- --- ---	233, 350
	2602, 4050	Lippai árvizkárosultak segítése --- ---	233, 350
	3608	Magyar nyelvkönyvek (Nagy Vilmos-féle elemi) használatra való ajánlása ---	297, 311
	4780	Magyar tannyelvű állami elemi iskolába beiratkozott ref. tankötelesek bejelentése	375
	1208	Megyei revizorátusok helyett subrevizorátusok működnek --- --- --- ---	126
	231, 873	„Meseóra“ címen nyelvtani órák bevezetéséről --- --- --- ---	39, 103
	3607, 5000	Miniszterileg approbált tankönyvek kötelező használata --- --- --- ---	296, 309
	2718	Mozgó kincstári bélyegek (I. Ferdinand király arcképével) forgalomból kivonatnak --- --- --- ---	320, 403
			257

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1931. évi	1932. évi		
	3389	Működési engedélyek iránti kötelező kérvények (tanítóknak) új mintája --- ---	278,281
	3393	Nagyhét (ref.) elmaradása --- --- ---	285
	5858	Nagyszalontai egyház egyik rendes lelkészi állomására pályázat --- --- ---	451
	3608	Nagy Vilmos-féle magyar nyelvkönyvek (elemi) használatra való ajánlása ---	297,311 322
6438	3027, 5300	Naptár tárgyában --- --- ---	299,403
	4267	Nem ref. jellegű középiskolába járó növendékekről adatok bejelentése ---	11,350
	5160	November 5. és 6-án foglalkoznak egyházkerületünkben az okt. 31-iki takarékosági témával --- --- ---	403
	3608	Nyelvkönyvek (Nagy Vilmos-féle, magyar, elemi) használatra való ajánlása ---	297, 311,322
	231, 874	Nyelvtani órák „Meseóra“ címen való bevezetése --- --- ---	39,103
	3610	Nyomtatványok (elemi iskolai) a Béres-féle nyomdából rendelendők --- --- ---	295, 309,320
	163	Oklevél nélküli (segéd) tanítók miniszteri rendelet alapján megállapított szóbeli felelete --- --- ---	38
	1461	Okmánybélyegek használhatatlanná tétele iratokon --- --- ---	231
	5160	Október 31-t mint „takarékosági nap“-ot tartják meg, egyházkerületünkben november 5. és 6-án foglalkoznak vele	403
	957	Óvónői képesítésű segédtanítók összefoglaló vizsgája tárgyában --- ---	115
	957	Összefoglaló vizsgát tehetnek óvónői képesítésű segédtanítói szolgálatot teljesítő tanítók --- --- ---	115
	387, 466	Pályázat rendes lelkészi állomásokra ---	55,67,451
	5858	Pályázat segédlektori (1 gépirói) állásra	230

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1931. évi	1932. évi		
	2658	Perselypénzek szatmári főgimn. céljaira	246
	1038	Portómentes hivatalos levelezés újból életbelép	114
6562	140, 414, 621, 843	Postai hivatalos bélyegek beszerzése	12, 27, 53, 79, 91, 101
	1359	Protestánsizmus Védelmi Szövetségének gyűlése Stockholmban	138
	—	Püspök újévi körlevele	1
	—	Püspöki hivatalba gépirói állásra pályázat- hirdetés	230
	3390	Református elemi iskolás növendékek beírása	282
	4628	Református férfiszövetség jóváhagyott alapszabálya	371
	3393	Református nagyhét elmaradása	285
6438	—	Református növendékek (akik nem ref. középfoku iskolába járnak) adatainak bejelentése	11
6513	—	Református vallástani órákhoz állami elemi iskolák helyiségének rendelkezésre bocsátása	11
	1208	Revizorátus újabb szervezeti törvénye	126
	4786	Revizorok (sub-, elemi isk. állami ellen- őrző) Biharmegyében: Augustin Caba és Nicolae Danilescu	375
	876	Román nyelv tudása a tanítóknak	103
	3778	Román nyelvi vizsga Kolozsvárott	308
	355, 4643	Román nyelvi vizsgája. 1926. év előtti diplomájú tanterőknek	54, 374
	4780	Román tannyelvű állami elemi iskolába beiratkozott ref. tankötelesek bejelentése	375
	3523	Segédlelkészek és családtagjaik részére féláru vasúti menetjegy-igazolványok (Carnet) megszerzése	319
	957	Segédtanítói szolgálatot teljesítő óvónők összefoglaló vizsgája tárgyában	115

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1931. évi	1932. évi		
	163	Segédtanítók (okl. nélküli) képesítő vizsgáján szóbeli feleletek (convorbire) anyaga --- --- --- --- ---	38
	—	Segédlistviselői (püspöki hivatali, gépirói) állásra pályázat hirdetés --- ---	230
	2602	Segélyek (egyházkerületi, tanulmányi) leszállítása --- --- --- --- ---	232, 233
	2145	Statisztikai (elemi iskolai) űrlapok kitöltése	220
	1208	Subrevizorátusok működése régebbi megyei revizorátusok helyett --- --- ---	126
	3175	Sürgönyöknél a legnagyobb takarékoság alkalmazandó --- --- --- --- ---	271
	2658	Szatmári főgimnázium céljára perselypénzek --- --- --- --- ---	245
	5000	Számlankönyvek a régiiek, approbálási szám új --- --- --- --- ---	403
	4786	Szubrevizorok Biharmegyében: Augustin Caba, Nicolae Danilescu --- --- ---	375
	2515	Szünnapok és ünnepélyek (elemi iskolai) tartása --- --- --- --- ---	242
6514	5160	Takarékossági nap ref. iskolákban okt. 30-án tartható, egyházkerületünkben nov. 5. és 6-án foglalkoznak vele ---	151, 403
	2182	Tanév befejezése elemi iskolákban ---	206
	3609, 3980	Tanév kezdete elemi és középiskolákban	298, 335
	1191	Tanítói képesítési rendszer megváltoztatása	126
	—	Tanítói oklevelet liceumot végzettek, hogyan szerezhethetnek --- --- --- ---	14, 15
	3389	Tanítók autorizációja tárgyában --- ---	278
	642	Tanítók állami nyugdíjigényének elutasításából jogi hátrány nem származik ---	79
	1190	Tanítók előléptetése kulturális érdem címén felekezeti iskolákban egyelőre nem történnhet --- --- --- ---	127
	876	Tanítók hiányos román nyelvtudása ---	103
	163	Tanítók (segéd, okl. nélküliek) képesítő vizsgáján szóbeli felelet (converbire) tárgya --- --- --- --- ---	38

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1931. évi	1932. évi		
	355, 4642	Tanítók (1926. előtt szerzett diplomával) román nyelvi vizsgája --- --- --- ---	53, 374
	2977	Tanítók (tanítónők) román nyelvi vizsgája	258
	3778	Tanítók (kisebbségi) román nyelvi vizsgájának kezdődése --- --- --- ---	308
	2538	Tanítók véglegesítési vizsgálatának megszüntetése --- --- --- ---	231
	3607, 5000	Tankönyvek (miniszterileg approbáltak) kötelező használata --- --- --- ---	296, 309, 320, 403
	4780	Tankötelesekről (elemi) kimutatások azonnali beküldése --- --- --- ---	375
6568	—	Tanszerek megrendelése --- --- --- ---	13
	2602	Tanulmányi segélyek leszállítása --- --- --- ---	232
19012	—	Tanügyi helyi szolgálat-beosztás elemi iskolák felett (revizor, subrevizor) --- --- --- ---	14
	3175	Táviratok küldésénél a legnagyobb takarékoság alkalmazandó --- --- --- ---	271
18007 19012	—	Temesvári és kolozsvári tanügyi helyi szolgálat elemi iskolai ügyosztály rendeletei: No. 18,007., 19,012. --- --- --- ---	13, 14
	1775	Temetkezésekre vonatkozó hatósági rendelkezések --- --- --- ---	205
	2469, 3958	Tiszántuli Ref. Egyházkerület Koronkay István Gábor lelkészi oklevelét megsemmisítette --- --- --- ---	223, 335
	2341	Tüzbiztosítási díjak soron kívüli befizetése	207
	360	Tüzbiztosítások bélyegilletékének felemelése --- --- --- ---	66
	—	Ujévi körlevele a püspöknek --- --- --- ---	1
	2515	Ünnepélyek (kötelező, iskolai) --- --- --- ---	242
	5875	Vakok statisztikája --- --- --- ---	449
	3771	Vallástani kézikönyvek háromszoros bélyegzéssel kerülhetnek forgalomba --- --- --- ---	308
	5790	Vallástani kézikönyvek (VI. és VII. o.) csak imádságokkal együtt rendelhetők	463

A r e n d e l e t			Oldal- szám
Hivatalos száma		T á r g y a	
1931. évi	1932. évi		
	3609	Vallástani kézikönyvek (VII. o.) jegyzékéről	298
	4268	Vallástani kézikönyvek (középiskolai) jegyzéke	350
6513	4781,5790	Vallástani kézikönyvek rendelése tárgyában	375,463
	—	Vallástani órák (ref.) megtartása végett az állami elemi iskolák helyiségének rendelkezésre való bocsátása	
	3409,3996	Vallástanításra (állami iskolai) vonatkozó intézkedések	11 281, 282,334
	3523	Vasuli féláru meneljegy-igazolványok megszerzéséről	319
	5647	Városi tanácsokba való egyházi képviselőt kijelöléséről utasítás	438
	4786	Vezérinspektor (elemi isk. állami ellenőrző) a temesvári kerületben Ioan Gh. Nicolaescu	375
	2538	Véglegesítési vizsgálatok (elemi iskolákban) megszüntetése	231
	—	Világszövetség (Evangéliumi) egyetemes imahete	459
	7. zsin. sz.	Zsinat összehívása 1932. november 14-re	389